

BEGROTING 2021

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING EN VASTSTELLING	5
PROGRAMMAPLAN 2021	13
PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	15
PROGRAMMA 1 VEILIGHEID	17
PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER.....	19
PROGRAMMA 3 ECONOMIE.....	23
PROGRAMMA 4 ONDERWIJS.....	27
PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	31
PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN	35
PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	41
PROGRAMMA 8 VHROSV	47
OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	49
OVERZICHT OVERHEAD	51
PARAGRAFEN 2021	53
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	55
PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	67
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	73
PARAGRAAF FINANCIERING	77
PARAGRAAF GRONDBELEID	81
PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	87
PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	103
FINANCIËLE BEGROTING 2021-2024	111
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	113
TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN.....	115
UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE EN TOELICHTING	123
OVERZICHT VAN DE GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD.....	129
BIJLAGEN.....	131

AANBIEDING EN VASTSTELLING

Portefeuillehouder:

Allen

Afdeling:

Middelen

Behandelaar:

A. Moerland

De raad van de gemeente Tholen

Tholen, 29 september 2020

Onderwerp:

Voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2021 en instemming met de meerjarenraming 2022-2024

Geachte raad,

Algemeen

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 ter vaststelling aan. Deze derde programmabegroting in de nieuwe raadsperiode is tot stand gekomen in een periode waarin de exploitatie van veel gemeenten (nog steeds) onder zware druk staat. De begroting borduurt voort op het coalitieprogramma "Samen leven", welke de hoofdlijnen van beleid voor de zittingsperiode 2018-2022 bevat. De beleidsmatige uitdagingen pakken wij opgabegericht aan. Deze opgaven, welke met name gebaseerd zijn op de Strategische agenda Tholen, de regionale Strategische agenda's voor Zeeland en West-Brabant en het Interbestuurlijk Programma (IBP), betreffen:

- Veranderende rol burger – overheid/dienstverlening;
- Leefbaarheid kernen – Voorzieningen;
- Transformatie sociaal domein;
- Implementatie Omgevingswet en omgevingsvisie;
- Duurzaamheid en Energietransitie;
- Economie - Branding Tholen – Promotie-acquisitie;
- Veiligheid.

Per opgave zijn speerpunten uitgewerkt, welke de basis vormen voor onderhavige programmabegroting.

Een ander belangrijk uitgangspunt uit het coalitieprogramma is de realisatie van de doelstellingen omtrent de financiële positie. Bij het traject "Tholen financieel in balans" zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Een sluitende, realistische begroting met 0,4% ruimte voor onvoorzien;
- Een ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0 groeiend naar ten minste 1,5 in 2020;
- Een solvabiliteit van 20% in 2022;
- Een dalende netto-schuldquote op middellange termijn.

De doelstellingen worden gemonitord via onderstaande financiële kengetallen:

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
Struct. exploitatieruimte	0,0%	0,7%	0,4%	0,4%	0,1%	0,7%
Ratio weerstandsvermogen	5,7	7,5	7,3	8,7	9,6	10,6
Solvabiliteit	22%	20%	19%	23%	25%	29%
Netto schuldquote	53%	81%	83%	78%	77%	69%

Ondanks de druk op de exploitatie als gevolg van de stijgende budgetten met betrekking tot het sociaal domein, is de programmabegroting structureel en reëel in evenwicht met 0,4% ruimte voor onvoorzien (m.u.v. jaarschijf 2023). De ratio weerstandsvermogen voldoet ruimschoots aan de doelstelling en ook de schulden zijn houdbaar. De focus ligt daarom met name op de solvabiliteit. Vanaf 2018 maken we het effect van winstneming in de grondexploitaties zichtbaar. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prognoses, die door uw raad worden vastgesteld. We hanteren bij winstneming het t-2 principe: de voor 2020 verwachte winst wordt pas in 2022 begroot. Op deze manier is er altijd ruimte om bij te sturen, mocht onverhoopt blijken dat de geprognostiseerde winsten niet worden gerealiseerd. Het door uw raad gestelde solvabiliteitsdoel van 20% wordt in 2022 bereikt. Bovendien storten we, voor het geval de geprognosticeerde winsten tegenvallen, in 2024 € 200.000 in de Algemene reserve niet vrij besteedbaar ten laste van de reguliere exploitatie.

In dit voorstel gaan wij nader in op de volgende zaken:

- Relatie kadernota 2021 - programmabegroting 2021;
- Vorm en opzet programmabegroting 2021;
- Uitgangspunten programmabegroting 2021;
- Duurzaam financieel beleid;
- Ontwikkeling weerstandsvermogen en reservepositie;
- Ontwikkeling woonlasten / lastendruk;
- Procedure besluitvorming;
- Voorstel.

Relatie kadernota 2021 - programmabegroting 2021

In uw vergadering van 9 juli 2020 heeft u de kadernota 2021 vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor de programmabegroting 2021 geschetst en is het meerjarenperspectief geactualiseerd. Op basis van de kadernota 2021 hebben wij de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 opgesteld. Dit resulteert in de volgende saldi (bedragen x € 1.000):

	2021	2022	2023	2024
Primitief saldo kadernota 2021 (voordelig)	22	7	0	36
Rentevoordeel totale financiering	0	60	110	300
Voordeel apparaatskosten grondexploitatie	95	95	95	95
SPUK	25	25	25	25
Verhogen stelpost Algemene uitkering	0	0	-100	-100
Nadeel GR SWVO	-140	-140	-140	-140
Storting algemene reserve niet vrij besteedbaar	0	0	0	-200
Overige mutaties	12	-28	24	12
Saldo programmabegroting / mjr (voordelig)	14	12	14	28

Rentevoordeel totale financiering

Bij de BNG is een lening afgesloten van € 10.000.000 met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 0,535%. Ten opzichte van de vorig jaar in de begroting geraamde rente over het financieringstekort leidt dit tot een voordeel. Op basis van de kadernota was reeds een voordeel verwerkt van € 100.000 voor 2021 en van € 200.000 vanaf 2022. Het voordeel valt echter hoger uit. Het aanvullend voordeel bedraagt € 60.000 voor 2022 en € 110.000 vanaf 2023. Verder ontstaat door aflossing van duurdere leningen in 2024 een rentevoordeel van € 190.000.

Voordeel apparaatskosten grondexploitatie

In de programmabegroting worden meer uren (inclusief overhead) aan de grondexploitatiecomplexen toegerekend. Dit leidt tot een voordeel voor de reguliere exploitatie van ruim € 95.000.

SPUK

Om sport en beweging te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw, die aan hen in rekening wordt gebracht, in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten daarom nu een specifieke uitkering (SPUK) aanvragen. Deze uitkering valt € 25.000 hoger uit.

Verhogen stelpost Algemene uitkering

Het nadeel in het kader van de herijking van het gemeentefonds hebben we bij de kadernota ingeschat op circa € 35 per inwoner. Daarmee hebben we ongeveer het verwachte gemiddelde in de categorie van 20.000 tot 50.000 inwoners voor het sociaal domein aangehouden (onderzoek AEF: € 33 per inwoner). Het rapport van onderzoeksbureau Cebeon over de nieuwe verdeling van het klassieke deel van het gemeentefonds is nog niet verschenen. De verwachting is dat ook op dit onderdeel een nadeel ontstaat. Daarom hebben we de stelpost met € 100.000 verhoogd tot € 1.000.000 vanaf 2023 (zie blz. 49).

Nadeel GR SWVO

Het aantal cliënten dat een maatwerkvoorziening Hulp bij het Huishouden (HH) heeft toegewezen gekregen, is in de 1e helft van 2020 sterk gestegen. Dit komt met name door de invoering van het abonnementstarief. Daarnaast is de omzetting naar de bouwsteen Huishoudelijke Hulp Nieuw duurdur uitgevallen. Op basis van bovenstaande hebben we de raming voor 2021 met € 140.000 verhoogd. Met de inspanning "grip op het sociaal domein" proberen we uiteraard de toenemende kosten beheersbaar te houden.

Storting algemene reserve niet vrij besteedbaar

Op basis van de kadernota 2021 was de storting in de Algemene reserve niet vrij besteedbaar (€ 200.000 vanaf 2023) teruggedraaid. De onderhavige programmabegroting biedt echter weer ruimte voor deze storting vanaf 2024.

Vorm en opzet programmabegroting 2021

De programmabegroting bestaat uit drie delen:

1. Het programmaplan, bestaande uit:
 - a. de te realiseren programma's;
 - b. een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en van de overhead;
 - c. het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.
2. De paragrafen, die inzicht geven in weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, financiering, grondbeleid, verbonden partijen en lokale heffingen;

3. De financiële begroting, bestaande uit het overzicht van baten en lasten, de toelichting hierop, de uiteenzetting van de financiële positie en een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

Het programmaplan bevat landelijk verplichte beleidsindicatoren. Hiermee wordt beoogd dat de resultaten van het beleid inzichtelijker worden en een grotere rol in de begrotings- en verantwoordingscyclus (gaan) spelen. De verplichte basisset van beleidsindicatoren zijn bij ministeriële regeling vastgesteld. In de onderhavige programmabegroting zijn de verplichte beleidsindicatoren cursief weergegeven.

Uitgangspunten programmabegroting 2021

De belangrijkste financiële uitgangspunten die wij hebben gehanteerd bij het samenstellen van de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 worden hieronder vermeld:

- Om bij de toezichthouder in aanmerking te komen voor repressief toezicht (controle achteraf) dient de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2024) wordt hersteld. Er mag echter geen sprake zijn van een opschuivend sluitend perspectief. Als bij de begroting 2020 alleen de laatste jaarschijf in evenwicht was, dienen bij de begroting 2021 minimaal de laatste twee jaarschijven in evenwicht te zijn. In het kader van Duurzaam Financieel Beleid stellen wij een meerjarenperspectief op voor een periode van 10 jaar. De toezichthouder kijkt bij het beoordelen van structureel en reëel evenwicht niet verder dan 4 jaar vooruit;
- De raming van de Algemene Uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2020. Daarnaast hebben we vanaf jaarschijf 2022 een (voordelige) stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd van afgerond € 400.000 (landelijk: € 300 miljoen). Dit is in overeenstemming met de richtlijn die het Rijk heeft opgesteld in samenspraak met de toezichthouders. Verder hebben we voor de herijking van het gemeentefonds een nadeel verwerkt dat oploopt tot circa € 40 per inwoner (€ 1.000.000). Dit komt per saldo neer op een (nadelige) stelpost van € 600.000 (vanaf 2023);
- De budgetten voor Jeugd en Wmo zijn geraamd in overeenstemming met de begroting 2021 van gemeenschappelijke regeling GGD Zeeland (inclusief IJZ), respectievelijk gemeenschappelijke regeling SWVO (behalve Huishoudelijke Hulp, zie pagina 7. € 140.000 hoger);
- Het budget voor onvoorziene uitgaven bedraagt minimaal € 250.000. Uitgedrukt in een percentage van de totale baten komt dit voor Tholen neer op circa 0,4%;
- Wij hanteren de VZG-richtlijn, waardoor de toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2021 van Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen 2,2% bedraagt. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling kan op basis van een goede inhoudelijke onderbouwing echter altijd een verzoek doen om af te mogen wijken. De begroting 2021 van gemeenschappelijke regelingen mag op basis van deze uitgangspunten maximaal 102,2% van de goedgekeurde begroting 2020 (inclusief evt. goedgekeurde begrotingswijzigingen) bedragen;
- Aan de reserves voegen wij geen rente toe;
- Bij nieuwe investeringen rekenen wij vanaf 2021 met een rente van 2,00% (2020: 3,00%);

- Op grond van de "Notitie grondexploitaties van de commissie BBV" wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar rato van de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen;
- De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt af per 31 december 2020. Voor 2021 is rekening met een stijging van de kosten van het ambtelijk apparaat van € 250.000 (CAO-stijging, pensioenpremie etc.). Volgens ABP is nog niet duidelijk wat de gevolgen van de coronacrisis voor de pensioenen in 2021 zijn, maar het risico bestaat dat de pensioenpremie zal stijgen;
- Voor een adequate sturing op de kengetallen solvabiliteit en ratio weerstandsvermogen zijn in de Kadernota de verwachte winstnemingen geactualiseerd op grond van de meest recente grondexploitaties. We hanteren bij winstneming de Percentage of completion methode (Poc-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang winst genomen. De Poc-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Bij de verwerking van de winstnemingen in deze Kadernota zijn we uitgegaan van het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2020 in de jaarschijf 2022 hebben opgenomen. Deze systematiek zorgt er namelijk voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

Duurzaam financieel beleid

In het coalitieprogramma is het principe van een duurzaam financieel beleid, mede gezien de forse investeringsopgave, gehandhaafd. Dit beleid is gericht op het verwezenlijken van de ambities, onder voorwaarde van een structureel evenwicht van baten en lasten. Hiervoor maken wij jaarlijks een doorkijk van de globale financiële consequenties voor de komende 10 jaren. In het overzicht hieronder is deze weergegeven:

bedragen x € 1.000	Nieuwe inv.	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo programmabegroting 2021 / mjr 2022-2024		-28	-28	-28	-28	-28	-28
Renovatie Calvin College Tholen	1.341	47	94	94	94	94	94
Nieuwbouw BBS De Ark Oud-Vossemeer	1.120	25	50	50	50	50	50
Nieuwbouw BBS St. Anthonius Oud-Vossemeer	1.131	26	51	51	51	51	51
Nieuwbouw OBS De Heenetrecht Oud-Vossemeer	1.206	27	54	54	54	54	54
Vervanging voertuigen en machines GB	132	8	8	8	8	8	8
Saldo investeringen	4.930	133	257	257	257	257	257
Groei OZB: inflatiecorrectie 0%		0	0	0	0	0	0
Saldo overige ontwikkelingen		0	0	0	0	0	0
Totaal		105	229	229	229	229	229
		tekort	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort

Ontwikkeling woonlasten/lastendruk

Ons tarievenbeleid heeft ertoe geleid dat wij qua woonlasten tot de 30% goedkoopste gemeenten behoren. Volgens de Atlas van de lokale lasten 2020 van het COELO staan we (van goedkoop naar duur) momenteel zelfs op de 69^e plaats (2019: 91^e plaats). Deze positie bij de 30% goedkoopste gemeenten willen we handhaven. Daarnaast willen we de jaarlijkse stijging van de woonlasten het liefst beperken tot maximaal het inflatiepercentage (circa 2,2%). In de huidige situatie is dit voor eigenaren niet haalbaar. De stijging in 2021 vinden we echter te billijken. Landelijk stijgen de woonlasten (voor meerpersoonshuishoudens) in 2020 namelijk gemiddeld met 5,0%.

Onderstaande overzichten geven een beeld hoe de woonlasten zich in 2021 in een gemiddelde situatie voor eigenaren / gebruikers ontwikkelen ten opzichte van de vastgestelde tarieven 2020:

Meerpersoonshuishouden	Eigenaar en gebruiker		Gebruiker (geen eigenaar)	
	2020	2021	2020	2021
Afvalstoffenheffing	€ 262	€ 269	€ 262	€ 269
Rioolheffing	€ 206	€ 206	€ 103	€ 103
Onroerende zaakbelasting	€ 247	€ 259	-	-
Totaal	€ 715	€ 734	€ 365	€ 372
Procentuele stijging		2,7%		1,9%

Eenpersoonshuishouden	Eigenaar en gebruiker		Gebruiker (geen eigenaar)	
	2020	2021	2020	2021
Afvalstoffenheffing	€ 203	€ 209	€ 203	€ 209
Rioolheffing	€ 179	€ 179	€ 76	€ 76
Onroerende zaakbelasting	€ 247	€ 259	-	-
Totaal	€ 629	€ 647	€ 279	€ 285
Procentuele stijging		2,9%		2,2%

De gemiddelde woonlasten in Nederland bedragen in 2020 voor een meerpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 777 en voor een eenpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 705. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Procedure besluitvorming

Conform artikel 189 e.v. van de Gemeentewet bieden wij uw raad een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van de gemeente en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. Uw raad stelt alleen de begroting vast. Het raadsvoorstel is daarom gesplitst, namelijk de formele vaststelling van de begroting voor het jaar 2021 en de instemming met de meerjarenraming 2022-2024.

Voorstel

Samenvattend stellen wij u voor:

- a. De met een overschot van € 13.942 sluitende begroting van baten en lasten voor het jaar 2021 vast te stellen op een bedrag van € 68.952.408;
- b. In te stemmen met de meerjarenraming 2022-2024, met een totaal van baten en lasten van respectievelijk:
€ 71.289.717 in 2022, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 11.957;
€ 66.698.387 in 2023, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 13.559;
€ 67.197.907 in 2024, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 27.819.
- c. De kredieten volgens de investeringsplanning 2021 beschikbaar te stellen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tholen,

de secretaris

de burgemeester

J.K. Fraanje

G.J. van de Velde-de Wilde

No.:

gemeente Tholen

De raad van de gemeente Tholen;

- gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 29 september 2020;

b e s l u i t :

- d. De met een overschot van € 13.942 sluitende begroting van baten en lasten voor het jaar 2021 vast te stellen op een bedrag van € 68.952.408;
- e. In te stemmen met de meerjarenraming 2022-2024, met een totaal van baten en lasten van respectievelijk:
 - € 71.289.717 in 2022, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 11.957;
 - € 66.698.387 in 2023, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 13.559;
 - € 67.197.907 in 2024, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 27.819.
- a. De kredieten volgens de investeringsplanning 2021 beschikbaar te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van
de gemeente Tholen in zijn openbare
vergadering van 5 november 2020



, voorzitter



, griffier

PROGRAMMAPLAN 2021

0. Bestuur en Ondersteuning
 1. Veiligheid
 2. Verkeer en Vervoer
 3. Economie
 4. Onderwijs
 5. Sport, Cultuur en Recreatie
 6. Sociaal Domein
 7. Volksgezondheid en Milieu
 8. VHROSV
- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
- Overzicht Overhead

PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

De gemeente Tholen is een toekomstbestendige en op ontwikkelingen gerichte gemeente zonder het oog te verliezen op het beheer van het bestaande. De blik is naar buiten gericht, ook over de gemeente- en provinciegrensen heen. De ambtelijke organisatie is daar qua omvang en kwaliteit op toegesneden. Het streven is er op gericht om ten opzichte van de omgeving recht te doen aan de “couleur locale” en mede vanuit de historie, traditie en identiteit het verschil te maken, waar dat nodig geacht wordt of passend is. Tholen is een communicatief vaardige gemeente die een constructieve relatie met de samenleving voor ogen heeft, waarin ruimte is voor participatie en samenwerking.

Doelstelling programma:

Wij sluiten aan op ontwikkelingen in de samenleving. We verbinden en versterken, vanuit traditie en ambitie. We zijn een zelfstandige gemeente, maar werken samen op alle niveaus.

Taakveld: 0.1 Bestuur

Doelstelling taakveld

- De gemeente Tholen wil zelfstandig blijven. Dit kan alleen wanneer er in toenemende mate samengewerkt wordt met andere gemeenten/Provincie;
- Waar dat met het oog op het realiseren van de bestuurlijke doelstellingen efficiënt en effectief is, wordt er met anderen bestuurlijk en ambtelijk (incl. bedrijfsvoering) samengewerkt. Die samenwerking geldt zowel inhoudelijk als geografisch.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Aantal volgers op Facebook	4.007	4.500
Aantal volgers op Twitter	2.169	2.300
Aantal volgers op Instagram	1.354	1.700
Reactietijd bij eenvoudige vragen via social media	< 24 uur	< 24 uur
Aantal volgers op LinkedIn	1.400	1.500

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Invulling geven aan de communicatievisie 2018-2022 “In Contact” door (vervolg)aandacht te geven aan zichtbaarheid van het college, Tholenderwijs nieuwe stijl, contentstrategie, werken met Factor C, begrijpelijk schrijven c.a.;
- Project organisatievorm afronden, in die zin, dat de uitwerking van de visie gereed is;
- In het kader van de bestuurlijke vernieuwing experimenteren met een moderne wijze van vergaren van kennis over verschillende onderwerpen. Voorlopig zijn de Omgevingswet en de energietransitie gekozen om te experimenteren. De IBOB-methode wordt toegepast bij de energietransitie;
- Medewerkers training laten volgen in kader van project Cultuur;
- Starten met het project HR. Alle instrumenten, zoals werving- en selectiebeleid, beloningsbeleid, vitaliteitsbeleid en Het Nieuwe Werken, krijgen een plaats in het moderne personeelsbeleid;

- Vervolg geven aan het project Planning en Control. De informatie uit de Planning- en Control-cyclus moet op een snelle en digitale manier toegankelijk worden gemaakt voor de raad, het college en de organisatie.

Taakveld: 0.2 Burgerzaken

Doelstelling taakveld

De dienstverlening van de gemeente is dichtbij, van goede kwaliteit en scherp geprijsd. De dienstverlening gebeurt waar mogelijk digitaal.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
% klanten dat binnen 5 minuten wordt geholpen	>95	>95
Klanttevredenheid	nmb	7

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Verdere uitbreiding van de producten en diensten die via het KCC (digitaal, telefonisch en fysiek) worden aangeboden, inclusief optimalisatieproces;
- Meer producten aanbieden via I-Burgerzaken om de digitale dienstverlening aan burgers te verbeteren;
- Inventariseren verbeterpunten burger- en ondernemerspeiling op het gebied van dienstverlening en deze omzetten in resultaat.

Lasten en baten programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.1 Bestuur	1.830.789	1.356.768	1.297.024	1.269.086	1.269.086	1.269.086
0.2 Burgerzaken	947.662	753.918	754.002	784.900	824.900	824.900
Totaal lasten	3.111.213	2.376.686	2.343.026	2.277.986	2.286.986	2.286.986
Totaal baten	-332.762	-266.000	-292.000	-224.000	-193.000	-193.000
Saldo	2.778.451	2.110.686	2.051.026	2.053.986	2.093.986	2.093.986

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

De samenleving om ons heen verandert voortdurend en steeds sneller. Ook de komende jaren zal dit zeer waarschijnlijk zo blijven. Wij moeten ons hier constant bewust van zijn en ons snel kunnen aanpassen aan onze omgeving.

De gemeente spant zich in voor een veilige en prettige woon- en leefomgeving (zowel sociaal als fysiek) door betrokkenheid te stimuleren en zelf- en samenredzaamheid te helpen organiseren. De gemeente Tholen werkt samen met partners aan het voorkomen van incidenten en aan een goede voorbereiding op mogelijke rampen en crises, zodat de gemeente en de partners accuraat kunnen handelen bij een verstoring van de fysieke en sociale leefbaarheid. De gemeente geeft vorm aan een heldere regierol en neemt positie in zowel Zeeland als Noord-Brabant. De kern ligt hierbij niet bij het controleren, maar bij het faciliteren, (laten) organiseren en stimuleren. Binnen de organisatie van de gemeente Tholen werkt men nauw samen op het gebied van veiligheid en aangrenzende beleidsterreinen. Dit wordt bereikt door korte lijnen, professionele relaties en het bouwen aan onderling vertrouwen, zowel intern als met veiligheidspartners. De uitwerking vindt plaats aan de hand van het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. Hierin vindt de vertaling plaats naar operationele doelen en relevante maatschappelijke veiligheidsvraagstukken.

Doelstelling programma:

De gemeente Tholen creëert randvoorwaarden voor een veilige en prettige woon- en leefomgeving (zowel sociaal als fysiek) en betreft haar inwoners hierbij om dat te realiseren en helpt hen om meer voor zichzelf en voor elkaar te zorgen.

Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Doelstelling taakveld

- Wij zetten in op goede afspraken en voorzieningen inzake bluswatervoorziening;
- Risicobeheersing, incidentbeheersing en incidentbestrijding in samenwerking met de Veiligheidsregio Zeeland;
- Adequaat optreden bij (mini)crises in het fysieke en sociale domein.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Organiseren van interne bijscholing op basis van het sociaal calamiteitenplan en het OTOTEL-plan;
- Deelname aan de jaarlijkse OTOTEL-oefening en GRIP-oefening door het gemeentelijk beleidsteam;
- Monitoren van de beschikbaarheid crisisbeheersingsorganisatie via smartrespond;
- Invulling geven aan gemeentelijke verantwoordelijkheid m.b.t. bluswatervoorziening

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling taakveld

- Integrale aanpak van overlast in de diverse kernen;
- Integrale aanpak van ondermijningszaken;
- Ter behoud van een veilige en leefbare gemeente een besef van veiligheid creëren bij de burgers.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Totaal aantal verwijzingen Halt per 10.000	nmb	< 125
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,19	0
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	1,95	< 1,75
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,36	< 1
Aantal vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte) per 1.000 inw.	4,05	< 2,5
% Thoolse burgers dat deelneemt aan Burgernet	9	=> 9,5

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoering geven aan jaarplan 2021 en opstellen jaarplan 2022 m.b.t. Integraal Veiligheidsplan 2019-2022;
- Voortzetting samen met samenleving, Rijk, provincies, andere gemeenten en waterschappen werken aan de realisatie van concrete resultaten op gebied van ondermijning;
- Integrale controles inzake ondermijning;
- voorlichting aan inwoners, ondernemers, gemeenteraad, medewerkers;
- Uitvoering blijven geven aan Domoclesbeleid en BIBOB-beleid;
- Borgen van risicocommunicatie via www.zeelandveilig.nl;
- Aandacht voor gemeentelijke rol m.b.t. cybercrime;
- Voortzetting 3 jarige pilot BOA-toezicht;
- Aanpassing APV aan de actualiteit;
- Aanpassing BIBOB-beleid aan uitkomsten evaluatie.

Lasten en baten programma 1 Veiligheid

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.993.217	2.059.339	2.059.851	2.053.779	2.050.317	2.045.895
1.2 Openbare orde en veiligheid	376.122	456.205	478.535	472.535	442.535	442.535
Totaal lasten	2.379.440	2.518.544	2.541.386	2.529.314	2.495.852	2.491.430
Totaal baten	-10.100	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Saldo	2.369.340	2.515.544	2.538.386	2.526.314	2.492.852	2.488.430

PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER

Het programma Verkeer en Vervoer geeft mede invulling aan de ontwikkeling, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De openbare ruimte is een essentieel onderdeel van de herkenbaarheid van een kern. De bereikbaarheid over de weg en het water moet toereikend zijn voor het gewenste gebruik. Openbaar vervoer is belangrijk voor onder andere scholieren, studenten en ouderen. Een goede inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, die op de juiste manier met de tijd mee ontwikkelt:

- Draagt bij aan de gezondheid, de veiligheid, het comfort en de functionaliteit;
- Is voor iedereen toegankelijk en beïnvloedt gewenst gedrag;
- Speelt een rol in het tot stand komen van de sociale cohesie in de wijken;
- Biedt mogelijkheden voor bewoners en bezoekers om samen te verblijven, te recreëren en te spelen;
- Is een stuwende kracht achter sociale en economische ontwikkelingen;
- Geeft oplossingen voor de effecten van klimaatveranderingen zoals wateroverlast, droogte en hittestress;
- Daagt bewoners en bedrijven uit om medeverantwoordelijkheid te nemen voor, en identiteit te geven aan, de eigen leefomgeving.

Doelstelling programma:

Tholen is bereikbaar en heeft een leefbare, toekomstbestendige openbare ruimte.

Taakveld: 2.1 Verkeer, wegen en water

Kerncijfers	R 2017	R 2018	R 2019
Totale lengte wegen in beheer (in km)	128	129	131
Lengte wegen (in km) niet duurzaam ingericht	46	46	46
Totaal aantal borden	4.483	4.350	4.231
Waarvan verkeersborden en onderborden	2.787	2.775	2.697
Totaal verhard oppervlak onkruidbestrijding (m ²)	1.018.187	1.046.868	1.063.750
Vergunningen parkeren vrachtwagens	nmb	39	22
Vergunningen grote voertuigen	nmb	23	32

Doelstelling taakveld

- De verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en de onderhoudstoestand van de verharding binnen de bebouwde kommen op huidige niveau handhaven en zo nodig/mogelijk verbeteren;
- De verkeersdeelnemers bewust maken van de gedragsregels en risico's.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
% wegen in onderhoudsniveau C	0,9	< 5%
% wegen met achterstallig onderhoud (niveau D)	1,7	< 3,5%
Realisatie gedragsbeïnvloedingsactiviteiten (aantal)	50	25

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Beleidsvorming integrale openbare ruimte (mede t.b.v. transitie naar de Omgevingswet);
- Actualisatie Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) vast laten stellen door de raad;
- Opstellen module schouwen van openbare ruimte (o.b.v. beeldkwaliteit);
- Opstellen kwaliteitshandboek openbare ruimte;
- Regulier onderhoud en rehabilitatie o.b.v. inspectie 2020 wegen (kwaliteitsniveau B);
- Regulier onderhoud en rehabilitatie kunstwerken o.b.v. meerjarenonderhoudsplan;
- Uitvoeren van gecombineerde maatregelen en herinrichtingen;
- Betrekken inwoners bij voorbereiding plannen;
- Planvorming en uitvoering werkzaamheden met betrekking tot robuuste oplossingen voor het doorgaand verkeer door Oud-Vossemeer, de ontsluiting van bedrijventerrein Welgelegen en de ontsluiting van de kern Tholen;
- Inventarisatie knelpunten in kader van VN-verdrag betreffende de rechten van personen van personen met een handicap;
- Financiële evaluatie wegenbeleidsplan uitvoeren;
- Uitvoering maatregelen GVVP.

Taakveld: 2.3 Recreatieve havens

Doelstelling taakveld

Onze havens zijn toegankelijk en veilig voor recreanten van binnen en buiten de gemeente.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

In samenwerking met Sportvissers en watersportvereniging Stavenisse (SWS) zetten we in op het creëren van meer bekendheid voor de haven ter stimulering van het verhogen van de bezettingsgraad van de ligplaatsen.

Taakveld: 2.4 Economische havens en waterwegen

Doelstelling taakveld

- Aanbieden ligplaatsen voor thuisliggers binnenvaart;
- Goede bereikbaarheid t.b.v. bedrijfsmatige activiteiten in en rond de havens;
- Exploitatietekort op havens beperken.

Beleidsindicatoren

	R 2019	B 2021
Het exploitatietekort op havens terugdringen met 5%	-	-2%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- De voorzieningen voor lokale gebruikers mogen niet volledig verdwijnen. Denk hierbij aan voorzieningen voor thuisliggers, parkeren, (vaar)wegen, toegankelijkheid van de ligplaatsen en trailerhellingen, etc. Hiervoor gaan we goed overleg voeren met de betrokken havengebruikers en overkoepelingsorganisatie Schuttevaer BLN. Daarnaast zorgen we ervoor met het meerjarenonderhoudsplan dat de voorzieningen de komende 30 jaar goed onderhouden en behouden blijft;

- Hoewel de focus op recreatie en toerisme ligt is er ruimte voor aan de water(sport) gerelateerde bedrijfsmatige activiteiten. Met daarbij als voorwaarde dat deze de recreatie niet verstoren, maar juist versterken. Ondernemers in de haven krijgen de mogelijkheid om eigen parkeerruimte te huren om hun werkzaamheden beter uit te kunnen voeren. Daarnaast kijken we samen met de havengebruikers naar een optimale ligplaatsindeling. Tevens gaan we jaarlijks in gesprek met elkaar tijdens een gebruikersoverleg om te kijken wat er te verbeteren valt aan de havens en/of inrichting van het havenplateau;
- In 2023 is het tekort op de exploitatie van de havens 5% lager geworden ten opzichte van 2018 (tekort was 29%). Hiervoor wordt er nog eens kritisch gekeken naar bestaande huurcontracten die eventueel kunnen worden omgezet naar erfpacht. Hierdoor ontstaat er meer zekerheid voor beide partijen en structureel (meer) inkomsten. Potentiele huurders voor verhuurbaar water in de havens worden actief benaderd en mogelijkheden financieel en ruimtelijk onderzocht. Het nog niet verhuurde water is in 2023 met 25% verminderd.

Lasten en baten programma 2 Verkeer en vervoer

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
2.1 Verkeer, wegen en water	3.181.302	3.401.305	3.535.014	3.515.426	3.524.020	3.503.382
2.2 Parkeren	26.002	17.958	20.019	23.533	23.210	22.982
2.3 Recreatieve havens	36.262	44.349	31.432	28.485	26.772	25.559
2.4 Economische havens en waterwegen	52.082	83.444	105.040	95.399	90.268	86.857
Totaal lasten	3.873.430	3.994.165	4.169.030	4.140.368	4.141.795	4.116.305
Totaal baten	-577.782	-447.109	-477.525	-477.525	-477.525	-477.525
Saldo	3.295.648	3.547.056	3.691.505	3.662.843	3.664.270	3.638.780

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

Tholen staat op de kaart. We bieden ruimte aan ondernemerschap door aantrekkelijke uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven en een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven. Dit levert werk en inkomen op voor de Thoolse bevolking.

We geven dit vorm door bedrijven in diverse sectoren actief te faciliteren (o.a. industrie en middenstand). Voor bedrijven hebben we voldoende bedrijfsgrond op voorraad. Deze terreinen zijn uitstekend bereikbaar. In de drie grootste kernen is sprake van een levendig en levensvatbaar winkelaanbod. Met een bloeiend bedrijfsleven ontstaat een vitale en veerkrachtige economie in de hele gemeente. De Thoolse economie is echter nog wel herstellende van de Coronacrisis van vorig jaar. De 1,5 meter economie vraagt veel van de bedrijven. De gemeente wil hen daarin bijstaan. Ook de werkloosheid is na jaren van daling weer opgelopen en daarom wordt er samen met de bedrijven sterk op ingezet om iedereen weer aan werk te helpen.

Doelstelling programma:

Tholen heeft een vitale en veerkrachtige economie en arbeidsmarkt.

Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling

Doelstelling taakveld

Behoud en zo mogelijk versterking van bestaande economische structuur en aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Functiemenging (%)	46,3	46,3
Vestigingen (bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	166,9	166,9

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Verbeteren van het ondernemingsklimaat door enerzijds het bevorderen van fysieke maatregelen, zoals het ontwikkelen van bedrijventerreinen;
- Anderzijds door het faciliteren van het bedrijfsleven op velerlei gebied zoals met fysieke ruimte, personeel, subsidies en informatie.

Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelstelling taakveld

Het scheppen van fysieke condities voor alle gewenste vormen van bedrijvigheid.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Concurrerend grondprijnsbeleid voor bedrijven vaststellen;
- Alle bestaande grondexploitaties van bedrijventerreinen actualiseren en ter vaststelling aan uw raad voorleggen;
- Voorbereiden nieuwe ontsluiting Welgelegen;
- Doorlopen bestemmingsplanprocedure Welgelegen IV(gronden rondom gronddepot) en start gronduitgifte;
- De gekochte 2 ha landbouwgrond bij het bedrijventerrein Sint Philipsland ontwikkelen en daarvoor de ruimtelijke procedure doorlopen.

Taakveld: 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen**Doelstelling taakveld**

Het faciliteren van bedrijven en ondernemers en verbeteren het ondernemersklimaat.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Werkgelegenheid bij nieuwe bedrijven	226	20
Verkoop bedrijfsgrond Welgelegen	18 ha	2 ha

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Acquisitie verder vormgeven door Tholen steeds meer ook online kenbaar te maken bij nieuwe bedrijven;
- Faciliteren bestaande bedrijven;
- Uitvoering geven aan het "Plan van aanpak detailhandel";
- Uitvoering geven aan het "Aktieplan "Tholen, Gastvrije vesting aan het water";
- Het onderhouden van contacten met bedrijven, o.a. door bezoeken.

Taakveld: 3.4 Economische promotie**Doelstelling taakveld**

Tholen op de kaart zetten op het gebied van wonen, werken en recreëren.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Samen met andere partijen (o.a. Invest in Zeeland) inzetten op acquisitie van bedrijven;
- Uitvoeren Beleidsplan Toerisme & Recreatie Tholen 2019-2022 o.a.:
- Project 'belevingsconcept verdronken stad Reimerswaal'; uitvoering van het plan van aanpak. In aanvulling hierop zal ook worden gezocht naar subsidiemogelijkheden en bijdragen van overige betrokken partijen. Een eerste concrete stap wordt gezet door het realiseren van een entreepunt met subsidie van Provincie Zeeland;
- Participatie toeristische activiteiten in breder verband; De Toeristische Uitvoeringsalliantie (TUA) is een samenwerkingsverband tussen Zeeuwse toeristische organisaties en gemeenten. Op basis van een meerjarenprogramma wordt ingezet op speerpunten op toeristisch gebied. Als gemeente kunnen we deelnemen aan gezamenlijke projecten wat vaak efficiënter is dan wanneer dit zelfstandig gebeurt. Voorbeelden zijn het uitvoeren van onderzoeken om kennis te vergaren of het gezamenlijk uitvoeren van een project wat past binnen de doelstellingen van het gemeentelijk beleidsplan toerisme.
- Samen met Stichting Tholen Beter Bekend de Bestuursopdracht Acquisitie voortzetten.

Lasten en baten programma 3 Economie

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.915.000	0	17.344	-1.862.656	-1.113.883	-847.656
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	146.532	112.725	217.200	117.200	97.200	97.200
3.4 Economische promotie	-56.540	-103.878	-32.000	-87.000	-142.000	-142.000
Totaal lasten	10.009.666	6.389.720	3.760.999	3.145.490	2.418.453	2.606.631
Totaal baten	-14.834.674	-6.380.873	-3.558.455	-4.977.946	-3.577.136	-3.499.087
Saldo	-4.825.008	8.847	202.544	-1.832.456	-1.158.683	-892.456

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

Goed onderwijs is de basis voor maatschappelijke participatie. Het Rijk stelt randvoorwaarden (wettelijke kaders) en budget beschikbaar. Schoolbesturen hebben een meer bepalende rol en de gemeente speelt als lokale overheid een belangrijke faciliterende rol.

Doelstelling programma:

Het stimuleren en faciliteren van het onderwijsveld, zodanig dat het onderwijs een bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige, weerbare, beroepsgekwalficeerde volwassenen die actief participeren in de samenleving.

Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs

Doelstelling taakveld

- Het waarborgen van de continuïteit van openbaar onderwijs binnen straal van 10 kilometer;
- Het openbaar onderwijs op Tholen is van goede kwaliteit en is duurzaam (financieel) gezond georganiseerd.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Periodiek overleg met OcTHO, waarbij de visie op de continuïteit en bereikbaarheid van het openbaar onderwijs doorlopende bespreekpunten zijn;
- Het doorvertalen van de uitkomsten van het periodiek overleg in concrete maatregelen, passend bij wederzijdse verantwoordelijkheden.

Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting

Doelstelling taakveld

Het in samenwerking met de onderwijstellingen voorzien in een adequate en zo goed mogelijk op de behoefte afgestemde onderwijshuisvesting voor alle scholen van alle richtingen door:

- Het versterken van functies (w.o. onderwijshuisvesting, kinderopvang, bibliotheek, Taalhuis, Mamacafé, dorpshuizen, gemeenschapscentra) binnen een kern;
- De combinatie van functies vertalen in multifunctionele gebouwen;
- Maatwerk per kern;
- Toepassing van de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal) per 2021 bij nieuwbouw.

Kerncijfers	R 2017	R 2018	R 2019
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	8	8	8
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	12	12	12
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Actualiseren van het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) onderwijshuisvesting, onder andere korte en lange termijn strategie;
- Voeren van gesprekken met de verschillende schoolbesturen binnen Tholen;
- Uitvoeren onderwijshuisvestingtaak;
- Maatwerk per kern bieden met betrekking tot afweging noodzakelijke nieuwbouw danwel levensduurverlengend renoveren.

Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Kerncijfers	R 2017	R 2018	R 2019
Aantal leerlingen met aangepast leerlingenvervoer	164	154	146
Aantal leerlingen met openbaar leerlingenvervoer	39	41	37
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	851	834	808
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.596	1.627	1.638
Aantal leerlingen bijzonder speciaal onderwijs	41	45	42
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs Calvin College	303	315	291
Aantal leerlingen speciaal onderwijs	10	12	20

Doelstelling taakveld

De gemeente wil met het lokale onderwijs- en jeugdbeleid voorwaarden scheppen waardoor kinderen en jongeren die competenties kunnen verwerven die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen tot zelfredzame, actieve en democratische burgers die succesvol kunnen deelnemen aan de samenleving.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Omvang absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	0	0,5
Omvang relatief verzuim per 1.000 leerlingen	55	45
Vroegtijdig schoolverlaters (vsv-ers) (%)	2,5%	<1,5
Bereik (%) doelgroeppeuters VVE	85%	85%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Zorgen voor voldoende aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie, verspreid over 8 kernen in de gemeente;
- Verankeren en waar mogelijk verbreden ondersteuningsaanbod bij (risico) op onderwijsachterstanden;
- Versterken aansluiting onderwijs en zorg, ook in voorschoolse periode;
- Versterken evaluatie- en overlegstructuur, inclusief monitoring.

Lasten en baten programma 4 Onderwijs

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4.2 Onderwijshuisvesting	994.570	1.225.406	1.672.230	1.833.705	1.857.830	1.797.256
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	878.642	1.116.487	1.097.819	1.093.723	1.091.376	1.084.027
Totaal lasten	2.404.319	3.019.893	3.473.449	3.640.828	3.662.606	3.594.683
Totaal baten	-531.107	-678.000	-703.400	-713.400	-713.400	-713.400
Saldo	1.873.212	2.341.893	2.770.049	2.927.428	2.949.206	2.881.283

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Op het gebied van sport en cultuur heeft de gemeente vooral een faciliterende, ondersteunende en soms voorwaardenscheppende rol voor zijn inwoners vanwege de maatschappelijke, economische, culturele en gezondheidsbelangen. De inwoners dragen de primaire verantwoordelijkheid voor de inhoud van de activiteiten die men ontwikkelt. De faciliterende en ondersteunende rol wordt vorm gegeven door financiering, kadervorming van het verenigingsleven, bevordering van samenwerking, samenhang en coördinatie. De voorwaardenscheppende rol van de gemeente is een verzorgde inrichting van de openbare ruimte, de beschikbaarheid in elke kern van een voor die kern adequate sport-, een culturele-, en maatschappelijke voorziening, waarbij multifunctionaliteit een voorwaarde is en waar mogelijk overdracht van de verantwoordelijkheid hiervan aan de samenleving.

Tholen is aantrekkelijk voor zijn inwoners en bezoekers door zijn rijkdom aan monumenten, zijn authenticiteit, weidsheid en ongereptheid en zijn unieke mogelijkheden om te wandelen, fietsen en het beoefenen van watersport en dijkrecreatie. Deze worden versterkt door een divers aanbod aan voorzieningen. De gemeentelijke rol is een faciliterende, ondersteunende en voorwaardenscheppende rol. De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de ondernemers. Sport, cultuur en recreatie versterken elkaar.

Doelstelling programma:

Tholen heeft een goed leefklimaat voor inwoners en is aantrekkelijk voor bezoekers.

Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering

Doelstelling taakveld

Er is een passend, aantrekkelijk aanbod van sport(accommodaties) en een bloeiend en gevarieerd verenigingsleven als voorwaarde en middel om te sporten, gezondheid te bevorderen, een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden en om participatie te vergroten.

Beleidsindicatoren

Niet sporters (%)

R 2019

58,2%

B 2021

< 59%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzet van buurtsportcoaches om sportbeoefening te bevorderen;
- Het faciliteren, ondersteunen, stimuleren, huisvesten en/of subsidiëren van sport- en cultuurprojecten;
- Signalering door buurtsportcoaches als preventieve maatregel voor de jeugdzorg. Ook wordt de mogelijkheid bekeken om verenigingen te ondersteunen bij hun maatschappelijke betrokkenheid op dit gebied.

Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties

Doelstelling taakveld

Het bieden van bij de gemeente Tholen passende accommodaties voor sport- en beweegbeoefening en Lichamelijke Opvoeding. De verantwoordelijkheid van beheer en onderhoud waar mogelijk onderbrengen bij de betreffende vereniging.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Faciliteren en ondersteunen van verenigingen/stichtingen bij exploitatie, beheer en onderhoud van de overgedragen accommodaties;
- Uitvoering geven aan het besluit ten aanzien van het zwembad te Sint-Maartensdijk.

Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie**Doelstelling taakveld**

Het realiseren van een adequaat cultureel voorzieningen- en activiteitsniveau gericht op het stimuleren een brede cultuurparticipatie en de ontwikkeling van een aantrekkelijke gemeente.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Aantal basisscholen dat muziekonderwijs aanbiedt	22	22
Aantal scholen dat meedoet aan cultuurmenu's	13	16

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Faciliteren en inschakelen Cultuurplein Tholen;
- Financiering Centrum Kunst en Cultuureducatie t.b.v. primair onderwijs;
- Bevorderen van muziekonderwijs binnen het primair onderwijs met behulp van de Zeeuwse Muziekschool en de muziekverenigingen in de gemeente Tholen;
- Cultuur inzetten als preventie jeugd- en ouderenzorg;
- Bevordering en benutten van kunst en cultuur als aantrekkingsklimaat voor inwoners en bezoekers.

Taakveld: 5.4 Musea**Doelstelling taakveld**

De gemeente Tholen hecht belang aan de brede maatschappelijke functie die musea hebben voor zowel de eigen inwoners als bezoekers. Het gaat hierbij primair om de historische, culturele en educatieve betekenis.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Ondersteunen van activiteiten van personen en organisaties op het gebied van cultuurhistorie en kunsten

Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed**Doelstelling taakveld**

Het ontwikkelen, behouden en uitdragen van het culturele erfgoed van de gemeente Tholen en het toegankelijk maken ervan voor Tholenaren en bezoekers.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- De rijkssubsidie voor het opstellen van een kerkenvisie is ontvangen. In onderlinge samenhang stellen we een kerkenvisie en erfgoedvisie op. Erfgoed Zeeland heeft opdracht gekregen om dit traject te begeleiden. De gesprekken met de kerkbesturen zijn gestart en worden de komende periode gevoerd. Bijeenkomsten voor de Erfgoedvisie zijn in bredere kring en zodoende is, het oog op de coronacrisis, voorrang gegeven aan de interviews voor de kerkenvisie. De gesprekken voor de erfgoedvisie worden spoedig opgepakt nu grotere samenkomsten weer mogelijk zijn. Er is in de kadernota actiegericht uitvoeringsbudget voor erfgoedbeleid gehonoreerd. Met dit actiegerichte uitvoeringsbudget kan handen en voeten gegeven worden aan beide visies. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld het opzetten van een platform voor particuliere monumentenbezitters of er kan extern kennis worden ingevlogen voor voorlichting over bijvoorbeeld subsidies;
- Kwaliteit erfgoed behouden door het verlenen van subsidie voor het onderhoud van particuliere molens en kerken op basis van de gemeentelijke subsidieverordening;
- Het bereikbaar maken van erfgoed door cultuurhistorische gebouwen te ontsluiten door bijvoorbeeld Open Monumentendag;
- Het bevorderen van onderzoek dat bijdraagt aan het behoud/de kwaliteit van erfgoed.

Taakveld: 5.6 Media

Doelstelling taakveld

- Bewaken dat de bestuurlijke lichamen en andere verantwoordelijke organisaties binnen de lokale omroep een getrouw beeld geven van wat er onder de bevolking leeft;
- De aanwezigheid van een adequaat aanbod van bibliotheekdiensten aan de eigen inwoners.

Beleidsindicatoren

Aantal kernen met Bieb in de Buurt

R 2019

9

B 2021

9

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitwerken van de doelstellingen uit de Evaluatie van Bieb in de buurt;
- Kwaliteitsversterking functie bibliotheek door inzet Asschergelden.

Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Doelstelling taakveld

- Stimuleren van kinderen tot beweging waarbij ontmoeten centraal staat;
- Het behouden en ontwikkelen van een robuuste groenstructuur die de waarden van groen versterkt (ruimtelijke waarde, cultuurhistorie, landschap en biodiversiteit, educatie, recreatie en spelen, leefbaarheid en toekomstwaarde).

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Speelvoorzieningen per kern concentreren (in 2021 i.s.m. de speeltuinverenigingen Tholen en Scherpenisse);
- Wijken speelvriendelijk inrichten; o.a. Stadszicht in 2021, aanleg van een natuurlijke speel- en beweegroute in Stavenisse in 2021;
- Speeltoestellen, speelaanleidingen en ondergronden inspecteren en indien nodig vervangen, waarbij speeltoestellen niet zonder meer 1-op-1 worden vervangen met uitzondering van de speeltoestellen bij speellocaties die zijn aangemerkt als grotere speelvoorziening voor de kern waar kinderen van verschillende leeftijden kunnen spelen;
- Het openbaar groen duurzaam in stand houden, door regulier beheer (gehele areaal), inboet en renovaties, na inventarisatie waar aanpassing nodig is om vastgesteld kwaliteitsniveau te behouden;
- De biodiversiteit vergroten (en daarmee ook belevingswaarde); middels inboet en renovaties en reconstructies, door onderzoeksproject met vrijwilligers;
- Ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering; middels ontwerpen nieuwe situaties en reconstructies voorkoming wateroverlast, opvang en vertraagd afvoeren regenwater en aanplant klimaatgroen (bijvoorbeeld groenzone medisch centrum Sint-Maartensdijk, Bierensstraat-Weststraat Sint-Annaland, Groenzone Prins Bernhardstraat Tholen);
- Zo robuust mogelijke groenstructuren realiseren; bij reconstructies en nieuwe aanleg;
- De waarden van groen versterken; middels inboet en renovaties en bij reconstructies en nieuwe aanleg.

Lasten en baten programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.1 Sportbeleid en activering	143.583	173.073	184.300	184.300	184.300	184.300
5.2 Sportaccommodaties	973.069	1.083.028	1.227.189	1.206.143	1.164.847	1.153.213
5.3 Culturele presentatie, -productie en – part.	273.557	318.955	358.515	318.078	317.821	297.637
5.4 Musea	243.277	333.968	308.017	307.901	307.828	305.898
5.5 Cultureel erfgoed	347.022	296.513	332.061	292.187	291.070	290.275
5.6 Media	433.312	388.330	427.300	360.300	357.100	357.100
5.7 Op. groen en (openlucht)recreatie	1.062.787	1.170.385	1.191.930	1.158.697	1.158.556	1.158.455
Totaal lasten	4.120.305	4.327.702	4.562.612	4.345.906	4.299.822	4.265.178
Totaal baten	-643.698	-563.450	-533.300	-518.300	-518.300	-518.300
Saldo	3.476.607	3.764.252	4.029.312	3.827.606	3.781.522	3.746.878

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

Iedereen levert een bijdrage aan onze lokale samenleving. We gaan uit van wederkerigheid: het is niet alleen maar meedoen aan, maar ook bijdragen aan. Eigen mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheid staan dus centraal, maar wél naar ieders vermogen.

Doelstelling programma:

Alle inwoners van Tholen doen naar vermogen mee, waar nodig met (tijdelijke) ondersteuning. De inwoners ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving.

Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstelling taakveld

Het stimuleren en (mede-)organiseren van algemene voorzieningen gericht op participatie.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
% mantelzorgers dat mantelzorg geven tamelijk zwaar vindt	14,8%	<14,8%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoering taakstelling opvang statushouders;
- Uitvoering nieuwe wet inburgering;
- Kerngerichte vormgeving van de dorpshuisfunctie in diverse kernen, waarbij gebruik gemaakt wordt van "natuurlijke momenten";
- bevorderen (positieve) ontwikkelingen in Sint-Maartensdijk en de onderlinge samenhang;
- Inzet van jongerenwerkers en buurtsportcoaches voor preventie;
- Uitvoeren beleidsnotitie Mantelzorgondersteuning;
- Inzetten op vinden mantelzorgers, versterken mantelzorger door eigen regie, hulp bij uitbreiden informeel netwerk;
- Zorgketten betrekken in de ondersteuning van mantelzorgers door vrijwillige inzet;
- Door dialoog met de samenleving initiatieven faciliteren/stimuleren via het Stimuleringsfonds Samenleving;
- Verdere invulling geven aan pact tegen eenzaamheid.

Taakveld: 6.2 Wijkteams

Doelstelling taakveld

Het identificeren en waar nodig vergroten van eigen kracht in de samenleving en waar nodig het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Het kernteam, welke procesregie voert op meervoudige problematiek, gaan we tevens inzetten bij beoordeling van voorgenomen afwijzingen van aanvragen, vanwege de deskundigheid in dit team (GZ-psycholoog en Jeugdarts GGD).
- Het voortzetten van het bieden van cliëntondersteuning via het SMWO;
- Inzet van voorzieningenadviseurs en steunpunt Mantelzorg;
- Inzet van hooggekwalificeerde jongerenwerkers voor preventie.

Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen**Doelstelling taakveld**

Het bieden van (tijdelijke / aanvullende) financiële ondersteuning aan mensen die niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)	4%	<3,4%
Werkloze jongeren 16-22 (%)	1%	<1%
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	19,5	<19,5
Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	1.411	1.426
Aantal toegekende aanvragen kwijtscheldingen	430	400

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzetten van workshops voor kansen en mogelijkheden op betaald werk en beperken van de instroom;
- Uitvoering geven aan het Armoedebeleid door het bieden van maatwerk;
- Aanbieden van schuldhulpverlening;
- Preventieve maatregelen ter voorkoming van schuldenproblematiek;
- Bevorderen van deelname aan de samenleving (o.a.tegenprestatie).

Taakveld: 6.4 Begeleide participatie**Doelstelling taakveld**

Het bevorderen van maatschappelijke participatie die niet gericht is op doorstroming naar reguliere arbeid.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Aantal verplicht te realiseren beschutte werkplekken	4	4
Aantal gerealiseerde beschutte werkplekken	4	4

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Samen met de gemeenten op de Bevelanden De Betho instandhouden voor beschut werken.

Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Doelstelling taakveld

Ondersteuning bij het vinden van werk.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	485	> 485
Netto arbeidsparticipatie (%)	70,2	> 70,1
Werkloze jongeren 16-22 (%)	1	=< 1
Re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners	19,5	>19,5

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzetten van re-integratietrajecten;
- Opleggen van tegenprestaties;
- Gecoördineerde werkgeversbenadering; samenwerking op regionaal gebied met andere gemeenten, SW-bedrijven, UWV, ROC West-Brabant, BZW en kenniscentra;
- Extra aandacht voor jeugdwerkloosheid;
- Afspraken maken met voortgezet speciaal onderwijs voor overdracht van leerlingen;
- Instroombeperking en uitstroombevordering door inzet van de werkmakelaars.

Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)

Zie taakveld 6.71.

Taakveld: 6.71 Maatwerkdienst-verlening 18+

Doelstelling taakveld

Bevorderen van zelfstandigheid van volwassenen met een beperking of psychische problemen.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 1.000 inwoners	50	54

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzetten op vroegsignalering, preventie en informele zorg;
- Het organiseren van passende ondersteuning (huishoudelijke hulp, begeleiding) voor mensen die niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving.

Taakveld: 6.72 Maatwerkdienst-verlening 18-

Doelstelling taakveld

Jeugdigen en ouders krijgen, waar nodig, tijdig bij hun situatie passende hulp.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Jongeren met jeugdhulp %	14%	<14%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Verder inzetten op de eigen kracht van de inwoners bij zorgvragen en verlengingen en het normaliseren van de zorg;
- De buurtsportcoaches nadrukkelijker in positie brengen ten behoeve van hun signaleringsfunctie;
- De signalerende en preventieve taak van de jongerenwerkers ten behoeve van preventie doorzetten;
- Inzet van een preventief project in Oud-Vossemeer en St. Maartensdijk, waarbij meer wordt ingezet in de kernen en samen met de lokale verenigingen en organisaties.

Taakveld: 6.81 Geescaleerde zorg 18+

Doelstelling taakveld

Het in samenwerking met Zeeuwse gemeenten bieden van voorziening voor opvang- en beschermd wonen.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Faciliteren van voorzieningen voor opvang en beschermd wonen, zoals: Vrouwenopvang: aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis); Beschermd wonen; Inloofunctie GGZ; Maatschappelijke opvang;
- regionale samenwerkingsafspraken t.a.v. de benodigde inhoudelijke beweging, de financiering en inkoop BW&MO;
- Ontwikkelingen volgen omtrent actieprogramma "Weer Thuis";
- Ontwikkelingen volgen omtrent de proeftuin preventie.

Taakveld: 6.82 Geescaleerde zorg 18-

Doelstelling taakveld

Het bieden van de veiligheid van kinderen en jeugdigen, met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	1%	<1%
Jongeren met jeugdbescherming	1,45%	< 1,6%
Jongeren met jeugdreclassering	0,4%	<0,4%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- In een vroegtijdig stadium een passende, bij voorkeur tijdelijke, vorm van zorg aanbieden, gericht op het voorkomen alsmede oplossen van emotionele en gedragsproblemen bij kinderen en jeugdigen 18- door maatwerkvoorzieningen, en zonodig kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
- Van het in 2020 gestarte Zeeuwse project Vaart in Veiligheid worden de resultaten van de 3 gestarte pilots verwacht in het voorjaar van 2021. Vervolgens vindt de implementatie in Zeeland plaats. Dit project gaat in op een nieuwe inrichting van de veiligheidsketen en de samenwerking met Veilig Thuis, de Gecertificeerde Instelling en de Raad voor de Kinderbescherming.

Lasten en baten programma 6 Sociaal domein

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.095.334	2.248.357	2.311.195	2.280.177	2.326.680	2.317.661
6.2 Wijkteams	819.010	787.400	640.500	623.500	593.500	593.500
6.3 Inkomensregelingen	903.114	1.127.684	1.290.600	1.290.600	1.290.600	1.290.600
6.4 Begeleide participatie	1.917.233	2.044.188	2.381.863	2.364.027	2.301.593	2.292.845
6.5 Arbeidsparticipatie	762.106	817.900	729.700	729.700	729.700	729.700
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	523.930	607.900	585.600	585.600	585.600	585.600
6.71 Maatwerkdienst-verlening 18+	4.980.087	5.085.100	5.440.000	5.440.000	5.440.000	5.440.000
6.72 Maatwerkdienst-verlening 18-	5.812.711	6.731.419	6.703.400	6.703.400	6.703.400	6.703.400
6.81 Geescaleerde zorg 18+	85.879	117.500	85.300	85.300	85.300	85.300
6.82 Geescaleerde zorg 18-	2.046.849	996.023	1.006.500	1.006.500	1.006.500	1.006.500
Totaal lasten	25.536.215	28.575.173	26.223.408	26.157.554	26.111.623	26.093.856
Totaal baten	-5.589.962	-8.011.702	-5.048.750	-5.048.750	-5.048.750	-5.048.750
Saldo	19.946.254	20.563.471	21.174.658	21.108.804	21.062.873	21.045.106

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Tholen staat voor een gezond leven in een gezonde omgeving. Gezondheid in de breedste zin van het woord voor alle inwoners en bezoekers staat voorop. Stimulering van een gezonde levensstijl is hiermee een speerpunt.

Samenwerking met partijen en initiatieven leveren positieve energie en biedt kansen. Er wordt met name hernieuwbare energie gebruikt, kringlopen zijn gesloten en afval wordt een woord uit het verleden. Economie en duurzaamheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Tholen hecht verder aan de beschikbaarheid van een respectvolle laatste rustplaats.

Doelstelling programma:

Tholen is een schone en duurzame gemeente en bevordert en beschermt de gezondheid van haar inwoners.

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Doelstelling taakveld

Bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners en bezoekers.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Aantal kinderen met ernstig overgewicht in procenten		
- 4 jaar	8,3	8,3
- 5 jaar	14,1	14,1
- 10 jaar	25,5	25,5
- 13 jaar	15,9	15,9

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Ontwikkeling lokale nota volksgezondheid op basis van de nieuwe landelijke nota;
- Voorlichtingsprogramma op basisonderwijs (1nul1);
- Samenwerking tussen sport, cultuur en volksgezondheid verder uitdiepen.

Taakveld: 7.2 Riolering

Doelstelling taakveld

Het (afval)watersysteem in Tholen is een systeem dat:

de volksgezondheid van de inwoners van Tholen (de gebruikers) waarborgt;

- Het stedelijk afvalwater zodanig inzamelt, transporteert en verwerkt dat daarbij zo weinig mogelijk systeemvreemd water (hemel- en grondwater) wordt af gevoerd richting de zuivering en waarbij zo min mogelijk energie wordt verbruikt;
- In hoge mate het hemelwater gescheiden van het overige afvalwater zodanig inzamelt en verder verwerkt dat bij hevige regen geen wateroverlast/schade optreedt (klimaatbestendigheid) en het ingezamelde hemelwater daar waar mogelijk beschikbaar stelt voor nuttig gebruik;

- Bovengrondse voorzieningen kent voor een klimaatbestendige regenwaterafvoer (daar waar dat ruimtelijk mogelijk is) en voldoende voorzieningen kent om regenwater vast te houden en te bergen om droge perioden klimaatbestendig te kunnen overbruggen;
- De kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem en het grondwatersysteem niet in gevaar brengt;
- Een grondwaterregime heeft, dat passend is bij de bestemming binnen de bebouwde kom;
- Qua toestand en functioneren binnen acceptabele risico's continu voldoet.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
% riolering met achterstallig onderhoud	<2%	<2%
Afname aantal schadeverorz. overlastlocaties/gebieden met gemiddeld 3 st. per jaar	1	>3
% drainagestelsel met achterstallig onderhoud	0	<1%
% drainage verwerkt in beheerpakket	99	100
Kosten: Stijging tarief rioolrecht < 0,5% per jaar	ja	ja

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- SWO-maatregelen: bepalen en uitvoeren van (bovengrondse) maatregelen om schade als gevolg van wateroverlast te beperken;
- Zo mogelijk bovenstaande combineren met waterhuishoudkundige maatregelen voor het openbaar groen met het oog op langdurige droge perioden in de toekomst;
- Bij onderhoud van wegen tegen minimale kosten drainage aanleggen in de openbare ruimte, zodat cunetten droog worden gehouden en perceelaansluitingen afgevoerd kunnen worden met één enkele drainageleiding. Tevens wordt - waar dit nuttig is - een gescheiden stelsel gerealiseerd;
- Bepalen en uitvoeren van onderhoudsmaatregelen om de gemiddelde levensduur van het rioolstelsel te handhaven/vergroten op basis van levenscycluskosten;
- Kleine herstelmaatregelen uitvoeren aan de riolering gebaseerd op geconstateerde schadebeelden;
- Periodiek reinigen van rioleringsobjecten en drainage;
- Faciliteren van bewoners bij het afvoeren van grondwater dat leidt tot overlast (grondwaterbeheersing);
- Invulling geven aan de risicodialoog en het initiatief 'Thools Groen voor een beter buitenklimaat' in het kader van Ruimtelijke Adaptatie m.b.t. tot het veranderende klimaat;
- Verbeteren data-uitwisseling om afstemming van werkzaamheden binnen en buiten de organisatie te stroomlijnen.

Taakveld: 7.3 Afval

Kerncijfers	R 2017	R 2018	R 2019
Aantal tonnen restafval	4.132	3.845	4.006
Aantal tonnen GFT-afval	3.248	3.208	3.406
Aantal tonnen oud papier	1.155	1.076	1.119
Aantal tonnen glas	nrb	395	448

Doelstelling taakveld

Het restafval beperken (VANG doelstelling) en het tegen aanvaardbare kosten inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Omvang huishoudelijk restafval (kg/ inwoner)	156	141
Omvang gescheiden ingezamelde kunststof (ton)	490	500

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoering geven aan de VANG maatregelen vastgesteld in jan 2020:
 - Proef inzamelfrequentie GFT in Stavenisse;
 - Wijziging inzameling Plasticverpakkingen en Drankenkartons (PD) en verwerking PMD (toevoeging Metalen verpakkingen = (drink)blikjes);
 - Bovengrondse verzamelcocons (hoogbouw/appartementen) stapsgewijs vervangen door ondergrondse containers;
 - Taggen/chippen van alle grijze restafval-containers in combinatie met uitrollen circulaire papier-containers bij inwoners.
- Gemeentelijke resultaten blijven vergelijken met Diftar (differentiatie tarieven)- gemeenten en andere vormen van inzameling als omgekeerd inzamelen;
- Papierinzameling omschakelen van inzamelaar en inzamelmiddel vanaf zomer 2020 inzameling door de ZRD en via rolcontainers (circulair) 240 liter;
- Onderzoek (in OLAZ-verband) naar alternatieve inzameling en verwerking van afval / grondstoffen:
 - Vanaf 1 januari 2020 (in OLAZ verband) is Metaal als grondstof toegevoegd (een van de bovenstaande VANG maatregelen) bij de inzameling van het verpakkingsafval en er is een overstap gemaakt naar het bronscheidingsmodel voor het verpakkingsafval. In zeeland maken we geen gebruik meer van de ketenregie;
 - Vier zeeuwse gemeenten in de OLAZ samenwerking zijn sinds 1 januari 2020 met een pilot voor het Nascheidingsmodel voor verpakkingsafval aan de slag. Resultaten van deze pilot zijn een bron van informatie voor een eventuele keuzemogelijkheid in de toekomst.

Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Doelstelling taakveld

We streven naar een duurzaam Tholen door het voorkomen of beperken van schade aan de Thoolse woon- en werkomgeving. Ontwikkelingen rondom duurzaamheid worden waar mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Hernieuwbare energie (%)	12,1	15,5
Elektriciteitsgebruik woningen (KWh per jaar)	2.947	2.750
Gasverbruik woningen (m3 per jaar)	1.410	1.250

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Vaststellen kadernotitie duurzame energiebalans;
- Vaststellen van de transitievisie warmte;
- Actualiseren de Nota Bodembeheer;
- Uitvoeren van het plan energiecoaches;
- Vaststellen van een uitvoeringsplan RES 1.0;
- Uitvoering geven aan projecten in het kader van energie en duurzaamheid, waar mogelijk samen met partijen zoals de Duurzaamheidskring Tholen.

Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen

Kerncijfers	R 2017	R 2018	R 2019
Aantal begrafenissen o.b.v. aantal gedolven graven	151	146	132
Aantal verleende vergunningen monumenten	87	100	103
Aantal bijzettingen urnen	12	5	3
Aantal verleende rechten particuliere graven	117	117	106
Aantal verleende gebruiksrechten algemene graven	21	15	14
Aantal verlengingen particuliere graven 10 jaar	131	68	132
Aantal verlengingen particuliere graven 30 jaar	0	7	0

Doelstelling taakveld

Het mogelijk maken om tegen redelijke tarieven begraven te worden en begraven gehouden te worden en as te bestemmen.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Verder uitvoering geven aan het vastgestelde plan van aanpak voor de tweede fase opnieuw in gebruik nemen van graven;
- Hiervoor wordt de inventarisatie van de begraafplaats Stavenisse afgerond en voor Poortvliet uitgevoerd, indien mogelijk wordt separaat ook voor Oud-Vossemeer en Sint-Annaland de inventarisatie opgestart. Funerair erfgoed zal worden aangewezen en behouden waarna de gedenktekens van de graven waarvan afstand is gedaan en geen nieuwe rechthebbende zich hebben aangemeld worden verwijderd. Voor 2021 zal dat de begraafplaatsen van Stavenisse betreffen en mogelijk ook van Poortvliet;
- Verder uitvoering geven aan het beleid waarbij gebruikers van algemene graven die voor 2010 zijn uitgegeven, de mogelijkheid krijgen om het gebruiksrecht om te zetten naar een uitsluitend recht voor een particulier graf en waarbij de rechthebbende van eigen graven waarvan het recht niet tijdig is verlengd (en daarmee is verlopen) alsnog de mogelijkheid krijgen om het recht te verlengen;
- Verder uitvoering geven aan het herbegraven wanneer er afstand is van de rechten op graven die na 1973 zijn uitgegeven.

Lasten en baten programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Wat mag het kosten?

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
7.1 Volksgezondheid	1.226.327	1.306.555	1.267.835	1.263.675	1.263.578	1.263.507
7.2 Riolering	-506.197	-516.875	-510.800	-510.800	-510.800	-510.800
7.3 Afval	-489.592	-548.175	-543.999	-546.289	-547.658	-548.643
7.4 Milieubeheer	662.144	769.356	873.200	762.200	762.200	762.200
7.5 Begraafplaatsen	-117.264	-157.651	-133.447	-136.743	-141.084	-141.182
Totaal lasten	6.582.197	7.033.435	6.885.221	6.775.475	6.758.668	6.790.514
Totaal baten	-5.806.780	-6.180.225	-5.932.432	-5.943.432	-5.932.432	-5.965.432
Saldo	775.417	853.210	952.789	832.043	826.236	825.082

PROGRAMMA 8 VHROSV

Door de minimale bevolkingsgroei (geprognosticeerd) zal de verandering en uitbreiding van de woningvoorraad in Tholen meer dan in het verleden samenhangen met de woonvoorkeuren van de consument. Deze dwingen tot een specifiek beleid voor de woningbouw. De bevolkingsontwikkeling stelt ook hogere eisen aan de woningbouwprogrammering. Behalve naar de woning zal de aandacht ook naar de woonomgeving uitgaan (o.a. via de Omgevingswet).

Doelstelling programma:

In Tholen is er voor iedereen een aantrekkelijke en passende (woon)omgeving. Er is sprake van een diversiteit aan woningen en de kwaliteit is van een goed niveau. Thoolse woningen zijn toekomstbestendig. De gemeente Tholen beweegt mee met de markt. Er is voldoende ruimte voor initiatieven.

Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening

Doelstelling taakveld

Binnen gestelde kaders ontwikkeling mogelijk maken en op ondernemende wijze waar mogelijk initiatieven faciliteren. Rol samenleving moet meer tot uitdrukking komen!

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- De Omgevingswet treedt op 1-1-2022 in werking. Deze wet heeft een grote impact op de gemeentelijke organisatie. Bij de implementatie van de Omgevingswet en bij het opstellen van de Omgevingsvisie is "ruimte aan de Thoolse samenleving" het leidende uitgangspunt. Eind 2019 is het ambitieniveau door de gemeenteraad vastgesteld, eind 2021 volgt de omgevingsvisie en daarna het omgevingsplan;
- Ontwikkelen en beoordelen van ruimtelijke plannen waarbij in de uitvoering rekening gehouden wordt met de woningbouwprogrammering;
- Mogelijke initiatieven vanuit de markt onderzoeken en ondersteunen;
- Voor plannen van derden worden anterieure overeenkomsten met initiatiefnemers gesloten in het kader van de financiële haalbaarheid en het kostenverhaal;
- Paraplubestemmingsplan internationale werknemers ter vaststelling voorleggen.

Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Doelstelling taakveld

Het aantonen (inzichtelijk hebben en houden) van de economische uitvoerbaarheid van gemeentelijke planontwikkelingen (woningbouw).

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
In exploitatie	6	6
Afgesloten	0	0

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Alle bestaande grondexploitaties worden geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen**Doelstelling taakveld**

Zorgen voor voldoende en kwalitatief goede huisvesting voor alle bevolkingsgroepen, waarbij ook de woonomgeving moet passen bij de typen woningen die gebouwd worden.

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)	194	196
Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	7,8	8,2
Demografische druk %	78,2	78,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	611	647
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	697	734

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Vaststelling van de woningbouwprogrammering 2021-2030;
- Afronding opstellen woonvisie;
- Uitvoering woonvisie;
- Uitvoering regionale prestatieafspraken 2021-2024, jaarschijf 2021.

Lasten en baten programma 8 VHROSV**Wat mag het kosten?**

	Rekening 2019	Begroting incl. wijz 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
8.1 Ruimtelijke ordening	341.257	799.100	620.000	370.000	370.000	370.000
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.307.989	-89.550	-15.310	-1.807.875	-1.230.411	-1.588.394
8.3 Wonen en bouwen	-401.037	829.655	568.621	293.194	272.942	272.763
Totaal lasten	4.134.460	8.903.990	5.076.879	5.192.015	3.091.492	3.090.868
Totaal baten	-5.502.230	-7.364.785	-3.903.568	-6.336.696	-3.678.961	-4.036.499
Saldo	-1.367.770	1.539.205	1.173.311	-1.144.681	-587.469	-945.631

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder de programma's zijn alleen de inkomsten opgenomen die een direct verband hebben met deze programma's. Een aantal inkomsten is echter niet direct aan een programma toe te rekenen. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het gaat om dekkingsmiddelen waar geen vastgesteld bestedingsdoel tegenover staat.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Hieronder volgt een specificatie van de lokale heffingen. Voor een verdere verdieping wordt verwezen naar de paragraaf "Lokale heffingen".

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
OZB woningen	-2.729	-2.911	-3.069	-3.204	-3.345
Uitvoering Wet WOZ	402	332	332	332	332
OZB niet-woningen	-1.968	-2.005	-2.113	-2.227	-2.347
Parkeerbelasting	-15	-11	-11	-11	-11
Hondenbelasting	-160	-160	-160	-160	-160
Precariobelasting	-190	-190	0	0	0
Heffing en invordering	2	2	2	2	2
Baten (per saldo)	-4.658	-4.943	-5.019	-5.268	-5.529

De post Uitvoering Wet WOZ betreft ongeveer 90% van de totale bijdrage aan GR SaBeWa Zeeland.

Algemene uitkeringen

Hieronder volgt een specificatie van de Algemene Uitkering:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Basisuitkering	-23.803	-24.125	-23.795	-23.767	-23.759
Uitkeringsfactor o.b.v. circulaire	1,619	1,656	1,674	1,675	1,667
<i>Uitkering zonder verfijningen</i>	38.537	-39.951	-39.832	-39.810	-39.843
Suppletiereregelingen	29	30	30	30	30
Kortingen OZB-capaciteit	2.579	2.557	2.557	2.557	2.629
<i>Netto-uitkering</i>	35.929	-37.364	-37.245	-37.223	-37.184
Integratie en decentralisatie uitkeringen	-604	-582	-527	-537	-541
<i>Algemene uitkering</i>	-36533	-37.946	-37.772	-37.760	-37.725
Uitkeringen sociaal domein	-2.959	-3.440	-3.438	-3.391	-3.397
Stelpost jeugdhulp	0	0	-400	-400	-400
Stelpost herijking gemeentefonds	0	0	500	1.000	1.000
Baten (per saldo)	-39.492	-41.386	-41.110	-40.551	-40.522

De ramingen van de Algemene Uitkering zijn gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2020 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De ontwikkeling wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. Het bedrag aan AU wordt over de gemeenten verdeeld aan de hand van maatstaven, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor.

Dividend

De specificatie van de beleggingen is als volgt:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Dividend BNG	-42	-45	-85	-85	-85
Baten (per saldo)	-42	-45	-85	-85	-85

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is als volgt gespecificeerd:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Rentelasten langlopende leningen	1.322	1.240	1.131	1.024	904
Rente financieringstekort	167	82	60	45	56
Afschrijving agio (boeterente)	111	111	111	111	111
Externe rentebaten	-471	-25	-25	-25	-25
Doorberekening rente bestemmingsplannen	-243	-315	-255	-231	-241
Doorbelasting aan taakvelden (omslagrente)	-856	-1.093	-1.022	-924	-805
Saldo	30	0	0	0	0

Op grond van de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de rentekosten verplicht aan de betreffende taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag.

OVERZICHT OVERHEAD

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt vanaf 2017 in artikel 8, eerste lid, onderdeel c BBV, voorgeschreven dat het programmaplan in een apart overzicht de kosten van overhead weergeeft. In de programma's zelf zijn de kosten opgenomen die direct betrekking hebben op het primaire proces.

In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt. Deze luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Overhead bestaat in ieder geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC);
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT);
- Facilitaire zaken en Huisvesting;
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Bovenstaande indeling kan, als men naar de gehele organisatie kijkt, teruggebracht worden tot de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zo veel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead;
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead;
- Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties en investeringen.

Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) alle tarieven te bepalen. Om deze reden is het van groot belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven zijn berekend en welke beleidskeuzes bij die berekening zijn gemaakt. Op grond van artikel 10 lid c BBV moet deze extracomptabele berekening worden opgenomen in de paragraaf "Lokale heffingen". De overhead moet hierbij op een consistente wijze worden toegerekend. De methode wordt niet door de wetgever voorgeschreven, maar moet door uw raad worden opgenomen in de Financiële verordening.

De gemeente Tholen kiest er voor om de overhead aan de taakvelden toe te rekenen op basis van de directe personeelskosten. De berekening van het opslagpercentage overhead is hieronder weergegeven:

Berekening opslagpercentage overhead			
Kosten taakveld overhead	8.953.000		
Af: Incidentele kosten	445.000		
Af: Inkomsten taakveld overhead	225.000		
Netto kosten taakveld overhead		8.283.000	
Af: Toe te rekenen kosten			
Grondexploitaties		208.000	
Totale netto kosten			8.075.000
Totale salarislasten excl. overhead			9.379.000
Opslagpercentage overhead*			80%

* Afgerond naar beneden op een veelvoud van 10%

Beleidsindicatoren	R 2019	B 2021
<i>Overhead gemeentelijke organisatie (% van de totale lasten)</i>	10,0	11,4
<i>Formatie: fte per 1.000 inwoners*</i>	6,8	6,9
<i>Bezetting: fte per 1.000 inwoners*</i>	6,8	6,9
<i>Apparaatskosten per inwoner (euro)*</i>	€ 458	€ 491
<i>Externe inhuur (%)</i>	5,1	6,0

* Exclusief gemeenteraad en B&W

PARAGRAFEN 2021

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Grondbeleid
6. Verbonden partijen
7. Lokale heffingen

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Gemeenten hebben in toenemende mate te maken met uiteenlopende risico's waarvan zij zich bewust moeten zijn. Een essentiële voorwaarde voor risicobewustwording is inzicht in risico's. Wanneer dit in voldoende mate bestaat, kan worden bepaald op welke wijze (1) risico's beheersbaar kunnen worden gemaakt en (2) de financiële positie van de gemeente tegen deze risico's kan worden beschermd. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de "Financiële verordening gemeente Tholen" verplichten de gemeente tot het voeren van risicomanagement en het opstellen van een paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobehersing". Deze paragraaf is een onderdeel van het totale risicomanagementproces en geeft met name inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente indien zich onvoorziene tegenvallers voordoen. De paragraaf gaat in op:

- Risicomanagementbeleid;
- Risicoprofiel (de gesignaleerde risico's);
- Benodigde weerstandscapaciteit;
- Risico top 5 en de beheersing van deze belangrijkste risico's;
- Beschikbare weerstandscapaciteit;
- Kengetallen financiële positie.

Risicomanagementbeleid

Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij de uitvoering van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot financiële tegenvallers. Het weerstandsvermogen is het vermogen om deze tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (risico's).

Het beleid ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de "Financiële verordening gemeente Tholen 2017", die door uw raad is vastgesteld op 8 december 2016. Vanaf 2020 wordt een ratio nagestreefd van minimaal 1,5.

Risicoprofiel

Voor de gehele organisatie zijn de belangrijkste risico's (circa 20) in beeld gebracht. Het risicoprofiel is divers van aard. Voor de in kaart gebrachte risico's zijn diverse maatregelen benoemd. Deze zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van het risicoprofiel kan bepaald worden hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen afdekken. Alle risico's zullen zich echter nooit én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt daarom berekend op basis van een risicosimulatie (Monte-Carlo methode). We gaan hierbij uit van een zekerheidspercentage van 90%. Door deze benadering wordt voorkomen dat er een te groot weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit) wordt aangehouden. De totaal benodigde weerstandscapaciteit bedraagt ultimo 2021 circa € 2,5 miljoen.

Risico top 5

In de tabel hieronder zijn de 5 belangrijkste risico's van de gemeente Tholen, gerangschikt naar financiële impact, weergegeven. Het percentage geeft het aandeel van het risico in de totaal benodigde weerstandscapaciteit weer (€ 2,5 miljoen). De top 5 risico's beslaan circa 77% van de totaal benodigde capaciteit.

Tabel: Belangrijkste 5 financiële risico's			
Risico	Kans	Max. financieel gevolg	Invloed
Tekort bij de uitvoering van taken binnen het sociaal domein	70%	€ 1.600.000	26%
Nadeel algemene uitkering gemeentefonds	50%	€ 2.000.000	23%
Tekort gebiedsontwikkeling Tholen Stad Grondexploitatie VOF	50%	€ 1.400.000	16%
Nadeel door COVID-19 (Coronacrisis)	70%	€ 400.000	6%
Tekorten gemeentelijke grondexploitaties	30%	€ 800.000	6%

Ad 1: Sociaal domein

De gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van jeugdzorg, participatie en Wmo is sinds 1 januari 2015 een feit. Het uitgangspunt was dat de transitie budgettair neutraal zou verlopen. Dit is totaal niet realistisch gebleken. Het belangrijkste risico betreft de overschrijding van het jeugdbudget en het budget voor Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp. Door diverse maatregelen (o.a. uit het plan van aanpak) lijken de grootste stijgingen achter ons te liggen. Toch schatten we het maximale risico nog in op een bedrag van € 800.000. Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Ad 2: Gebiedsontwikkeling in exploitatie via grondexploitatie maatschappij Tholen Stad VOF

De verkoopprijzen worden vanaf 2018 geïndexeerd met 1%, hetgeen mogelijk aan de hoge kant is. Het maximumrisico voor de gemeente schatten we in op circa € 1,4 miljoen. Overigens zijn de verkoopprijzen tot en met 2017 niet geïndexeerd.

Ad 3: Algemene uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds wordt herijkt. De herijking is weliswaar met 1 jaar uitgesteld naar 1 januari 2022, maar de fondsbeheerders staan nog steeds achter de invoering van een nieuw verdeelmodel. Dit model moet beter aansluiten op de kostenverschillen tussen gemeenten en een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling wegnemen. De nieuwe verdeling zorgt voor een herverdeling van middelen van kleinere naar grotere gemeenten. Publicatie van de nieuwe verdeling vindt plaats in de decembercirculaire 2020. Op basis van het inmiddels verschenen rapport van onderzoeksbureau AEF (onderdeel sociaal domein) gaan gemeenten in de categorie van 20.000 tot 50.000 inwoners er gemiddeld € 33 per inwoner op achteruit. In deze begroting hebben we een nadeel verwerkt van circa € 40 per inwoner. Of dit uiteindelijk voldoende zal zijn is afhankelijk van een tweetal factoren:

1. Het rapport van onderzoeksbureau Cebeon over de nieuwe verdeling van het klassieke deel van het gemeentefonds is nog niet verschenen. De verwachting is dat ook op dit onderdeel een nadeel ontstaat;
2. De aantallen medicijngebruik zijn in de Decemercirculaire 2019 opwaarts bijgesteld. Hierbij zijn we veel harder gestegen dan het landelijk gemiddelde. De twee hieraan gerelateerde maatstaven komen in de nieuwe verdeling van het sociaal domein echter niet terug. Hierdoor bestaat het risico dat we ook harder dan gemiddeld getroffen worden.

Verder hebben we vorig jaar, in lijn met de richtlijn van Rijk en toezichthouder en in afwachting van de uitkomsten van het onafhankelijk onderzoek naar de volume- en uitgavenontwikkeling in de periode 2015-2019 (verwacht: najaar 2020), vanaf jaarschijf 2022 geanticipeerd op een structurele toename van de rijksmiddelen voor het sociaal domein met € 300 miljoen. Deze stelpost van € 400.000 houdt weliswaar geen verband met de herijking, maar behelst een aanvullend risico ten aanzien van het gemeentefonds.

We schatten het maximale risico op een bedrag van € 1.000.000 (€ 40 per inwoner). Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Ad 4: COVID-19

De financiële impact van de crisis groot, met name voor gemeenten met veel baten uit parkeer- en toeristenbelasting. En dat terwijl de exploitatie van gemeenten de laatste jaren toch al onder zware druk staat, als gevolg van de gedentraliseerde taken in het sociaal domein. We zijn dan ook blij dat het kabinet besloten heeft om gemeenten te compenseren voor de gevolgen van de coronacrisis.

In het voorstel tot het oplossen van knelpunten in het kader van de coronacrisis, vastgesteld in uw raad van 16 april jl., hebben we een beeld geschetst van de mogelijke financiële impact op onze begroting. We hebben risico's benoemd en waar mogelijk gekwantificeerd. Een groot deel van de risico's lijkt door het steunpakket getackeld. De rest lijkt overwegend incidenteel van aard. De structurele gevolgen verwachten we met name op het terrein van inkomensvoorzieningen, armoedebelid en schuldhulpverlening. Dit wordt bevestigd door het rapport van de Tijdelijke Werkgroep Sociale Impact (werkgroep Halsema). Veel zzp-ers, flexwerkers of jongeren verliezen momenteel hun opdrachten of hun baan en lopen inkomsten mis. Bij onvoldoende of traag economisch herstel bestaat een kans op blijvende werkloosheid en daarmee een grotere (blijvende) druk op de bijstand.

We schatten het maximale risico op een bedrag van € 200.000. Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Ad 5: Tekorten gemeentelijke grondexploitaties

Het is mogelijk dat er door overcapaciteit een tekort binnen de gemeentelijke grondexploitaties ontstaat. We schatten dit risico in op circa € 800.000.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Tot de incidentele weerstandscapaciteit (in het vermogen) behoren de algemene reserve niet vrij besteedbaar en de reserve bouwgrondexploitatie.

Tot de structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) behoren de post onvoorzien (jaarlijks minimaal € 250.000) en de onbenutte belastingcapaciteit; de riool- en afvalstoffenheffing mogen maximaal kostendekkend zijn (inclusief compensabele BTW). Omdat dit al het geval is, zit hierin geen ruimte om extra middelen te genereren. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting wordt het tarief volgens de norm van artikel 12 Financiële verhoudingswet gehanteerd.

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de periode tot en met 2024 is als volgt bepaald:

(ultimo jaar in miljoen €)	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
<i><u>Vermogen:</u></i>						
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	10,5	17,3	17,1	20,7	23,0	25,6
Reserve bouwgrondexploitatie	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i><u>Exploitatie:</u></i>						
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	1,4	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9
Onvoorzien	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Beschikbare weerstandscapaciteit:	13,7	18,7	18,2	21,8	24,0	26,7

Kengetallen financiële positie

Op grond van het BBV dient een verplichte basisset aan financiële kengetallen in de onderhavige paragraaf opgenomen te worden. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie. Ook moet de ontwikkeling van de kengetallen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar weergegeven worden.

1. Structurele exploitatieruimte

Betekenis

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Berekeningswijze

Op basis van het overzicht "incidentele baten en lasten" kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Vervolgens wordt hierbij het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves opgeteld. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de uitkomst te delen door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uit te drukken in een percentage.

Norm

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten. Voor het bedrag voor onvoorzien (conform het BBV artikel 8, lid 1) wordt bij artikel 12-gemeenten uitgegaan van de vuistregel van 0,6% van de som van de uitkering Gemeentefonds (algemene uitkering plus integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de OZB-capaciteit. Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Uitgedrukt in een percentage van de totale baten komt dit voor Tholen neer op circa 0,4%. Wij zetten de structurele exploitatieruimte af tegen deze norm.

Voldoende	Structurele exploitatieruimte hoger of gelijk aan 0,4%
Matig	Structurele exploitatieruimte tussen 0% en 0,4%
Onvoldoende	Structurele exploitatieruimte kleiner dan 0%

Berekening

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	
A	Totale structurele lasten (excl. onvoorzien)	70.031	66.196	67.098	67.080	64.170	64.255
B	Totale structurele baten	70.114	66.701	67.413	67.394	64.321	64.784
C	Totale struct. toevoegingen reserves	72	72	72	72	72	72
D	Totale struct. onttrekkingen reserves	20	20	20	20	20	20
E	Tot. baten (excl. reservemutaties)	78.760	66.701	67.413	71.044	66.633	67.178
	Struct. expl.ruimte ((B-A)+(D-C))/Ex100%	0,0%	0,7%	0,4%	0,4%	0,1%	0,7%

Conclusie

De structurele ruimte in de exploitatie kan als voldoende worden gekwalificeerd. Door de noodzakelijke aanwending van de post onvoorzien in 2023, zakt de structurele exploitatieruimte eenmalig naar matig.

2. Ratio weerstandsvermogen

Betekenis

De ratio weerstandsvermogen geeft het vermogen aan om tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de continuïteit in gevaar komt.

Berekeningswijze

De ratio weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (risico's).

Norm

Voldoende	Vanaf 1,0
Matig	Tussen 0,8 en 1,0%
Onvoldoende	Lager dan 0,8

In het kader van "Tholen (financieel) in balans" heeft u vanaf 2020 een ratio weerstandsvermogen geformuleerd van 1,5.

Berekening

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
A Beschikbare weerstandscapaciteit	13.700	18.700	18.200	21.800	24.000	26.700
B Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.400	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	5,7	7,5	7,3	8,7	9,6	10,7

Conclusie

De ratio weerstandsvermogen is veel hoger dan de doelstelling van 1,5. In bovenstaande tabel groeit de ratio tot 10,7 in 2024. De sterke groei van de ratio weerstandsvermogen wordt veroorzaakt door het reserveren van verwachte winsten uit de grondexploitatie. Dit is nodig om de solvabiliteit op een niveau van minimaal 20% te krijgen / houden.

3. Solvabiliteitsratio

Betekenis

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn afbetaald (niet belast met schulden).

Berekeningswijze

De solvabiliteitsratio wordt uitgedrukt als de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. De solvabiliteitsratio is het spiegelbeeld van de schuldratio.

Norm

In de VNG-uitgave "Houdbare gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de solvabiliteit hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. In het kader van "Tholen (financieel) in balans" heeft uw raad als doelstelling een solvabiliteit van 20% in 2022 geformuleerd.

Voldoende	Vanaf 30%
Matig	20% tot 30%
Onvoldoende	Tot 20%

Berekening

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
A Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	21.291	19.401	17.948	21.435	23.768	26.441
B Balanstotaal	96.670	94.892	92.023	94.176	93.696	91.698
Solvabiliteit (A/B) x 100%	22%	20%	19%	23%	25%	29%

Conclusie

Door de verwachte winstnemingen op grond van de door uw raad vastgestelde grondexploitaties verbetert de solvabiliteit. De gewenste 20% is inmiddels bereikt. We hanteren bij de winstnemingen het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2020 in de jaarschijf 2022 verwerkt hebben. Deze systematiek zorgt er voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

4a. Netto schuldquote

Betekenis

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de (netto) schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de inkomsten. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger het inkomen des te meer schuld een gemeente kan aangaan.

Berekeningswijze

De netto schuldquote betreft de netto schuld als aandeel van de totale inkomsten (voor reservemutaties). De netto schuld wordt berekend als de som van de onderhandse leningen, overige vaste schuld, kortlopende schuld en overlopende passiva minus de langlopende uitzettingen, kortlopende (debiteuren)vorderingen en uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa.

Norm

In de VNG-uitgave "Houdbare gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaarmzet (< 100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Omgerekend komt dit laatste percentage ongeveer overeen met het Europese schuldplafond van 60% van het bbp.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Vanaf 130%

Berekening

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	61.573	63.990	59.853	56.116	51.978	46.541
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.419	905	4.369	7.151	7.424	7.572
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	3.045	3.045	3.045	3.045	3.045	3.045
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	2.573	2.573	2.573	2.573	2.573	2.573
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	21.312	7.472	7.472	7.472	7.472	7.472
F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	436	436	436	436	436	436
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	636	636	636	636	636	636
H Tot. baten (excl. reservemutaties)	78.760	70.147	67.413	71.044	66.633	67.178
Netto schuldq. (A+B+C-D-E-F-G)/Hx100%	53%	81%	83%	78%	77%	69%

Conclusie

De netto schuldquote kan als voldoende worden aangemerkt.

Voor een goed oordeel over de hoogte van de netto schuldquote van een gemeente is een diepere analyse nodig. Twee belangrijke factoren nuanceren het beeld. Ten eerste kan een grote portefeuille uitgeleende gelden aan derden en aan verbonden partijen het beeld vertekenen. Ten tweede kunnen grote voorraden bouwgrond het beeld vertekenen. Bij een meer dan gemiddelde voorraad bouwgrond of een grote portefeuille uitgeleend geld, zoals bij onze gemeente het geval is, is een netto schuldquote hoger dan 130% minder alarmerend.

4b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Betekenis

Een gemeente met veel verstrekte leningen heeft normaliter veel schulden, welke onder normale omstandigheden niet op de begroting drukken. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote hieronder gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Op deze manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Berekeningswijze

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c BBV).

Norm

Zie 4a.

Berekening

Ultimo jaar		R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	61.573	63.990	59.853	56.116	51.978	46.541
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.419	905	4.369	7.151	7.424	7.572
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	3.045	3.045	3.045	3.045	3.045	3.045
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	12.582	12.582	3.575	3.575	3.575	3.575
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	21.312	7.472	7.472	7.472	7.472	7.472
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	436	436	436	436	436	436
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	636	636	636	636	636	636
H	Tot. baten (excl. reservemutaties)	78.760	70.147	67.413	71.044	66.633	67.178
	Netto schuldq. (A+B+C-D-E-F-G)/Hx100%	41%	67%	82%	76%	76%	67%

Conclusie

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen kan als voldoende worden aangemerkt.

5. Kengetal grondexploitatie

Betekenis

Het kengetal grondexploitatie geeft aan welk deel van de netto-schuldquote veroorzaakt wordt door de grondexploitatie. Een gemeente met veel grondvoorraden heeft normaliter veel schulden, welke bij normale marktomstandigheden niet op de begroting drukken. Als de markt tegenzit, gaat dit echter niet meer op. Een gemeente met veel grondvoorraden kan dan een probleem krijgen vanwege de schulden die voor de aanschaf zijn aangegaan. De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente.

Berekeningswijze

Voor de berekening van het kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Norm

Een norm voor het kengetal grondexploitatie is lastig te bepalen. De boekwaarde van de voorraad grond zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag naar en aanbod van bouwgrond. Om deze reden is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie. De boekwaarde van de gronden geeft wel aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie.

Berekening

Ultimo jaar		R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
A	Vorraden bouwgrondexploitatie	17.738	17.605	14.218	12.917	13.468	13.555
B	Tot. baten (excl. reservemutaties)	78.760	70.147	67.413	71.044	66.633	67.178
	Grondexploitatie A/B x 100%	23%	25%	21%	18%	20%	20%

Conclusie

Het kengetal is de komende jaren vrij stabiel.

6. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Betekenis

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

Berekeningswijze

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Norm

De gemeentelijke woonlasten zijn begrensd op het landelijk gemiddelde.

Berekening

De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2020, op basis van de cijfers van het COELO, bedragen € 777. Het gemiddelde over 2019 bedraagt € 740.

Ultimo jaar	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	
A	OZB-lasten voor gezin bij gem. WOZ-waarde	229	262	269	276	283	293
B	Rioolheffing voor gezin	206	206	206	206	206	206
C	Afvalstoffenheffing voor gezin	262	247	259	272	286	300
D	Tot. woonlasten voor gezin (A+B+C)	697	715	734	754	775	799
E	Woonlasten landelijk gem. gezin (t-1)	721	740	777	793	808	825
	Woonlasten t.o.v. landelijk gem. (D/E)x100%	97%	97%	94%	95%	96%	97%

Conclusie

De totale woonlasten bevinden zich onder het landelijk gemiddelde van t-1 (vanaf jaarschijf 2022 is voor het landelijk gemiddelde uitgegaan van een stijging van 2%).

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

De gemeente Tholen is ruim 25.000 hectare groot. Een groot deel daarvan bestaat uit openbare ruimte. Deze openbare ruimte bevat o.a. wegen, riolering, groen, water en openbare gebouwen. Alle in deze openbare ruimte aanwezige kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. In deze paragraaf worden de kaders geschetst voor het onderhoud aan deze kapitaalgoederen. De lasten hiervan zijn terug te vinden in het programma “Verkeer en Vervoer”, “Sport, Cultuur en Recreatie” en “Volksgezondheid en Milieu”. Voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen zijn de volgende beleidsplannen vastgesteld:

Beleidsplan	Vastst. raad	Herziening plan	Onderhoudsniveau ¹⁾	Achterst. onderhoud
Wegen	2018	2023	Niveau B (basis) ¹⁾	<1%
Openb. verlichting	2018	2023	o.b.v. stabiliteitsmetingen	<3%
Groen	2018	2023	Niveau A t/m C ²⁾	<1%
Water	2017	2022	Goed	<2%
Riolering	2017	2022	Cf klassen bij funct. eisen	<1%
Gebouwen	2018	2023	Conditie 2/3 (goed/redelijk)	³⁾ ja
Havens	2018	2023	Redelijk	⁴⁾ ja

- 1) Maximaal 10% van het areaal in niveau C (matig) kan zonder extra kosten in stand kan worden gehouden. Stijgt het percentage areaal in niveau C boven de 10%, dan stijgen de kosten. Bij onderhoudsniveau D (slecht) is sprake van achterstallig onderhoud;
- 2) Sinds 2016 is het onderhoudsniveau als volgt: randzones niveau C (laag), begraafplaatsen niveau A (hoog), overig niveau B (basis);
- 3) Dit betreft de gebouwen/objecten waar ontwikkelingen spelen, zoals Haestinge (oud), dorps huis Poortvliet, tijdelijke huisvesting aan de Zoekweg in Tholen;
- 4) Dit betreft de houten steigers in de haven van Tholen.

In de raadsvergadering van 6 december 2018 zijn de beleidsplannen voor havens, groen, wegen, openbare verlichting en gebouwen voor de periode 2019 – 2023 vastgesteld. Tevens heeft u in deze vergadering een plan van aanpak voor een integrale visie openbare ruimte vastgesteld. Dit plan van aanpak moet leiden tot een integrale missie en visie op de openbare ruimte. In de missie en visie spreken we af wat onze ambitie is hoe we met de openbare ruimte om willen gaan op het gebied van inrichting, gebruik en beheer. De wensen van de gebruikers van de openbare ruimte, onze burgers, bezoekers en bedrijven, vormen daarbij het uitgangspunt. Natuurlijk binnen de financiële kaders en met onze gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het gemeenschappelijke belang en duurzaam beheer van kapitaalgoederen. De inventarisatie van deze wensen was gepland voor 2019, maar is vanwege andere burgerpeilingen, de beperkingen in verband met de coronacrisis en het geven van voorrang aan het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan en andere projecten naar 2021 geschoven.

Voor het meerjarig onderhoud van de kapitaalgoederen gebouwen, wegen, openbare verlichting en havens zijn voorzieningen aanwezig. Voor de riolering is een zogenoemde spaar- en egalatievoorziening beschikbaar.

Wegen

Beleidskader

Het beleidsplan wegen 2019-2023 is vastgesteld in uw raad op 6 december 2018. In dit beleidsplan zijn de uitgangspunten uit het bestaande beleidsplan uit 2011 geactualiseerd. Ook is beleid opgenomen met betrekking tot het onderhoud aan civieltechnische kunstwerken. In het beleidsplan is geformuleerd hoe we de komende jaren verder willen gaan (strategie met operationele doelstellingen). Enkele punten daaruit zijn:

- Waar mogelijk onderhoud aan wegen integraal afstemmen met andere disciplines (met aandacht voor de grote transities: klimaat, participatie, veranderende mobiliteit, enz.) en nutsbedrijven om het aantal interventies in de openbare ruimte te beperken;
- Toepassen van materialen die bij voorkeur volledig recyclebaar zijn en een lang levensduur hebben;
- Bij onkruidbestrijding streven om centrum-, havengebieden en ontsluitingswegen te beheren op kwaliteitsniveau A, openbaar gebied grenzend aan particulier eigendom op C-niveau en overig gebieden op B-niveau. Tevens toepassing van preventieve maatregelen;
- Uitgaan van instandhouding/onderhoud en rehabilitatie uitstellen;
- Aandacht voor voet- en fietspaden rondom voorzieningen (relatie met integrale huisvestingsplannen).

Om naar de visie toe te werken is voor de periode 2019-2023 een beheerstrategie met meetbare, operationele doelen geformuleerd.

Financieel overzicht

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Storting in de voorziening	725.000	725.000	725.000
B	Klein onderhoud	539.517	504.300	559.300
C	Inkomenoverdracht Waterschap	1.359.004	1.400.000	1.420.000
D	Ambtelijke capaciteit*	350.902	337.800	373.800
E	Kapitaallasten	97.783	152.091	189.454
F	Totale lasten (A t/m E)	3.072.206	3.119.191	3.267.554
G	Vergoedingen	242.289	129.500	159.500
	Jaarbudget (F-G)	2.829.917	2.989.691	3.108.054

* exclusief overhead

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Stand 1 januari	279.346	682.648	1.139.443
B	Structurele storting	725.000	725.000	725.000
C	Aanwending	321.697	268.205	54.079
	Stand per 31 december (A+B-C)	682.648	1.139.443	1.810.364

Openbare verlichting

Beleidskader

Het op 6 december 2018 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting bevat een evaluatie van het eerdere beleidsplan uit 2003 en van de gewijzigde uitgangspunten uit 2014. Ook beschrijft het plan het toepassingsgebied, stelt het de kaders en inhoud van het vakgebied, beschrijft het de onderhoudsmethodiek en de ermee gepaard gaande financiële lasten.

Het beleidsplan voorziet in de volgende kaders:

- Waar moeten we aan voldoen? – wettelijke kaders en richtlijnen; haar missie;
- Hoe staan we ervoor en wat is er in de afgelopen periode gerealiseerd? – kengetallen en evaluatie;
- Welke visie en ambitie heeft de gemeente op het gebied van:
 - Duurzaamheid (energiebesparing en materiaalgebruik);
 - Kwaliteit (materiaalgebruik, beheersniveau's openbare ruimte);
 - Beleving (waarde van de ruimte, veilig, toegankelijkheid en sfeer).

Financieel overzicht:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Storting in de voorziening	88.000	119.500	119.500
B	Energie	64.689	65.000	65.000
C	Inkomensoverdracht	30.015	30.000	30.000
D	Ambtelijke capaciteit*	36.619	40.300	36.900
E	Kapitaallasten	5.800	8.828	11.528
F	Totale lasten (A t/m E)	225.123	263.628	262.928
G	Vergoedingen	13.262	12.000	12.000
Jaarbudget (F-G)		211.861	251.628	250.928

* exclusief overhead

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Stand 1 januari	9.263	87.736	87.236
B	Structurele storting	88.000	119.500	119.500
C	Aanwending	9.527	120.000	120.000
Stand per 31 december (A+B-C)		87.736	87.236	86.736

Openbaar groen

Beleidskader

Ook het Groenplan is vastgesteld in de raadsvergadering van 6 december 2018. Het plan omschrijft diverse waarden van groen, zoals lucht(kwaliteit), het dempen van de gevolgen van klimaatverandering, de rust die groen geeft, dat groen uitnodigt tot bewegen, lagere gezondheidskosten en minder vandalisme. Naast deze algemene waarden van groen heeft een specifieke groen inrichting ook specifieke functies, zoals recreatie, speelgelegenheid, sport, afscherming, verkeersbegeleiding, voedselbron en nest- en schuilgelegenheid voor dieren. Om de verschillende waarden en functies van het groen ook in de toekomst te kunnen garanderen moet het groen onderhouden worden. Daarnaast is er een visie nodig voor de ontwikkeling van groene structuren en om in te spelen op ontwikkelingen. Kort samengevat is deze visie: *"Het behouden en ontwikkelen van een robuuste groenstructuur die de waarden van groen versterkt"*. Daarmee willen we:

- Het openbaar groen duurzaam in stand houden;
- Ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering;
- De biodiversiteit vergroten (en daarmee ook belevingswaarde);
- Zo robuust mogelijke groenstructuren realiseren;
- De waarden van groen versterken.

Financieel overzicht:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Inzet capaciteit*	488.944	428.700	526.400
B	Aankoop goederen	42.916	26.000	26.000
C	Inhuur derden	33.143	32.250	32.500
D	Onderhoud	36.938	37.000	91.000
E	Maaiwerkzaamheden	67.145	56.000	56.000
F	Onderhoud door derden (o.a. De Betho)	271.085	309.000	309.000
G	Compostering	11.325	13.000	13.000
H	Diversen	2.746	5.000	5.000
I	Totale lasten (A t/m H)	954.242	906.950	1.058.900
J	Vergoedingen	46.767	44.000	44.000
Jaarbudget (I-J)		907.475	862.950	1.014.900

* exclusief overhead

Vijvers en waterlopen

Beleidskader

In het kader van het project "Beheer en Onderhoud in Bebouwd gebied" (BOB) is in 2007 met het waterschap Scheldestromen een bestuurlijke overeenkomst gesloten (onderhoud oppervlaktewateren binnen bebouwd gebied). Deze overeenkomst is in 2017 geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door het college. Het baggerwerk wordt sindsdien in overleg met de gemeente door het waterschap uitgevoerd, terwijl het maaierwerk in overleg met het waterschap door de gemeente wordt uitgevoerd.

Verder is in uw raad van 12 oktober 2017 het Waterhuishouding plan (onderdeel Stedelijk waterplan) vastgesteld. De uitvoering van de hierin opgenomen maatregelen bestrijken een periode van 5 jaar (2018-2022).

Financieel overzicht:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Inzet capaciteit*	3.894	89.300	35.800
B	Onderhoud	14.407	34.480	34.500
C	Maaiwerkzaamheden	80.419	70.500	70.500
D	Compostering	13.905	12.500	12.500
E	Totale lasten (A t/m D)	112.625	206.780	153.300
F	Vergoedingen	59.075	63.500	63.500
Jaarbudget (E-F)		53.550	143.280	89.800

* exclusief overhead

Riolering

Beleidskader

In uw raad van 12 oktober 2017 is het Waterhuishouding plan (onderdeel Gemeentelijk Riolerings- en Grondwaterplan) 2018-2022 vastgesteld.

Financieel overzicht:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Inzet capaciteit*	243.993	204.200	210.300
B	Regulier onderhoud	520.207	553.925	553.900
C	Storting spaarvoorziening	1.144.000	1.133.000	1.078.000
D	Totale lasten (A t/m C)	1.908.200	1.891.125	1.842.200
E	Rioolheffing	2.307.675	2.266.000	2.266.000
F	Vergoedingen	41.356	65.000	65.000
G	Mutatie voorziening riolering	65.367	77.000	22.000
	Voordeel exploitatie/comp. Btw D-(E+F+G)	- 506.198	- 516.875	- 510.800

* exclusief overhead

Het verloop van de spaarvoorziening riolering is als volgt:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Stand 1 januari	926.625	1.573.869	846.579
B	Structurele storting	1.144.000	1.133.000	1.078.000
C	Aanwending	496.756	1.860.290	969.000
	Stand per 31 december (A+B-C)	1.573.869	846.579	955.579

Het verloop van de voorziening voor beklemde middelen van derden met een specifieke aanwendingsrichting (op grond van artikel 44 lid 2 BBV) is nagenoeg overeenkomstig de begroting en ziet er als volgt uit:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Stand 1 januari	347.505	282.138	205.138
B	Mutatie	65.367	77.000	22.000
	Stand per 31 december (A-B)	282.138	205.138	183.138

Gebouwen

Beleidskader

Het beleidsplan gebouwenbeheer is vastgesteld in uw raad van 6 december 2018. Het beleidsplan voorziet in de volgende kaders:

- De indeling van de gemeentelijke gebouwen en objecten in rubrieken;
- De te handhaven technische conditie per object;
- De toe te passen werkmethode, zijnde het conditie afhankelijk onderhoud (NEN 2767);
- De financiële meerjarenplanning 2018-2027, waarbij rekening is gehouden met een bezuiniging van 10%.

Financieel overzicht

In 2019 is een voorziening voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen gevormd. Overeenkomstig het beleidsplan vindt jaarlijks een dotatie plaats van € 450.000 en is voor groot onderhoud in 2021 een bedrag geraamd van € 772.021.

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Stand 1 januari	577.266	527.668	354.822
B	Structurele storting	448.692	450.000	450.000
C	Aanwending	498.290	622.846	772.021
	Stand per 31 december (A+B-C)	527.668	354.822	32.801

Havens

Beleidskader

Het beleidsplan Beheer en Onderhoud Havens 2019-2023 is vastgesteld in uw raad van 6 december 2018 en zal onderdeel uit gaan maken van het overkoepelende Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte. Tegelijkertijd is overgegaan tot opheffing van de (vier) afzonderlijke voorzieningen onderhoud havens en besloten tot de vorming van één voorziening "meerjarig onderhoud havens gemeente Tholen" ten behoeve van de uitvoering van het totale geactualiseerde meerjaren onderhoudsprogramma van de havens.

Financieel overzicht

De geraamde lasten en baten voor dit jaar ziet er per haven als volgt uit:

	Begroting 2021	Lasten	Baten	Saldo
A	Jachthaven Stavenisse	116.582	95.900	20.682
B	Handelshaven Tholen	82.097	44.800	37.297
C	Handelshaven Sint-Annaland	159.282	138.825	20.457
D	Handelshaven Sint Philipsland	21.605	1.500	20.105
E	Handelshaven Stavenisse	29.681	2.500	27.181
F	Aanlegsteiger Anna-Jacobapolder	3.350	0	3.350
G	Aanlegsteiger Gorishoek	7.200	0	7.200
	Jaarbudget	419.797	283.525	136.272

Meerjarig zien de onderhoudslasten er als volgt uit:

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Jachthaven Stavenisse	22.734	15.919	20.682
B	Handelshaven Tholen	12.292	21.158	37.297
C	Handelshaven Sint-Annaland	4.033	20.576	20.457
D	Handelshaven Sint Philipsland	12.388	15.168	20.105
E	Handelshaven Stavenisse	23.369	26.101	27.181
F	Aanlegsteiger Anna-Jacobapolder	3.459	14.300	3.350
G	Aanlegsteiger Gorishoek	5.639	6.750	7.200
	Jaarbudget	83.914	119.972	136.272

Het verloop van de egalisatievoorziening voor groot onderhoud aan de havens zien er als volgt uit:

	Sint-Annaland	Stavenisse	Tholen	Sint Philipsland	Gorishoek	AJP	Totaal
Stand 1 jan 2019	78.911	125.068	245.755	0	0	0	449.734
Storting 2019	8.259	17.200	14.370	5.594	5.639	3.459	54.521
Aanwending 2019	800	33.386	2.788	0	6.579	0	43.553
Stand 31 dec 2019	86.370	108.882	257.337	5.594	- 940	3.459	460.702
Storting 2020	8.300	17.200	14.400	5.600	5.600	3.550	54.650
Aanwending 2020	200	2.900	900	3.800	0	0	7.800
Stand 31 dec 2020	94.470	123.182	270.837	7.394	4.660	7.009	507.552
Storting 2021	8.300	17.200	14.400	5.600	5.600	3.550	54.650
Aanwending 2021	2.300	1.900	3.800	1.900	1.900	0	11.800
Stand 31 dec 2021	100.470	138.482	281.437	11.094	8.360	10.559	550.402

PARAGRAAF BEDRIJSFVOERING

Inleiding

De veranderende rol van de overheid, de steeds verdergaande digitalisering van de samenleving en de schaarste van beschikbare middelen vragen om een permanente doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Primair is die doorontwikkeling gericht op verbetering van de dienstverlening aan de burger. Onze leidraad daarbij is het coalitieprogramma 'Samen Leven'. De zeven opgaven die benoemd zijn in het coalitieprogramma geven richting aan de ontwikkeling van onze dienstverlening. De bedrijfsvoering moet daarop aansluiten. Wij zijn van mening dat de een 'platte', flexibele, efficiënt ingerichte en effectieve organisatie noodzakelijk is om aan de eisen van de samenleving te kunnen voldoen.

Randvoorwaarden die in dit geheel cruciaal zijn raken alle aspecten van de bedrijfsvoering. We noemen in dit kader:

- Een heldere en toekomstgerichte visie op Informatievoorziening;
- Een goed functionerende ICT-omgeving;
- Voldoende financiële middelen om te investeren in ontwikkelingen en noodzakelijke maatregelen;
- Voldoende personeel met de juiste opleiding en vaardigheden;
- Een organisatiecultuur die gericht is op leren en ontwikkelen.

Coalitieprogramma Samen Leven

Eén van de zeven opgaven uit het coalitieprogramma is het vormgeven van de veranderende rol burger-overheid en de gevolgen daarvan voor de dienstverlening. In die opgave staan een tweetal speerpunten benoemd die een directe relatie hebben met bedrijfsvoering:

1. Het doorontwikkelen van dienstverlening en organisatie;
2. Verdergaande digitalisering.

Programma Tholen met de tijd mee

Onder de paraplu van het programma "Tholen met de tijd mee" ontwikkelen alle aspecten van bedrijfsvoering door, vanuit één centrale missie ("Verbinden en versterken, vanuit traditie en ambitie") en visie ("Ruimte aan de Thoolse samenleving"). Doelstelling van het programma is om de wijze van werken en de inrichting van de organisatie aan te laten sluiten bij de verwachtingen van de samenleving en de bestuurlijke opvatting daarover. Het gaat daarmee vooral over het verbeteren van onze dienstverlening. In navolging van de verbetering van de dienstverlening aan de balie zijn nu ook grote stappen gezet in de digitale dienstverlening.

De werkwijze van de organisatie wordt ook vertaald in de manier waarop we het werk organiseren: meer in teams met de processen als uitgangspunt. In de praktijk krijgt dat nu handen en voeten. Nu is het zaak door te ontwikkelen met een verdergaande mate van bevoegdheden en verantwoordelijkheden (dicht bij de klant). Een en ander heeft ook gevolgen voor de ondersteuning van medewerkers.

In 2021 gaan we verder met het moderniseren van ons HR-beleid en de Planning & Control-instrumenten. Daarmee ronden we het gehele programma af.

Informatisering & automatisering

Ontwikkelingen ICT

In 2021 wordt de ICT-infrastructuur voor een groot deel ondergebracht in een gezamenlijke ICT-infrastructuur met de deelnemers van de GR ICT WBW. Dit zorgt voor verdergaande standaardisatie en draagt bij aan effectiever en efficiënter ICT-beheer.

In 2020 zijn stappen gezet met het organisatiebreed mogelijk maken van digitaal overleggen en een verdere doorontwikkeling van het digitaal samenwerken. Deze mogelijkheden zullen in 2021 verder ingebed worden in de organisatie.

Verdergaande digitalisering

Landelijke ontwikkelingen als Digitale Agenda 2024, de Wet Digitale Overheid, Common Ground en 'Samen Organiseren' volgen wij op de voet en vertalen we naar onze visie op dienstverlening en het informatiebeleid en we nemen de benodigde maatregelen op het gebied van informatievoorziening en ICT. Hierbij zorgen we dat we voldoen aan (landelijke) standaarden, informatieveiligheid en privacy normen.

Informatiebeveiliging

Het uitgangspunt voor informatiebeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De implementatie gebeurt op basis van geconstateerde risico's, op basis van de situatie in de eigen gemeente. Oftewel: maatregelen die een hoog risico verlagen, worden eerst geïmplementeerd. In 2021 gaat de aandacht uit naar bestaande en nieuwe projecten die vooral beveiliging moeten bieden aan de omstandigheden die zijn ontstaan naar aanleiding van de coronacrisis. In een versneld tempo zijn mensen thuis gaan werken. Informatie wordt hierbij meer dan normaal op afstand verwerkt. Om de belangrijkste risico's hierbij goed te kunnen blijven beheersen gaat de aandacht uit naar een combinatie van technische en organisatorische maatregelen.

Techniek

Voor de techniek wordt nog meer dan normaal een beroep gedaan op de gemeenschappelijke regeling ICT-WBW. De afstemming van de behoeften van de betreffende deelnemers in deze regeling wordt intensiever. Daarbij wordt onder andere gestuurd op gestandaardiseerde oplossingen zoals in GGI-Veilig, dat gemeenten helpt hun digitale weerbaarheid te verhogen en hun ICT-infrastructuur veiliger te maken met onder meer actieve netwerk monitoring voor het bewaken van dataverkeer. Daarnaast richt de aandacht zich op de beveiliging van mobiele apparaten door geautomatiseerde controle op de veiligheidsinstellingen, versleutelde werkplek omgevingen en Tweede factor authenticatie (2FA). Het is een veelvoud aan maatregelen waar ook in 2021 aan wordt gewerkt maar die zich over een langere periode uitstrekken.

Organisatorisch

Een andere belangrijke maatregel waaraan continu aandacht wordt besteed, is het bewust maken van medewerkers van het belang van informatieveiligheid. Bewustzijn vraagt om continu investeren in kennis en interventies om mensen bewust te maken van hun houding en gedrag.

Een andere blijvende uitdaging en onmisbaar onderdeel voor de borging van informatieveiligheid is het goed organiseren van rollen, taken en verantwoordelijkheden in de processen, zodat het verantwoordelijke lijnmanagement in staat wordt gesteld de maatregelen voor informatieveiligheid te implementeren en uit te voeren in een Planning & Control cyclus. Informatieveiligheid als onderdeel van het proces maakt de organisatie structureel weerbaar en wendbaar bij veranderingen. Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regeling ICT-WBW.

ENSIA

Met het online portaal Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) legt de gemeente elk jaar verantwoording af over informatieveiligheid. De verantwoording bestaat uit een horizontaal en verticaal deel. Op <https://www.waarstaatjegemeente.nl/> wordt voor het publiek inzicht gegeven in de wijze waarop daaraan invulling wordt gegeven.

Privacy

Gemeente Tholen verbetert volgens de plan-do-check-act cyclus haar privacy management. Aan het begin van het kalenderjaar wordt over het vorige jaar een jaarverslag opgesteld. Uit het jaarverslag van 2019 blijkt dat gemeente Tholen aan 71% van de privacynormen voldoet. Dit is een stijging van 7% t.o.v. 2018.

Op basis van het jaarverslag is ook een verbeterplan gemaakt. Planmatig implementeert de gemeente maatregelen voor een volwassener privacymanagement.

Voor 2021 is anonimiseringssoftware opgenomen op de begroting. Zo wordt de tijdrovende bezigheid van het anonimiseren van documenten verminderd. Verder blijven de externe bedreigingen, zoals malware en hackers, steeds groeien. Daarom is een goede netwerk- en applicatiemonitoring noodzakelijk (SIEM/SOC).

Personeel en organisatie

De toegestane formatieomvang is voor 2021 berekend op 175,7 fte.

	2020	2021	2022	2023	2024
Toegestane formatie in fte per 1-1	176,2	175,5	175,7	175,7	175,7
Nog te realiseren bezuinigingen TFIB	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vastgestelde formatie-uitbreiding Kadernota 2019	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Vastgestelde formatie-uitbreiding Kadernota 2020	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Toegestane formatie in fte per 31-12	175,5	175,7	175,7	175,7	175,7

De actualisatie en doorontwikkeling van het HRM-beleid wordt verder uitgewerkt zodra in het kader van "Tholen met de tijd mee" meer duidelijkheid bestaat omtrent de wijze van werken, de organisatievorm en de gevolgen daarvan voor de medewerkers. Het nieuwe beleid rust op 4 pijlers: (1) vitaliteit en duurzame inzetbaarheid, (2) flexibiliteit en taakvolwassenheid, (3) cultuur en leiderschap en (4) leren en ontwikkelen.

Concerncontrol

Interne controle wordt uitgevoerd conform het door het college vastgestelde Interne Controleplan.. De bevindingen van de interne controle worden door de externe accountant betrokken bij de controle van deze jaarrekening. Uit de managementletter 2019 kunnen we opmaken dat de beheersing van significante processen, rekening houdend met de aanvullende gegevensgerichte maatregelen (VIC) die wij als gemeente uitvoeren, als voldoende aangemerkt wordt. Uit de bevindingen van de accountant komen diverse verbeterpunten / aandachtspunten voort. In grote lijnen zijn die als volgt samen te vatten:

- De accountant legt steeds meer nadruk op de beoordeling van de automatiseringsomgeving: betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Op deelgebieden is de betrouwbaarheid ontoereikend. Deze bevinding onderschrijven wij. Niet voor niets leggen wij nadruk op de noodzaak tot het investeren in informatieveiligheid;

- De meerwaarde van de VIC voor de organisatie & onze controle kan nog worden vergroot door 'aan de voorkant' nog explicieter aandacht te geven aan de opzet en inrichting van de AO/IB per proces alsmede de advisering daaromtrent. Verdergaande benutting van het zaaksysteem kan daarbij uitkomst bieden.
- Er wordt steeds meer nadruk gelegd op actuele procesbeschrijvingen met onderkende frauderisico's en hoe deze risico's aan de hand van interne beheersingsmaatregelen gemitigeerd worden. Voor significante risico's vinden derhalve geen interne beheersingsmaatregelen zichtbaar plaats.

Deze overige verbeterpunten pakken wij planmatig op, waar mogelijk in combinatie met het LEAN maken van processen en het voldoen aan eisen die informatieveiligheid en privacywetgeving stellen.

Documentaire Informatievoorziening

Komend jaar zullen nog meer processen een eigen zaaktype krijgen waardoor behandeling beter en daardoor sneller zal kunnen gaan verlopen. Ook zal extra aandacht besteed gaan worden aan de vernietiging van (digitale) informatie die daarvoor in aanmerking komt. Dit zal de eerste vernietiging uit het Zaaksysteem worden en dus met extra aandacht moeten gebeuren. Ook het oude informatiesysteem Corsa dient geheel geschoond te worden van vernietigbare informatie voordat het overgedragen zal kunnen worden aan het elektronisch archiefdepot. Ook zal het project tot bijwerken van dit systeem komend jaar afgerond worden. De komende Wet Open Overheid (WOO) vereist dat de burger nog actiever digitaal geïnformeerd gaat worden. Door de toenemende digitale correspondentie met de burger neemt de hoeveelheid scanwerk geleidelijk af.

Oud archief

Veel tijd zal worden besteed aan de verdere implementatie van het elektronisch archiefdepot. Na de inventarisatie van de te archiveren applicaties, kunnen volgende stappen worden gezet. Komend jaar zal het eerste materiaal in het depot worden ingevoerd. Met behulp van de vele vrijwilligers zal verder worden gegaan met het digitaliseren van de oudere archieven. Deze zullen beschikbaar worden gesteld via de website. Er komt een nieuwe versie van het archiefbeheerssysteem waardoor gemakkelijker scans van archiefbescheiden via de website aan de burger zijn aan te bieden. Komend jaar zal ook aandacht besteed gaan worden aan de inventarisatie van achterstanden. Ook zal het grote archiefblok 1991-2000 worden overgebracht naar het oud archief.

Door de toenemende digitalisering worden steeds gemakkelijker en dus meer vragen aan het archief gesteld. Ook voor onderzoek op het gebied van archeologie, niet gesprongen explosieven, etc. worden veel vragen gesteld. Ook op het gebied van de erfgoededucatie zal weer veel worden gedaan. Denk aan rondleidingen voor klassen en bijdrages aan wandel- en fietsroutes. Onderzoek naar de vestinggeschiedenis van (het eiland) Tholen zal komend jaar extra aandacht vragen.

Huisvesting & Services

In het kader van de organisatieontwikkeling wordt onderzocht of het inrichten van een team vastgoed mogelijk is. Beheer van het vastgoed (technisch en functioneel) zit nu nog over diverse afdelingen verspreid. Nagegaan zal worden of samenvoeging van een aantal disciplines in een nieuw te vormen team vastgoed tot voordelen leidt. De meeste ruimten die voor verhuur in het gemeentehuis zijn aangewezen zijn inmiddels verhuurd.

Voor de herhuisvesting van het KCC, dat met ruimtegebrek kampt, wordt in 2021 aan een oplossing gewerkt. Verder worden de overleg ruimtes in het fractiehuis steeds vaker geclaimd door externe partijen, waardoor behoefte ontstaat aan ruimtes voor interne overleggen. In 2021 zal in combinatie met de verbouwing van een aantal ruimten binnen het KCC, worden bezien of extra vergaderruimte kan worden gecreëerd. Hierbij wordt tevens bekeken of de huidige rookruimte kan worden ingericht als vergaderruimte. In het kader van de beveiliging in het gemeentehuis zullen de paslezers worden vervangen.

PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Beleid

Het beleid is vastgelegd in het Treasurystatuut, welke laatstelijk herzien is per 8 december 2016. Belangrijke punten uit het treasurystatuut zijn:

- Het aangaan / verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor uitoefening van de publieke taak;
- Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn onderhandse leningen;
- Het aantrekken van leningen geschiedt door offertes te vragen bij ten minste twee instellingen;
- Overtollige middelen moeten worden aangehouden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren).

Treasurybeheer

De treasuryfunctie is belast met de uitvoering van het beleid. Deze functie omvat het financieren van alle gemeentelijke activiteiten en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De belangrijkste doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

- Het waarborgen van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beperken van financiële risico's als intern liquiditeits-, rente-, koers- en kredietrisico;
- Het minimaliseren van kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van het renteresultaat.

Risicobeheer

Met betrekking tot het risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak uitsluitend verstrekken aan door de raad goedgekeurde derde partijen;
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Risicomijding wordt gewaarborgd via richtlijnen en limieten in het treasurystatuut;
3. Het gebruik van derivaten is slechts toegestaan ter beperking van financiële risico's;
4. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm conform de Wet Fido worden niet overschreden.

Renterisico

Om de renterisico's te bewaken wordt vanuit de Wet Fido voorgeschreven het renterisico op zowel de korte als de lange termijn in beeld te brengen. Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze limiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Voor Tholen betekent dit voor 2021 een bedrag van circa € 5,9 miljoen. Omdat de rente van kortlopende leningen (geldmarkt) lager is dan de rente van langlopende leningen (kapitaalmarkt), zullen we, indien nodig, optimaal gebruik maken van financiering met kortlopende leningen. De kasgeldlimiet wordt hierbij niet overschreden.

Het renterisico op lange termijn wordt in beeld gebracht via de renterisiconorm. Met deze norm wordt een kader gesteld om de opbouw van de leningenportefeuille zodanig te spreiden dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De norm houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor aflossing of renteherziening in aanmerking mag komen. Aan deze norm voldoen we ruimschoots.

Renterisiconorm		Bedragen x 1.000			
		2021	2022	2023	2024
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	4.137	3.737	4.137	5.437
3	Renterisico (1+2)	4.137	3.737	4.137	5.437
4a	Begrotingstotaal (baten)	68.952	71.290	66.699	67.198
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (4a x 4b)	13.790	14.258	13.340	13.440
5a	Ruimte onder de risiconorm (4>3)	9.653	10.521	9.203	8.003
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

Liquiditeitsbeheer

Het liquiditeitsgebruik beperken wij zoveel mogelijk door geldstromen op elkaar af te stemmen. De liquiditeitspositie moet te allen tijde voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Bij een tekort aan liquiditeiten kunnen kortlopende middelen worden aangetrokken, zolang de kasgeldlimiet niet overschreden wordt.

Vanaf 1 januari 2019 is een nieuwe financieringsovereenkomst bij de BNG van kracht geworden. De kredietlimiet is aangepast van € 5,5 miljoen naar € 1 miljoen en daarnaast is de intradaglimiet ingevoerd. Deze maakt het mogelijk om dagelijks tijdens kantooruren, tot een overeengekomen bedrag (€ 4,5 miljoen), de kredietlimiet te overschrijden. De intradaglimiet moet voor het eind van de dag weer zijn aangevuld tot de kredietlimiet.

Op 15 december 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn de decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het woord "overtollig" verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de uitvoering van de publieke taak. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang van een decentrale overheid. De drempel is gelijk aan 0,75% voor decentrale overheden met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Het drempelbedrag is altijd minimaal € 250.000. Voor Tholen komt dit neer op een bedrag van (afgerond) € 500.000. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven decentrale overheden aangewezen op het bankwezen. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk).

Financieringsbehoefte

Voor een overzicht van de (meerjarige) financieringsbehoefte wordt verwezen naar de geprognosticeerde begin- en eindbalans, welke weergegeven is onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Leningenportefeuille

De gemeente heeft de volgende onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov. financiële instellingen:

Bank	Oorspronkelijk bedrag	Datum Storting	Laatste jaar van aflossing	Looptijd	Rente-percentage	Restant-bedrag per 1-jan-2021	Rente-bedrag	Aflossing	Restant-bedrag per 31-dec-2021
BNG	6.000.000	30-dec-03	2028	26 jr (8)	5,750	1.920.000	110.400	240.000	1.680.000
BNG	6.000.000	30 dec 204	2029	26 jr (9)	5,850	2.160.000	126.360	240.000	1.920.000
BNG	10.000.000	10-jan-08	2028	20 jr (8)	4,580	4.000.000	160.936	500.000	3.500.000
BNG	3.000.000	15-sep-09	2024	15 jr (4)	3,960	800.000	29.326	200.000	600.000
BNG	4.000.000	15-sep-09	2034	25 jr (14)	4,520	2.240.000	99.099	160.000	2.080.000
NWB	4.000.000	8-mrt-11	2021	10 jr (1)	3,540	400.000	2.599	400.000	0
BNG	4.000.000	5-nov-12	2037	25 jr (17)	3,040	2.720.000	81.928	160.000	2.560.000
NWB	6.000.000	28-aug-13	2038	25 jr (18)	3,230	4.320.000	136.882	240.000	4.080.000
BNG	6.000.000	13-okt-14	2039	25 jr (19)	1,945	4.560.000	87.682	240.000	4.320.000
BNG	13.158.936	19-jan-16	2031	15 jr (11)	1,270	9.649.888	111.992	877.262	8.772.626
BNG	10.000.000	14-mrt-16	2041	25 jr (21)	1,045	8.400.000	84.436	400.000	8.000.000
NWB	1.300.000	25-mrt-19	2024	5 jr (4)	1,180	1.300.000	15.340	0	1.300.000
BNG	12.000.000	1-mrt-19	2044	25 jr (24)	1,255	11.520.000	139.526	480.000	11.040.000
BNG	10.000.000	4-jan-21	2045	25 jr (25)	0,535	0	53.500	0	10.000.000
A	95.458.936					53.989.888	1.240.006	4.137.262	59.852.626

Medio 2020 is de lening van BRITT ad € 3.446.000 afgelost nadat door de voormalig eigenaar aan alle verplichtingen uit de koopovereenkomst is voldaan.

Naast bovengenoemde rentelasten bedraagt de geraamde rente voor de in 2021 geplande investeringen (inclusief financieringstekort) circa € 82.000. Verder bedraagt de afschrijving op het agio (boeterente) € 111.000. De totale rentelasten komen hierdoor uit op € 1.433.000.

Rentetoerekening

In het navolgende schema is uiteengezet hoe de rentetoerekening voor 2021 heeft plaatsgevonden.

Renteschema:

A. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.433.000
B. De externe rentebaten		25.000
Totaal door te rekenen externe rente		<u>1.408.000</u>
C1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-315.000	
C2. De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden toegerekend	0	
		<u>-315.000</u>
Saldo door te rekenen externe rente:		<u>1.093.000</u>
D1. Rente over eigen vermogen		0
D2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
De aan taakvelden toe te rekenen rente		<u>1.093.000</u>
E1. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	2,03%	1.093.000
E2. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (annuïtair)		0
F. Renteresultaat op het taakveld treasury		<u>0</u>

PARAGRAAF GRONDBELEID

In deze paragraaf komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Notities van de Commissie BBV;
- Nota grondbeleid;
- Grondprijzen;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- Grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden;
- Strategische gronden;
- Winstneming;
- Vennootschapsbelasting;
- Risicobeheersing.

Notities van de Commissie BBV

In de afgelopen jaren is in deze paragraaf uitvoerig aandacht besteed aan de gewijzigde voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze hebben belangrijke gevolgen gehad voor enerzijds het opstellen van grondexploitatieberekeningen en anderzijds de verslaglegging over grondexploitaties. In de praktijk wordt daar in volle omvang rekening mee gehouden.

Nota Grondbeleid

Eén van de aanbevelingen uit het in opdracht van de Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van grondaankopen over de periode 2007-2017 betreft het actualiseren van de Nota grondbeleid. Deze actualisatie zou in 2020 plaatsvinden maar mede als gevolg van de coronaperikelen is dit doorgeschoven naar volgend jaar.

Met de oude nota, welke in 2004 is vastgesteld, heeft uw raad bewust gekozen voor een breed beleidsdocument, waarin de nadruk is gelegd op een actief grondbeleid. Dit blijkt uit de vier bedrijventerreinen en zes woningbouwcomplexen, die de gemeente volledig voor eigen rekening en risico exploiteert. De laatste jaren zijn wij echter zeer terughoudend met het verwerven van nieuwe grondposities en is er vaker sprake van faciliterend grondbeleid. Dit neemt niet weg dat, wanneer het in een concrete situatie strategisch gezien verstandig en verantwoord is om wel actief te opereren, dit niet uit de weg gegaan moet worden. Dit gebeurt dan wel in nauwe samenspraak met uw raad.

Faciliterend grondbeleid

Bij de volgende projecten voert de gemeente in hoofdzaak faciliterend grondbeleid:

- Luysterrijk te Sint Philipsland;
- Paasdijkweg te Poortvliet;
- Sint-Maartensdijk-West;
- Marehoek Oud-Vossemeer;
- Molenvlietsedijk (achter het zwembad) te Tholen.

De ontwikkeling van deze projecten is in handen van een projectontwikkelaar. Deze projecten dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente. De kosten, die de gemeente voor deze projecten maakt, brengen wij bij de desbetreffende projectontwikkelaar in rekening. Hierover worden voorafgaand aan het betreffende project afspraken gemaakt door middel van anterieure overeenkomsten.

Grondprijzen

Grondprijzen / uitgiftebeleid

In de raadsvergadering van 12 december 2019 zijn de uitgifteprijzen van grond voor woningbouw, bedrijfsgrond en snippergroen voor 2020 vastgesteld. Een belangrijke doelstelling is om bij het grondprijzenbeleid marktconform te opereren. In die afweging wordt uiteraard ook gekeken naar het grondprijzenbeleid van de ons omringende gemeenten. Verder is bij het vaststellen van de grondprijzen aangegeven dat het aantrekken van de woningbouwmarkt rechtvaardigt om de uitgifteprijzen gecontroleerd te verhogen.

Op basis hiervan zijn de uitgifteprijzen van grond voor zowel woningbouw, bedrijfsgrond als snippergroen met 2% geïndexeerd. Dit uitgangspunt is ook doorgevoerd in de herziene grondexploitatieberekeningen.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie.

Complexen	Boekwaarde 1-jan-20	Raming 2020	Boekwaarde 31-dec-20	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21
Woningbouw	8.124.901	-4.361.945	3.762.956	-1.413.219	2.349.737
Bedrijventerreinen	2.681.287	3.065.008	5.746.295	-2.118.516	3.627.779
Totaal	10.806.188	-1.296.937	9.509.251	-3.531.735	5.977.516

Woningbouwcomplexen met kostprijsberekening

Ten tijde van het samenstellen van deze begroting zijn zes complexen in exploitatie. In de raadsvergadering van 16 april 2020 zijn voor al deze plannen herziene grondexploitatieberekeningen vastgesteld. De volgende herziening van de grondexploitatieberekeningen vindt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 plaats.

De gemeente kent de volgende in exploitatie zijnde woningbouwcomplexen:

Complexen	Boekwaarde 1-jan-20	Raming 2020	Boekwaarde 31-dec-20	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21
Stadszicht Tholen	-208.377	-1.699.103	-1.907.480	319.294	-1.588.186
Deestraat Poortvliet	913.271	-303.256	610.015	-131.656	478.359
Oost Scherpenisse	292.470	-159.197	133.273	-133.927	-654
Poststraat Stavenisse	443.037	-350.544	92.493	-267.892	-175.399
Havengebied Sint-A'land	7.290.688	-1.355.627	5.935.061	-896.547	5.038.514
Vroonstede Sint-A'land	-606.188	-494.218	-1.100.406	-302.491	-1.402.897
Totaal	8.124.901	-4.361.945	3.762.956	-1.413.219	2.349.737

Stadszicht II Tholen

Stadszicht II sluit in noordwestelijke richting aan op Stadszicht I. In 2009 is met de uitgifte van bouwgrond in dit gebied gestart. Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 4.260.000. Het totale (resterende) exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op nog eens afgerond € 2,6 miljoen, waarbij is uitgegaan van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2024.

Deestraat Poortvliet

Dit betreft de nieuwbouwlocatie voor Poortvliet, waar in 2008 strategisch gronden in eigendom zijn verkregen. Het woningbouwplan is in samenspraak met de dorpsbewoners opgesteld. In 2019 is gestart met de uitgifte van de eerste kavels. In het plan wordt uitgegaan van de realisatie van ruim 20 woningen. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op ruim € 260.000. Inmiddels is een tussentijdse winstneming gedaan € 35.000 (2020). De afsluiting van de exploitatie is voorzien per 31 december 2027.

Oost-Scherpenisse

Het plangebied voor deze grondexploitatie is enkele jaren geleden kleiner gemaakt en beperkt tot het woningbouwgebied Goudenregenlaan. Dit houdt in dat er momenteel nog ruim 2.000 m² bouwgrond beschikbaar is. Voor het andere deel aan de Molenweg wordt de planvorming opgestart op het moment dat er in het kader van de woningbehoefte nieuwe kavels gewenst zijn. Vervolgens kan dan ook dat deel worden ontwikkeld. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op nihil. De afsluiting van de exploitatie is voorzien op 31 december 2021.

Poststraat-Zuid Stavenisse

De uitgifte verloopt volgens planning. Momenteel is er nog ruim 5.000 m² bouwgrond beschikbaar. Tot en met 2019 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 660.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op afgerond € 325.000, waarbij is uitgegaan van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2022.

Havengebied Sint-Annaland

In 2017 is de gemeente de grondexploitatie van dit complex volledig zelfstandig gaan voeren. De grondvoorraad per 1 januari 2020 is ruim 3 ha. voor wat betreft het gedeelte Suzannapolder. Daarnaast zijn er nog kavels beschikbaar op het havenplateau en het havenplein (achter de supermarkt). Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op ongeveer € 45.000. De grondexploitatie kent een looptijd tot en met 2027.

Vroonstede Sint-Annaland

De uitgifte verloopt volgens planning. Tot en met 2018 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 3.852.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op afgerond € 1.720.000, waarbij is uitgegaan van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2022.

De totale eindwaarden van de in exploitatie zijnde woningbouwcomplexen zien er als volgt uit:

Complex	Winstneming t/m 2019	Winstneming 2020	Totale winstneming	Verwachte winstneming	Totaal resultaat
Stadszicht Tholen	-3.530.000	-730.000	-4.260.000	-2.602.189	-6.862.189
Deestraat Poortvliet	0	-35.000	-35.000	-232.574	-267.574
Oost Scherpenisse	0	0	0	-651	-651
Poststraat Zuid Stavenisse	-660.000	0	-660.000	-323.185	-983.185
Havengebied Sint-Annaland	0	0	0	-46.568	-46.568
Vroonstede Sint-Annaland	-3.592.000	-260.000	-3.852.000	-1.720.504	-5.572.504
Totaal	-7.782.000	-1.025.000	-8.807.000	-4.925.671	-13.732.671

Bedrijventerreincomplexen met kostprijsberekening

Ten tijde van het samenstellen van deze begroting zijn vier complexen in exploitatie. In de raadsvergadering van 16 april 2020 zijn voor al deze plannen herziene grondexploitatieberekeningen vastgesteld. De volgende herziening van de grondexploitatieberekeningen vindt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 plaats.

De gemeente kent de volgende in exploitatie zijnde bedrijventerreincomplexen:

Complexen	Boekwaarde 1-jan-20	Raming 2020	Boekwaarde 31-dec-20	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21
Welgelegen II Tholen	1.897.612	3.412.929	5.310.541	-1.932.824	3.377.717
Bedr. terrein St-Maartensdijk	201.081	-259.270	-58.189	56.952	-1.237
Bedr. terrein Stavenisse	105.639	988	106.627	-82.291	24.336
Bedr. terrein Sint-Annaland	476.955	-89.639	387.316	-160.353	226.963
Totaal	2.681.287	3.065.008	5.746.295	-2.118.516	3.627.779

Welgelegen II Tholen, 2^e fase

Op 15 maart 2018 heeft uw raad in een besloten vergadering de structuurvisie "Uitbreiding bedrijventerrein Welgelegen en landschappelijke inpassing bedrijventerreinen" vastgesteld. In deze strategische visie is met een voorkeursscenario de uitbreidingsrichting voor bedrijfsmatige activiteiten bij de kern Tholen bepaald. De financiële impact van dit scenario is doorvertaald in de vastgestelde grondexploitatie van 16 april 2020.

Tot en met 2019 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 7.420.000. Op basis van de nieuwe opzet bedraagt het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde ruim € 8,0 miljoen. Met name door de verkoop van één kavel van 15 hectare is de grondvoorraad in 2019 gedaald naar 192.561 m². Inmiddels heeft in de loop der jaren een totale winstneming plaatsgevonden van € 8,06 miljoen. De afsluiting van dit complex is voorzien in 2028.

Sint-Maartensdijk

De grondvoorraad van dit complex (Geulweg) bedraagt momenteel 3.600 m². Als gevolg van de uitgifte (in erfpacht) van de laatst beschikbare bouwkaavel begin 2020 is de afsluiting van dit complex nu voorzien in 2021. In 2019 heeft een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 40.000. Het verwachte exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is nagenoeg nihil.

Pilootweg Stavenisse

De grondvoorraad van dit complex bedraagt op dit moment 3.000 m² en is verdeeld over 2 kavels. Tot en met 2019 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 65.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde bedraagt bijna € 75.000. Hierbij is uitgegaan van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2024.

Veilingweg Sint-Annaland

De grondvoorraad van dit complex bedraagt momenteel afgerond 10.400 m², verdeeld over de Veilingweg (1 kavel van ruim 1.500 m²) en de Spastraat (8.900 m²). Tot en met 2019 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van afgerond € 943.000. Uitgaande van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2024 bedraagt het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde van bijna € 300.000.

De totale eindwaarden van de in exploitatie zijnde bedrijventerreincomplexen zien er als volgt uit:

Complex	Winstneming t/m 2019	Winstneming 2020	Totale winstneming	Verwachte winstneming	Totaal resultaat
Welgelegen II 2 ^e fase	-2.650.000	-4.770.000	-7.420.000	-8.060.146	-15.480.146
Sint-Maartensdijk	0	-40.000	-40.000	-1.240	-41.240
Stavenisse	-65.000	0	-65.000	-73.813	-138.813
Sint-Annaland	-838.453	-105.000	-943.453	-296.664	-1.240.117
Totaal	-3.553.453	-4.915.000	-8.468.453	-8.431.863	-16.900.316

Grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden

De gronden aan de Molenvlietsedijk te Tholen vallen weliswaar onder het onderhanden werk, maar zijn geen bouwgrond in exploitatie. Deze gronden worden te zijner tijd ontwikkeld door de publiek-private samenwerking Tholen-Stad Grondexploitatie VOF. De gronden worden gefaseerd aan de VOF geleverd tegen de contractueel bepaalde prijs. De gronden zijn, conform de recente notitie "Grondbeleid in de begroting en jaarstukken" van de Commissie BBV, gepresenteerd als grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden.

Strategische gronden

De strategische gronden Geertruidapolder Sint-Maartensdijk (€ 958.000, 131.148 m²) en Vroonstede II Sint-Annaland (€ 196.000, 46.680 m²) zijn per 1 januari 2016 geherrubriceerd naar de materiële vaste activa tegen de boekwaarde. Voor deze gronden heeft een marktwaardetoets plaatsgevonden tegen de op dat moment geldende bestemming. Hierbij is geen duurzame waardevermindering vastgesteld.

Winstneming

Voor winstneming hanteren we de percentage of completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Volgens het t-2 principe wordt in de jaarschijf 2022, 2023 en 2024 van de meerjarenraming rekening gehouden met een winstneming van respectievelijk € 3,65 miljoen, € 2,312 miljoen en € 2,393 miljoen, gebaseerd op de laatst vastgestelde grondexploitatieberekeningen.

Vennootschapsbelasting

Op grond van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen betalen gemeenten en andere overheden vanaf 2016 vennootschapsbelasting (vpb) over de winst die ze met ondernemingsactiviteiten maken. Het grondbedrijf voldoet aan de criteria voor een onderneming in fiscale zin en is daarom vpb-plichtig.

Risicobeheersing

De grondexploitaties en de gebiedsontwikkeling via publiek-private samenwerking (Tholen-Stad VOF) nemen een belangrijke plaats in binnen onze risicobeheersing. Omdat wij ons bewust zijn van de risico's op dit terrein dient voor de start van een project een risico-inventarisatie en risicoanalyse opgesteld te worden. Omdat grondexploitaties over het algemeen een lange looptijd hebben, kunnen er tussentijds allerlei (externe) factoren het project beïnvloeden. Ons beleid is gericht op het zo mogelijk voorkomen en/of minimaliseren van nadelige effecten. Om eventuele tekorten in de sfeer van de bouwgrondexploitatie te kunnen opvangen is in het verleden een reserve bouwgrondexploitatie ingesteld. Deze reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van de gemeente. De stand van de reserve bouwgrondexploitatie bedraagt ultimo 2019 € 1,6 miljoen (gelijk aan 1 januari 2019). Voor detailinformatie over de risico's en de weerstandscapaciteit verwijzen we u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bij een bestuurlijk belang is er sprake van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Bij een financieel belang is er sprake van een ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen. Deze worden niet geconsolideerd in de begroting. De belangrijkste verbonden partijen voor de gemeente Tholen zijn:

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)
GGD Zeeland
Re-integratiebedrijf De Betho
Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio
Zeeuwse Muziekschool (ZMS)
Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)
Samenwerkingsverband Belastingen en Waardebepaling Zeeland (SaBeWa Zeeland)
Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio (SWVO)
Samenwerkingsverband Regio West-Brabant
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
ICT West-Brabant West

Vennootschappen en coöperaties
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (voorheen Delta N.V.)
Gemeente Tholen Grondexploitatie Tholen Stad B.V.

Voor de raad is informatie over de verbonden partijen van belang omdat:

- GR-en taken uitvoeren die in het verlengde liggen van de gemeentelijke doelstellingen;
- Gemeenten alleen deelnemingen mogen hebben vanwege het publieke belang (wet Fido);
- De verbonden partijen belangrijke financiële consequenties voor de gemeente hebben.


Visie en beleidsvoornemens


De gemeente Tholen heeft geen beleidsplan opgesteld met betrekking tot de verbonden partijen. Er geldt dus geen algemene visie en er zijn geen algemene beleidsvoornemens. Wel zijn de beleidsvoornemens per verbonden partij beschreven.


VZG-richtlijnen 2021


Voor 2021 heeft het VZG-bestuur de inflatiecorrectie vastgesteld op 2,2%. De bezuinigingsrichtlijn bedraagt 0%. De begroting 2021 van gemeenschappelijke regelingen mag op basis van deze uitgangspunten maximaal 102,2% van de goedgekeurde begroting 2020 (inclusief evt. goedgekeurde begrotingswijzigingen) bedragen.


Gemeenschappelijke regelingen


Naam	 <p>Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)</p>																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de bij wet opgedragen taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid.																
Openbaar belang	De samenwerking levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met hun burgemeester vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	1.860.000	1.860.000	1.860.000	1.860.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)													
Reg. bijdrage	1.860.000	1.860.000	1.860.000	1.860.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020(€)</th> <th>31-12-2021(€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>3.671.000</td> <td>2.738.000</td> <td>2.106.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>34.592.000</td> <td>33.820.000</td> <td>30.907.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>38.263.000</td> <td>36.558.000</td> <td>33.013.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020(€)	31-12-2021(€)	Eigen vermogen	3.671.000	2.738.000	2.106.000	Vreemd vermogen	34.592.000	33.820.000	30.907.000	Totaal	38.263.000	36.558.000	33.013.000
	31-12-2019 (€)	31-12-2020(€)	31-12-2021(€)														
Eigen vermogen	3.671.000	2.738.000	2.106.000														
Vreemd vermogen	34.592.000	33.820.000	30.907.000														
Totaal	38.263.000	36.558.000	33.013.000														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 891.000 positief																
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Burgemeester, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële gevolgen van implementatie Wnra; - Stijging personeelslasten. 																


Naam	 GGD Zeeland																																											
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de Wet publieke gezondheid en het gezondheidsbeleid van de Zeeuwse gemeenten.																																											
Openbaar belang	De GGD wil de gezondheid van alle Zeeuwen bewaken, beschermen en bevorderen.																																											
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																																											
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Publieke gezondheid</td> <td>850.000</td> <td>850.000</td> <td>850.000</td> <td>850.000</td> </tr> <tr> <td>Veilig thuis</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> </tr> <tr> <td>Inkoop jeugdhulp</td> <td>115.000</td> <td>123.000</td> <td>123.000</td> <td>123.000</td> </tr> <tr> <td>Indicatiestelling VVE</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>Projecten en taskforce</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>Inzet jeugdarts</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.133.000</td> <td>1.141.000</td> <td>1.141.000</td> <td>1.141.000</td> </tr> </tbody> </table>					2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Publieke gezondheid	850.000	850.000	850.000	850.000	Veilig thuis	112.000	112.000	112.000	112.000	Inkoop jeugdhulp	115.000	123.000	123.000	123.000	Indicatiestelling VVE	20.000	20.000	20.000	20.000	Projecten en taskforce	20.000	20.000	20.000	20.000	Inzet jeugdarts	16.000	16.000	16.000	16.000	Totaal	1.133.000	1.141.000	1.141.000	1.141.000
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																																								
Publieke gezondheid	850.000	850.000	850.000	850.000																																								
Veilig thuis	112.000	112.000	112.000	112.000																																								
Inkoop jeugdhulp	115.000	123.000	123.000	123.000																																								
Indicatiestelling VVE	20.000	20.000	20.000	20.000																																								
Projecten en taskforce	20.000	20.000	20.000	20.000																																								
Inzet jeugdarts	16.000	16.000	16.000	16.000																																								
Totaal	1.133.000	1.141.000	1.141.000	1.141.000																																								
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>GGD exclusief IJZ</th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> <th>31-12-2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>5.448.000</td> <td>4.271.000</td> <td>3.973.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>18.769.000</td> <td>2.376.000</td> <td>2.236.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>24.217.000</td> <td>6.647.000</td> <td>6.209.000</td> </tr> </tbody> </table>				GGD exclusief IJZ	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	Eigen vermogen	5.448.000	4.271.000	3.973.000	Vreemd vermogen	18.769.000	2.376.000	2.236.000	Totaal	24.217.000	6.647.000	6.209.000																								
GGD exclusief IJZ	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021																																									
Eigen vermogen	5.448.000	4.271.000	3.973.000																																									
Vreemd vermogen	18.769.000	2.376.000	2.236.000																																									
Totaal	24.217.000	6.647.000	6.209.000																																									
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 621.000 positief																																											
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																																											
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																																											
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Krapte arbeidsmarkts, kwetsbaarheid organisatie; - Risico WW uitkeringen. 																																											


Naam	 De Betho																									
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor een efficiënte uitvoering van de Participatiewet.																									
Openbaar belang	De Betho realiseert een beschutte werkomgeving voor mensen die dat nodig hebben.																									
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																									
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>89.000</td> <td>89.000</td> <td>89.000</td> <td>89.000</td> </tr> <tr> <td>Part. budget</td> <td>2.134.000</td> <td>2.116.000</td> <td>2.053.000</td> <td>2.045.000</td> </tr> <tr> <td>WSV-groep</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>2.228.000</td> <td>2.210.000</td> <td>2.147.000</td> <td>2.139.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	89.000	89.000	89.000	89.000	Part. budget	2.134.000	2.116.000	2.053.000	2.045.000	WSV-groep	5.000	5.000	5.000	5.000	Totaal	2.228.000	2.210.000	2.147.000	2.139.000
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																						
Reg. bijdrage	89.000	89.000	89.000	89.000																						
Part. budget	2.134.000	2.116.000	2.053.000	2.045.000																						
WSV-groep	5.000	5.000	5.000	5.000																						
Totaal	2.228.000	2.210.000	2.147.000	2.139.000																						
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>12.842.000</td> <td>12.163.000</td> <td>11.488.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>3.590.000</td> <td>1.992.000</td> <td>2.287.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>16.432.000</td> <td>14.155.000</td> <td>13.775.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	12.842.000	12.163.000	11.488.000	Vreemd vermogen	3.590.000	1.992.000	2.287.000	Totaal	16.432.000	14.155.000	13.775.000									
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																							
Eigen vermogen	12.842.000	12.163.000	11.488.000																							
Vreemd vermogen	3.590.000	1.992.000	2.287.000																							
Totaal	16.432.000	14.155.000	13.775.000																							
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 0																									
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																									
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel, lid algemeen bestuur en vice voorzitter dagelijks bestuur																									
Risico's t.a.v. fin. Positie	Te ontvangen rijkssubsidie.																									


Naam	 Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Oosterschelderegio Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de leerplichtfunctie en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten.																			
Openbaar belang	De samenwerking levert een bijdrage aan het terugdringen van spijbelen en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar.																			
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																			
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>75.000</td> <td>75.000</td> <td>75.000</td> <td>75.000</td> </tr> </tbody> </table>					2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	75.000	75.000	75.000	75.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																
Reg. bijdrage	75.000	75.000	75.000	75.000																
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> <th>31-12-2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>42.397</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>0</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>42.397</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>					31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	Eigen vermogen	42.397	-	-	Vreemd vermogen	0	-	-	Totaal	42.397	-	-
	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021																	
Eigen vermogen	42.397	-	-																	
Vreemd vermogen	0	-	-																	
Totaal	42.397	-	-																	
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 1.000 negatief																			
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																			
Risico's t.a.v. fin. positie	-																			


Naam	 Zeeuwse Muziekschool																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking op het gebied van muziekonderwijs.																
Openbaar belang	De samenwerking levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de identiteit van kinderen, jongeren en volwassenen.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	151.000	151.000	151.000	151.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)													
Reg. bijdrage	151.000	151.000	151.000	151.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>490.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>896.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.386.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	490.000	-	-	Vreemd vermogen	896.000	-	-	Totaal	1.386.000	-	-
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)														
Eigen vermogen	490.000	-	-														
Vreemd vermogen	896.000	-	-														
Totaal	1.386.000	-	-														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 412.000 positief																
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder Hommel, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	Uittreden deelnemers																


Naam	 Openbaar (OLAZ)																														
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van afvalstoffenverwijdering.																														
Openbaar belang	De samenwerking draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van afvalstoffenverwijdering voor de burger (via de afvalstoffenheffing).																														
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																														
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Stort-/verbr. Rechten</td> <td>434.000</td> <td>434.000</td> <td>434.000</td> <td>434.000</td> </tr> <tr> <td>Compostering</td> <td>256.000</td> <td>256.000</td> <td>256.000</td> <td>256.000</td> </tr> <tr> <td>Milieustraat</td> <td>618.000</td> <td>618.000</td> <td>618.000</td> <td>618.000</td> </tr> <tr> <td>Overig</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.328.000</td> <td>1.328.000</td> <td>1.328.000</td> <td>1.328.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Stort-/verbr. Rechten	434.000	434.000	434.000	434.000	Compostering	256.000	256.000	256.000	256.000	Milieustraat	618.000	618.000	618.000	618.000	Overig	20.000	20.000	20.000	20.000	Totaal	1.328.000	1.328.000	1.328.000	1.328.000
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																											
Stort-/verbr. Rechten	434.000	434.000	434.000	434.000																											
Compostering	256.000	256.000	256.000	256.000																											
Milieustraat	618.000	618.000	618.000	618.000																											
Overig	20.000	20.000	20.000	20.000																											
Totaal	1.328.000	1.328.000	1.328.000	1.328.000																											
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>412.000</td> <td>462.000</td> <td>512.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>9.973.000</td> <td>9.973.000</td> <td>9.973.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>10.385.000</td> <td>10.435.000</td> <td>10.485.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	412.000	462.000	512.000	Vreemd vermogen	9.973.000	9.973.000	9.973.000	Totaal	10.385.000	10.435.000	10.485.000														
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																												
Eigen vermogen	412.000	462.000	512.000																												
Vreemd vermogen	9.973.000	9.973.000	9.973.000																												
Totaal	10.385.000	10.435.000	10.485.000																												
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 52.000 positief																														
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																														
Wethouder/Burgemeester	Wethouder C. van Leeuwen, lid algemeen bestuur																														
Risico's t.a.v. fin. positie	-																														

Naam	 <p>SaBeWa Zeeland</p>																
Beleidsvoornemens	<p>De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking op het gebied van gemeentelijke belastingen en heffingen, welke o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen (en waterschapsbelastingen) verzorgt; • De bezwaar- en beroepschriften gericht tegen de belastingaanslagen en kwijtscheldingsverzoeken behandelt; • De taken en werkzaamheden in het kader van de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) uitvoert. 																
Openbaar belang	De samenwerking draagt duurzaam bij aan het laag houden van de gemeentelijke belastingen en heffingen voor de burger.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>380.000</td> <td>380.000</td> <td>380.000</td> <td>380.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	380.000	380.000	380.000	380.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)													
Reg. bijdrage	380.000	380.000	380.000	380.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>303.000</td> <td>94.000</td> <td>94.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>17.737.000</td> <td>3.255.000</td> <td>3.255.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>18.040.000</td> <td>3.349.000</td> <td>3.349.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	303.000	94.000	94.000	Vreemd vermogen	17.737.000	3.255.000	3.255.000	Totaal	18.040.000	3.349.000	3.349.000
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)														
Eigen vermogen	303.000	94.000	94.000														
Vreemd vermogen	17.737.000	3.255.000	3.255.000														
Totaal	18.040.000	3.349.000	3.349.000														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 210.000 positief																
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	-																

Naam	 <p>Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio</p> <p>Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO)</p>																																																												
Beleidsvoornemens	Door de komende decentralisaties en de ontwikkelingen met de vorming van GR De Bevelanden is de noodzaak ontstaan de toekomst van het SWVO als aparte GR kritisch te bekijken.																																																												
Openbaar belang	De samenwerking draagt zorg voor ondersteuning van de meest kwetsbaren.																																																												
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																																																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Voorz. gehandicapten</td> <td>440.500</td> <td>440.500</td> <td>440.500</td> <td>440.500</td> </tr> <tr> <td>Huishoudelijke voorz.</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> <td>1.860.000</td> </tr> <tr> <td>Begeleiding</td> <td>2.990.000</td> <td>2.990.000</td> <td>2.990.000</td> <td>2.990.000</td> </tr> <tr> <td>Cliëntondersteuning</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> </tr> <tr> <td>Reg. preventiebeleid</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> </tr> <tr> <td>Psych. problematiek</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> </tr> <tr> <td>Secretariaatskosten</td> <td>215.000</td> <td>215.000</td> <td>215.000</td> <td>215.000</td> </tr> <tr> <td>Data analist</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> </tr> <tr> <td>Leerlingenvervoer</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> </tr> <tr> <td>Cultuureducatie</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>6.448.500</td> <td>6.448.500</td> <td>6.448.500</td> <td>6.448.500</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Voorz. gehandicapten	440.500	440.500	440.500	440.500	Huishoudelijke voorz.	1.860.000	1.860.000	1.860.000	1.860.000	Begeleiding	2.990.000	2.990.000	2.990.000	2.990.000	Cliëntondersteuning	204.000	204.000	204.000	204.000	Reg. preventiebeleid	18.000	18.000	18.000	18.000	Psych. problematiek	12.000	12.000	12.000	12.000	Secretariaatskosten	215.000	215.000	215.000	215.000	Data analist	16.000	16.000	16.000	16.000	Leerlingenvervoer	666.000	666.000	666.000	666.000	Cultuureducatie	27.000	27.000	27.000	27.000	Totaal	6.448.500	6.448.500	6.448.500	6.448.500
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																																																									
Voorz. gehandicapten	440.500	440.500	440.500	440.500																																																									
Huishoudelijke voorz.	1.860.000	1.860.000	1.860.000	1.860.000																																																									
Begeleiding	2.990.000	2.990.000	2.990.000	2.990.000																																																									
Cliëntondersteuning	204.000	204.000	204.000	204.000																																																									
Reg. preventiebeleid	18.000	18.000	18.000	18.000																																																									
Psych. problematiek	12.000	12.000	12.000	12.000																																																									
Secretariaatskosten	215.000	215.000	215.000	215.000																																																									
Data analist	16.000	16.000	16.000	16.000																																																									
Leerlingenvervoer	666.000	666.000	666.000	666.000																																																									
Cultuureducatie	27.000	27.000	27.000	27.000																																																									
Totaal	6.448.500	6.448.500	6.448.500	6.448.500																																																									
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.037.000</td> <td>941.000</td> <td>767.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>9.001.000</td> <td>8.971.000</td> <td>9.025.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>10.038.000</td> <td>9.912.000</td> <td>9.793.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	1.037.000	941.000	767.000	Vreemd vermogen	9.001.000	8.971.000	9.025.000	Totaal	10.038.000	9.912.000	9.793.000																																												
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																																																										
Eigen vermogen	1.037.000	941.000	767.000																																																										
Vreemd vermogen	9.001.000	8.971.000	9.025.000																																																										
Totaal	10.038.000	9.912.000	9.793.000																																																										
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 66.000 positief																																																												
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																																																												
Wethouder/Burgemeester	Wethouder C. van Leeuwen, lid algemeen bestuur																																																												
Risico's t.a.v. fin. positie	-																																																												


Naam	 Regio West-Brabant																
Beleidsvoornemens	<p>De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de behartiging van de gemeenschappelijke belangen, onder meer door opstelling, vaststelling en uitvoering van de strategische agenda en de strategische visie voor West-Brabant.</p> <p>Per 2021 zal gemeente Tholen uittreden uit de GR Regio West-Brabant.</p>																
Openbaar belang	-																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Uittredingskosten</td> <td>160.000</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>160.000</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Uittredingskosten	160.000	0	0	0	Totaal	160.000	0	0	0	
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)													
Uittredingskosten	160.000	0	0	0													
Totaal	160.000	0	0	0													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.110.000</td> <td>504.000</td> <td>504.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>5.212.000</td> <td>4.136.000</td> <td>4.136.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>6.322.000</td> <td>4.640.000</td> <td>4.640.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	1.110.000	504.000	504.000	Vreemd vermogen	5.212.000	4.136.000	4.136.000	Totaal	6.322.000	4.640.000	4.640.000
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)														
Eigen vermogen	1.110.000	504.000	504.000														
Vreemd vermogen	5.212.000	4.136.000	4.136.000														
Totaal	6.322.000	4.640.000	4.640.000														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 110.000 positief																
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Burgemeester, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	-																


Naam	 Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland)																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de bij wet (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Wet milieubeheer) opgedragen taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.																			
Openbaar belang	De samenwerking zorgt voor een kwaliteitsverbetering.																			
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																			
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>315.000</td> <td>315.000</td> <td>315.000</td> <td>315.000</td> </tr> </tbody> </table>					2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Reg. bijdrage	315.000	315.000	315.000	315.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)																
Reg. bijdrage	315.000	315.000	315.000	315.000																
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.439.000</td> <td>800.000</td> <td>800.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>1.749.000</td> <td>1.000.000</td> <td>1.000.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>3.188.000</td> <td>1.800.000</td> <td>1.800.000</td> </tr> </tbody> </table>					31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	1.439.000	800.000	800.000	Vreemd vermogen	1.749.000	1.000.000	1.000.000	Totaal	3.188.000	1.800.000	1.800.000
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																	
Eigen vermogen	1.439.000	800.000	800.000																	
Vreemd vermogen	1.749.000	1.000.000	1.000.000																	
Totaal	3.188.000	1.800.000	1.800.000																	
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 490.000 positief																			
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel, lid algemeen bestuur																			
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Onbalans tussen de omvang en aard van de taken en de omvang en kwaliteit van de personele capaciteit en flexibele schil; - Implementatie en gevolgen van de omgevingswet. 																			

Naam	 ICT West-Brabant West																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de samenwerking als een duurzame samenwerking op het gebied van Informatie- en communicatietechnologie.																
Openbaar belang	-																
Bestuurlijk belang	-																
Financieel belang:	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021 (€)</th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bijdrage</td> <td>500.000</td> <td>500.000</td> <td>500.000</td> <td>500.000</td> </tr> </tbody> </table>		2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	Bijdrage	500.000	500.000	500.000	500.000						
	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)													
Bijdrage	500.000	500.000	500.000	500.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>3.002.000</td> <td>10.502.000</td> <td>9.065.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>3.002.000</td> <td>10.502.000</td> <td>9.065.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	0	0	0	Vreemd vermogen	3.002.000	10.502.000	9.065.000	Totaal	3.002.000	10.502.000	9.065.000
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)														
Eigen vermogen	0	0	0														
Vreemd vermogen	3.002.000	10.502.000	9.065.000														
Totaal	3.002.000	10.502.000	9.065.000														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 397.000 positief																
Resultaat (B 2021)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	-																
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - ICT-infrastructuur; - Imagorisico (niet kunnen voldoen aan verwachtingen deelnemers); - Veiligheidsrisico (niet kunnen voldoen aan wetgeving privacy- en informatiebeveiliging); - Krapte arbeidsmarkt. 																

Vennootschappen en coöperaties

Vanwege het publieke belang (wet Fido) neemt de gemeente deel in diverse vennootschappen. Een deelneming is een participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Naam	 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een duurzame belegging.																
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.																
Bestuurlijk belang	De gemeente Tholen heeft stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																
Financieel belang	De gemeente Tholen is aandeelhouder (0,06%).																
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen * 1.000</th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>4.887.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>144.802.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>149.689.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Bedragen * 1.000	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	4.887.000	-	-	Vreemd vermogen	144.802.000	-	-	Totaal	149.689.000	-	-
Bedragen * 1.000	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)														
Eigen vermogen	4.887.000	-	-														
Vreemd vermogen	144.802.000	-	-														
Totaal	149.689.000	-	-														
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 163 miljoen positief																
Resultaat (B 2021)	-																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek																
Risico's t.a.v. fin. positie	-																

Naam	 <p>Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (voorheen Delta N.V.)</p>																							
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een duurzame belegging.																							
Openbaar belang	Het waarborgen van wettelijk gedefinieerde publieke belangen en duurzame werkgelegenheid (in Zeeland).																							
Bestuurlijk belang	De gemeente Tholen heeft stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																							
Financieel belang	De gemeente Tholen is aandeelhouder (2,696%).																							
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen * 1.000</th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th colspan="2">31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.347.000</td> <td>-</td> <td colspan="2">-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>940.000</td> <td>-</td> <td colspan="2">-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>2.287.000</td> <td>-</td> <td colspan="2">-</td> </tr> </tbody> </table>				Bedragen * 1.000	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)		Eigen vermogen	1.347.000	-	-		Vreemd vermogen	940.000	-	-		Totaal	2.287.000	-	-	
Bedragen * 1.000	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																					
Eigen vermogen	1.347.000	-	-																					
Vreemd vermogen	940.000	-	-																					
Totaal	2.287.000	-	-																					
Resultaat (R 2019)	Saldo: € 19.812.000 positief																							
Resultaat (B 2021)	-																							
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel																							
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Slechte marktomstandigheden (prijzen); - Onvoorziene niet beschikbaarheid van centrales; - Onvoorspelbaar overheidsgedrag. 																							

Naam	Gemeente Tholen Grondexploitatie Tholen Stad B.V.																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een tijdelijke participatie. De dochtermaatschappij neemt gezamenlijk met twee andere partijen deel in Tholen-Stad Grondexploitatie V.O.F., welke belast is met de realisatie van de gebiedsontwikkeling Tholen-Stad.																			
Openbaar belang	Gebiedsontwikkeling Tholen-Stad.																			
Bestuurlijk belang	De heren P.W.J. Hoek en F.J.A. Hommel zijn benoemd als bestuurders. Verder heeft de gemeente Tholen stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																			
Financieel belang	De gemeente Tholen is 100%-aandeelhouder in de B.V.																			
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019 (€)</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>					31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	Eigen vermogen	nmb	-	-	Vreemd vermogen	nmb	-	-	Totaal	nmb	-	-
	31-12-2019 (€)	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)																	
Eigen vermogen	nmb	-	-																	
Vreemd vermogen	nmb	-	-																	
Totaal	nmb	-	-																	
Resultaat (R 2019)	Saldo: nmb																			
Resultaat (B 2021)	-																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouders P.W.J. Hoek en F.J.A. Hommel																			
Risico's t.a.v. fin. positie	Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing																			

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. De raad besluit hiertoe door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een verordening.

Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan de gemeente op grond van een wet de bevoegdheid hebben om een bepaalde belasting te heffen, bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing, die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet milieubeheer. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

De heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen wordt verzorgd door gemeenschappelijke regeling (GR) SaBeWa Zeeland. Dit is een belastingsamenwerking met de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis en Terneuzen en waterschap Scheldestromen. Vanaf 2014 ontvangt de burger jaarlijks één aanslagbiljet waarop alle heffingen, waterschaps- en gemeentelijke heffingen, zijn gecombineerd. De GR behandelt daarnaast de bezwaar- en beroepschriften, gericht tegen de belastingaanslagen en kwijtscheldings-verzoeken en voert tevens de taken en werkzaamheden in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) uit.

Overzicht geraamde baten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de geraamde baten voor 2021:

Naam	Wettelijke basis	Uitvoerder	Totaal
OZB woningen eigenaren	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 2.911.000
OZB niet-woningen eigenaren	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 1.215.000
OZB niet-woningen gebruikers	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 790.000
Afvalstoffenheffing	Artikel 15.33 Wet milieubeheer	SaBeWa Zeeland	€ 2.673.000
Rioolheffing	Artikel 228a Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 2.266.000
Hondenbelasting	Artikel 226 Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 160.000
Forensenbelasting	Artikel 223 Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 114.000
Toeristenbelasting	Artikel 224 Gemeentewet	Gemeente	€ 282.000
Precariobelasting	Artikel 228 Gemeentewet	Gemeente	€ 190.000
Scheepvaartrechten	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 24.000
Liggeld jachthaven Stavenisse	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 93.000
Lijkbezorgingsrechten	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 518.000
Leges	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 892.000

Tarievenbeleid

De achterliggende periode hebben we voor de ontwikkeling van de lastendruk een dubbele begrenzing gehanteerd. Het niveau van de woonlasten mocht de gemiddelde gemeente niet overstijgen en de jaarlijkse stijging mocht niet hoger zijn dan het inflatiepercentage. Dit beleid heeft ertoe geleid dat wij qua woonlasten tot de 30% goedkoopste gemeenten behoren. Volgens de Atlas van de lokale lasten 2020 van het COELO staan we (van goedkoop naar duur) momenteel zelfs op de 69^e plaats (2019: 91^e plaats). Deze positie bij de 30% goedkoopste gemeenten willen we handhaven. Daarnaast willen we de jaarlijkse stijging van de woonlasten het liefst beperken tot maximaal het inflatiepercentage (circa 2,2%). In de huidige situatie is dit niet haalbaar. De stijging van 2,7% in 2021 vinden we echter te billijken. Landelijk stijgen de woonlasten voor meerpersoons-huishoudens in 2020 namelijk gemiddeld met 5,0%.

Op basis van het coalitieprogramma "Samen leven" en de kadernota 2021 wordt het volgende tarievenbeleid gevoerd:

Onroerende-zaakbelastingen

De opbrengst woningen wordt voor 2021 en 2022 verhoogd met 5%. Vanaf 2023 wordt rekening gehouden met een opbrengststijging van 4% per jaar. De opbrengst niet-woningen wordt vanaf 2021 jaarlijks verhoogd met 5%. Dit is exclusief de toename van de opbrengst wegens autonome groei (aanbouw, nieuwbouw en verbouw). Deze autonome groei is geraamd op 0,5% per jaar.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt, in combinatie met de aanwending van de egalisatiereserve, kostendekkend geheven. De compensabele btw is volledig in de tarieven verwerkt. De tarieven stijgen vanaf 2021 door verhoging van de afvalstoffenbelasting (rijk) en hogere kosten voor de milieustraat. Bij de kadernota 2020 was de verwachting dat de tarieven al vanaf 2020 zouden stijgen.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt kostendekkend geheven. De compensabele btw is volledig in de tarieven verwerkt. De basis voor de heffing is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De rioolheffing bestaat uit een vast bedrag voor de eigenaar en een bedrag afhankelijk van het waterverbruik voor de gebruiker. De tarieven blijven voor 2021 ongewijzigd.

Hondenbelasting

Wij bezien de mogelijkheden om (gefaseerd) te komen tot afschaffing van de hondenbelasting. Voor het tempo waarin wij stappen zetten, is in het coalitieprogramma aangegeven dat de beschikbare financiële ruimte bepalend is. Vooralnog is daarom alleen het progressief tarief afgeschaft (in 2020).

Forensenbelasting

De opbrengst forensenbelasting wordt voor 2021 verhoogd met 2%.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de land- en watertoeristenbelasting van € 1,00 per persoon per overnachting wordt voor 2021 niet verhoogd.

Precariobelasting

De precariobelasting is afgeschaft per 1 juli 2017. Voor gemeenten die op 10 februari 2016, de datum waarop het wetsvoorstel is aangekondigd, een verordening met tarief hadden vastgesteld, geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Dit betekent dat we maximaal het tarief kunnen heffen dat gold op 10 februari 2016, zijnde € 1,57 per strekkende meter.

Liggelden jachthaven Stavenisse

De tarieven liggelden worden niet verhoogd. Voor 2021 wordt een exploitatietekort verwacht van circa € 30.000.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten worden kostendekkend geheven.

Leges

Het beleidsuitgangspunt is (nagenoeg) volledige kostendekking. De tarieven (gemeentelijk deel) voor reisdocumenten en rijbewijzen worden voor 2021 met 4% verhoogd. Hierbij worden de landelijke maximumtarieven niet overschreden. De overige tarieven blijven gelijk.

Overzicht lokale heffingen (hoofdlijnen)

Hieronder worden de lokale heffingen op hoofdlijnen toegelicht:

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De hoogte van de onroerende-zaakbelasting wordt bepaald door de waarde in het economisch verkeer zoals die is vastgesteld in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). De jaarlijkse waardering van alle onroerende zaken is een taak van het samenwerkingsverband SaBeWa Zeeland. De voor het belastingjaar 2021 vast te stellen waarden hebben als waardepeildatum 1 januari 2020. De te betalen belasting is een percentage van de WOZ-waarde. De definitieve percentages worden bepaald nadat de uitkomst van de herwaardering per 1 januari 2021 (waardepeildatum 1 januari 2020) bekend is. De tarievenverordening wordt uiterlijk vastgesteld in de vergadering van uw raad van 17 december 2020.

Rioolheffing

Hieronder is voor één- en meerpersoonshuishoudens een vergelijking gegeven tussen de tarieven 2020 en 2021, zowel in de situatie van eigenaar en/of gebruiker. Deze vergelijking is gebaseerd op een waterafname van 0 tot 75 m³ voor een éénpersoonshuishouden en van 75 tot en met 150 m³ voor een meerpersoonshuishouden.

Meerpersoonshuishouden	2020	2021	Wijziging	Gemiddeld tarief 2020
	Tholen			Nederland (1)
Eigenaren	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Gebruikers	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Totaal	€ 206,00	€ 206,00	€ 0,00	€ 199,00

Eenpersoonshuishouden	2020	2021	Wijziging	Gemiddeld tarief 2020
	Tholen			Nederland (1)
Eigenaren	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Gebruikers	€ 76,00	€ 76,00	€ 0,00	
Totaal	€ 179,00	€ 179,00	€ 0,00	€ 181,00

Kostendekkendheid rioolheffing			
Salariskosten taakveld(en)	€ 210.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.632.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 65.000		
Netto kosten taakveld		€ 1.777.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 210.000)		€ 168.000	
Btw		€ 343.000	
Totale kosten			€ 2.288.000
Opbrengst rioolheffing*	11.000 aansluitingen		€ 2.266.000
Dekking**			99%

* De lagere opbrengst van de gebruikersheffing voor éénpersoonshuishoudens valt vrijwel weg tegen de hogere opbrengst van gebruikers met een waterafname van meer 150 m³;

** Het verschil wordt gedekt door een aanwending van de voorziening (€ 22.000).

Afvalstoffenheffing

Hieronder is voor één- en meerpersoonshuishoudens een vergelijking gegeven tussen de tarieven 2020 en 2021.

	2020	2021	Wijziging	Gemiddeld tarief 2020
	Tholen			Nederland (1)
Heffing meerpersoonshuishoudens	€ 262,00	€ 269,00	€ 7,00	€ 283,00
Heffing éénpersoonshuishoudens	€ 203,00	€ 209,00	€ 6,00	€ 229,00
Tarief 2 ^e GFT-container	€ 35,00	€ 35,00	€ 0,00	

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing			
Salariskosten taakveld(en)	€ 59.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 2.443.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 250.000		
Netto kosten taakveld		€ 2.252.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 59.000)		€ 47.000	
Btw		€ 497.000	
Totale kosten			€ 2.796.000
Meerpersoonshuishoudens (7.400)		€ 1.991.000	
Eenpersoonshuishoudens (3.100)		€ 648.000	
Huishoudens met 2 ^e gft-container (1.000)		€ 35.000	
Totale opbrengst afvalstoffenheffing			€ 2.674.000
Dekking*			96%

* Het verschil wordt gedekt door een aanwending van de voorziening (€ 123.000).

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting heffen wij een belasting voor het houden van een hond binnen de gemeente. Vanaf 2020 hanteren wij geen progressief tarief meer. Het tarief voor elke volgende hond van dezelfde houder is vanaf dat moment dus gelijk aan het tarief voor de 1^e hond. Voor kennels hanteren wij een apart tarief.

	2020		2021		Gemiddeld tarief 2020 Nederland (1)
	Tholen				
	per hond	totaal	per hond	totaal	
1 ^e hond	€ 73,50	€ 73,50	€ 73,50	€ 73,50	€ 77,13*
2 ^e hond	€ 73,50	€ 147,00	€ 73,50	€ 147,00	
3 ^e hond	€ 73,50	€ 220,50	€ 73,50	€ 220,50	
Kennel	€ 372,50		€ 372,50		

* Hierbij zijn de gemeenten die geen hondenbelasting heffen buiten beschouwing gelaten.

Forensenbelasting

Onder de naam 'forensenbelasting' heffen wij een belasting van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hun hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar, voor zich of hun gezin, een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Het tarief voor deze belasting is afhankelijk van de vastgestelde waarde op grond van de Wet WOZ. Bij een waarde van minder dan € 100.000 bedraagt de verschuldigde belasting in 2020 € 359, oplopend tot € 722 bij een waarde van € 250.000 of meer. Deze tarieven worden ingaande 2021 met 2,0% verhoogd.

Liggelden jachthaven Stavenisse

De liggelden worden in principe kostendekkend geheven. Al jaren heeft de jachthaven Stavenisse te kampen met een flinke afname aan belangstelling voor vaste ligplaatsen. In december 2016 heeft uw raad de havensite Stavenisse vastgesteld als ontwikkelingsrichting voor de jachthaven. Voor 2021 verwachten we een exploitatietekort van € 30.000.

Kostendekkendheid liggelden			
Salariskosten taakveld(en)	€ 12.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente*	€ 104.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 3.000		
Netto kosten taakveld		113.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 12.000)		10.000	
Totale kosten			123.000
Opbrengst liggelden			93.000
Dekking			76%

Scheepvaartrechten

De scheepvaartrechten zijn verre van kostendekkend en worden voor 2021 met 2% verhoogd. De totale opbrengst is gering en wordt geraamd op € 24.000.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten worden kostendekkend geheven. De tarieven worden voor 2021 met 2% verhoogd.

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten			
Salariskosten taakveld(en)	€ 236.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 148.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	€ 0		
Netto kosten taakveld		€ 384.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 236.000)		€ 189.000	
Totale kosten			€ 573.000
Totale opbrengst heffingen			€ 518.000
Dekking			90%

Leges op grond van de legesverordening

Het beleidsuitgangspunt ten aanzien van de dienstverlening is (nagenoeg) volledige kostendekking. De Hoge Raad heeft op 13 februari 2015 geoordeeld dat kruissubsidiëring tussen de diverse titels van de legesverordening mogelijk is. Ook de Handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen geeft aan dat kruissubsidiëring tussen de titels ongewenst, maar niet verboden is. In geval van kruissubsidiëring tussen de titels moet de reden hiervoor in de onderhavige paragraaf opgenomen worden. Het is bij ons echter niet aan de orde.

Op grond van het gewijzigde BBV en de Handreiking dient verder inzichtelijk te worden gemaakt, hoe bij de berekening van tarieven van heffingen (die hoogstens kostendekkend mogen zijn) wordt bewerkstelligd dat de totale geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale geraamde lasten. Voor de leges moet dit feitelijk gebeuren op hoofdstukniveau van de verordening. Hiermee is namelijk direct inzichtelijk wat de mate van kruissubsidiëring is.

Door adviesbureau ANG is enkele jaren geleden een onderzoek uitgevoerd naar de kostendekkendheid van de leges per hoofdstuk van de legesverordening. Uit onderstaand overzicht (afgerond) blijkt, rekening houdend met het meest recente standpunt van de Hoge Raad, dat we voldoen aan de eis van maximale kostendekkendheid.

		Kosten (Uren)	Kosten (Overhead)	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kosten-dekking
TITEL 1	Alg. dienstverlening	€ 127.000	€ 102.000	€ 224.000	€ 453.000	€ 336.000	74%
H1	Burgerlijke stand	€ 6.000	€ 5.000	€ 29.000	€ 40.000	€ 32.000	
H2	Reisdocumenten	€ 26.000	€ 21.000	€ 88.000	€ 135.000	€ 113.000	
H3	Rijbewijzen	€ 34.000	€ 27.000	€ 65.000	€ 126.000	€ 108.000	
H4	Verstrekkings BRP	€ 2.000	€ 1.000	€ 0	€ 3.000	€ 2.000	
H9	Overige Pub	€ 7.000	€ 6.000	€ 26.000	€ 39.000	€ 25.000	
H12	Leegstandswet	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 1.000	
H16	Kansspelen	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 1.000	
H18	Verkeer en vervoer	€ 21.000	€ 17.000	€ 13.000	€ 51.000	€ 4.000	
H19	Diversen	€ 29.000	€ 25.000	€ 3.000	€ 57.000	€ 50.000	

		Kosten (Uren)	Kosten (Overhead)	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kosten-dekking
TITEL 2	Fysieke leefomgeving	€ 212.000	€ 169.000	€ 177.000	€ 558.000	€ 549.000	98%
H2	Omgevingsvergunningen	€ 192.000	€ 154.000	€ 177.000	€ 523.000	€ 518.000	
H4	Wijzigingen	€ 2.000	€ 1.000	€ 0	€ 3.000	€ 1.000	
H5	Bestemmingswijzigingen	€ 18.000	€ 14.000	€ 0	€ 32.000	€ 30.000	
TITEL 3	Eur. Dienstenrichtlijn	€ 69.000	€ 55.000	€ 5.000	€ 129.000	€ 7.000	6%
H1	Horeca	€ 10.000	€ 8.000	€ 0	€ 18.000	€ 2.000	
H2	Evenementen	€ 53.000	€ 42.000	€ 0	€ 95.000	€ 2.000	
H3	Kinderopvang en psz	€ 1.000	€ 1.000	€ 5.000	€ 7.000	€ 3.000	
H7	Overige	€ 5.000	€ 4.000	€ 0	€ 9.000	€ 0	
Totaal		€ 408.000	€ 326.000	€ 406.000	€ 1.140.000	€ 892.000	78%

De meest verleende diensten onder titel I zijn de reisdocumenten en de rijbewijzen. De tarieven voor deze onderdelen zijn wettelijk gemaximeerd. Hieronder is voor 2020 een vergelijking gemaakt tussen de verschuldigde leges in de gemeente Tholen ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het wettelijk maximum:

Document	Wettelijk max. tarief 2020	Tarief Tholen 2020	Gemiddeld Nederland 2020
Paspoort 18+	€ 73,23	€ 72,00	€ 72,80
Identiteitskaart 18+	€ 58,31	€ 58,30	€ 57,95
Rijbewijs	€ 40,65	€ 37,00	€ 40,44

De wettelijk gemaximeerde leges voor reisdocumenten en rijbewijzen bestaan uit een rijksgedeelte en een gemeentelijk deel. De maximumtarieven worden jaarlijks in het Besluit paspoortgelden en de Wegenverkeerswet vastgelegd. De maximumtarieven voor 2021 zijn nog niet bekend.

Voor de tariefstelling 2021 stellen wij voor om de eventuele mutatie in het rijksdeel te verwerken na bekendmaking. Door de reikwijdte van artikel 10 van de legesverordening is het college bevoegd deze aanpassingen in de tarieventabel door te voeren. Het gemeentelijk deel verhogen we met 4%.

De dienstverlening met betrekking tot de omgevingsvergunningen valt onder titel II. Voor 2020 is bij verschillende bouwkosten een vergelijking gemaakt tussen de verschuldigde leges omgevingsvergunning in de gemeente Tholen ten opzichte van het landelijk gemiddelde:

Aanvraag	Leges Tholen 2020	Gemiddeld Nederland 2020
Dakkapel van € 10.000	€ 364	€ 364
Woninguitbouw van € 45.000	€ 1.300	€ 1.435
Nieuwbouwwoning van € 140.000	€ 3.172	€ 4.215

Uit het overzicht blijkt dat de hoogte van onze leges voor bouwwerken met bouwsommen vanaf € 140.000 en hoger, ruim onder het landelijk gemiddelde ligt.

Lokale lastendruk

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het bedrag dat een huishouden betaalt aan onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Op basis van de huidige uitgangspunten ontwikkelt de lastendruk zich als volgt:

Meerpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2020		2021	2022	2023	2024
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 283,00	€ 262,00	€ 269,00	€ 276,00	€ 286,00	€ 297,00
Rioolheffing	€ 199,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00
OZB	€ 295,00	€ 247,00	€ 259,00	€ 272,00	€ 283,00	€ 294,00
Totaal	€ 777,00	€ 715,00	€ 734,00	€ 754,00	€ 775,00	€ 797,00
Stijging woonlasten			2,7%	2,7%	2,8%	2,8%

Eenpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2020		2021	2022	2023	2024
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 229,00	€ 203,00	€ 209,00	€ 215,00	€ 223,00	€ 232,00
Rioolheffing	€ 181,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00
OZB	€ 295,00	€ 247,00	€ 259,00	€ 272,00	€ 283,00	€ 294,00
Totaal	€ 705,00	€ 629,00	€ 647,00	€ 666,00	€ 685,00	€ 705,00
Stijging woonlasten			2,9%	2,9%	2,9%	2,9%

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met lage inkomens, die voldoen aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de Invorderingswet, bestaat de mogelijkheid van gehele kwijtschelding van bepaalde lasten. Het is gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Dit wordt bereikt door de kosten van bestaan op een hoger percentage van de (genormeerde) bijstandsuitkering vast te stellen. De rijksregeling gaat uit van 90%. Sinds 1 januari 2002 hanteren wij de norm van 100%. In de begroting 2021 is op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen een bedrag geraamd van € 113.000.

Een verzoek voor kwijtschelding van gemeentelijke- en/of waterschapsbelastingen moet ingediend worden bij SaBeWa Zeeland. Deze behandelt het verzoek en doet uitspraak voor zowel de gemeente als voor het waterschap.

Wij verlenen in voorkomende gevallen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van aanslagen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing voor gebruikers;
- Hondenbelasting, voor wat betreft de belastingschuld voor de eerste hond.

Noot:

Bron uitgave Atlas van de lokale lasten 2020 (COELO)

FINANCIËLE BEGROTING 2021-2024

1. Overzicht van Baten en Lasten
2. Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten
3. Uiteenzetting Financiële Positie
4. Overzicht van geraamde Baten en Lasten per Taakveld

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Programma	Saldo R2019	Saldo B2020	Lasten 2021	Baten 2021	Saldo 2021	Saldo 2022 (* € 1.000)	Saldo 2023 (* € 1.000)	Saldo 2024 (* € 1.000)
0 Bestuur en Ondersteuning	2.778.451	2.110.686	2.343.026	292.000	2.051.026	2.054	2.094	2.094
1 Veiligheid	2.369.340	2.515.544	2.541.386	3.000	2.538.386	2.526	2.493	2.488
2 Verkeer en vervoer	3.295.648	3.547.056	4.169.030	477.525	3.691.505	3.663	3.664	3.639
3 Economie	-4.825.008	8.847	3.760.999	3.558.455	202.544	-1.832	-1.159	-892
4 Onderwijs	1.873.212	2.341.893	3.473.449	703.400	2.770.049	2.927	2.949	2.881
5 Sport, Cultuur en Recreatie	3.476.607	3.764.252	4.562.612	533.300	4.029.312	3.828	3.782	3.747
6 Sociaal domein	19.946.254	20.563.471	26.223.408	5.048.750	21.174.658	21.109	21.063	21.045
7 Volksgezondheid en Milieu	775.417	853.210	6.885.221	5.932.432	952.789	832	826	825
8 VHROSV	-1.367.770	1.539.205	5.076.879	3.903.568	1.173.311	-1.145	-587	-946
Algemene dekkingsmiddelen	-42.947.366	-44.162.489	362.000	46.736.478	-46.374.478	-46.214	-45.904	-46.136
Overhead	7.581.770	8.315.462	9.218.956	224.500	8.994.456	8.515	8.362	8.332
Vennootschapsbelasting	6.144	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	249.758	250.000	0	250.000	250	86	250
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	-7.037.302	1.646.895	68.866.966	67.413.408	1.453.558	-3.487	-2.332	-2.673
Mutaties in de reserves	-162.452	-1.646.895	71.500	1.539.000	-1.467.500	3.476	2.319	2.646
Geraamd resultaat	-7.199.754	0	68.938.466	68.952.408	-13.942	-12	-14	-28

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Vergelijkende cijfers vorige jaren

Op grond van artikel 19 BBV worden hieronder de oorzaken gegeven van aanmerkelijke verschillen tussen de ramingen van het huidige en het vorige begrotingsjaar (na wijziging).

0. Bestuur en Ondersteuning (-€ 60.000)

Het voordelig verschil wordt met name veroorzaakt door de in 2020 geraamde (incidentele) storting (€ 70.000) in de voorziening wachtgeldverplichtingen op basis van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Anderzijds is in 2021 op grond van het door uw raad aangenomen amendement een raming opgevoerd voor Thoolse burgers van de toekomst (€ 25.000).

1. Veiligheid (€ 23.000)

Het nadelig verschil wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en de Taskforce-RIEC.

2. Verkeer en Vervoer (€ 144.000)

Het nadelig verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere ramingen voor onkruidbestrijding (€ 75.000, waarvan € 25.000 op basis van het amendement) en herinrichtingen wegen (kapitaallasten: € 40.000). Daarnaast is op grond van het door uw raad aangenomen amendement een raming opgevoerd voor lokale verkeersveiligheid (maatregelen Ten Ankerweg Tholen: € 30.000).

3. Economie (€ 194.000)

Het nadelig verschil wordt o.a. veroorzaakt door het opvoeren van de ramingen (op basis van de kadernota 2021) voor (1) uitwerking van het belevingsconcept verdrongen stad Reimerswaal (€ 30.000), (2) participatie toeristische activiteiten in breder verband (€ 10.000) en (3) maatregelen vitalisering binnenstad Tholen (€ 100.000). Verder is overeenkomstig het door uw de raad aangenomen amendement een raming opgevoerd voor het Beweegbos in de kern Sint-Annaland (€ 35.000).

4. Onderwijs (€ 428.000)

Het nadelig verschil wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door hogere kapitaallasten voor met name de Brede school Tholen (€ 380.000) en de scholen in Sint-Maartensdijk (€ 55.000).

5. Sport, cultuur en recreatie (€ 265.000)

Het nadelig verschil wordt onder andere veroorzaakt door hogere ramingen (op basis van de kadernota 2021) voor (1) onderzoek naar verbetering van de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen (€ 20.000), (2) uitvoering archeologisch onderzoek kasteel Sint-Maartensdijk (€ 20.000), (3) uitvoering kerkenvisie tweede fase (€ 20.000) en (4) actiegerichte uitvoering erfgoedvisie (€ 20.000). Daarnaast is ook sprake van een hoger budget voor het zwembad Sint-Maartensdijk (€ 130.000) door hogere kapitaallasten en een (incidenteel) budget voor sloop. Tenslotte zijn (overeenkomstig de kadernota 2021) extra middelen opgevoerd voor areaaluitbreiding en impuls beheersniveau openbaar groen (€ 55.000).

6. Sociaal Domein (€ 612.000)

Het nadelig verschil wordt o.a. veroorzaakt door hogere budgetten voor de uitvoering van de Wmo (begeleiding € 130.000 en huishoudelijke hulp € 160.000). Tevens zijn in 2021 budgetten opgevoerd voor pilots preventie Wmo en Jeugdzorg (€ 50.000) en sloop oude Haestinge te Sint-Maartensdijk (€ 80.000). Tenslotte is ook de doorbetaling van het WSW-deel Participatiebudget aan GR De Betho € 200.000 hoger.

7. Volksgezondheid en Milieu (€ 100.000)

Het nadelig verschil wordt veroorzaakt door hogere ramingen (op basis van de kadernota 2021) voor klimaatadaptiestrategie (€ 25.000), uitvoering taken bodemenergiesystemen (€ 15.000), uitvoering RES (€ 25.000), energietoelagen (€ 36.000) en actualisatie nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart (€ 30.000). Daarentegen is de bijdrage aan GR GGD Zeeland € 30.000 lager.

8. VHROSV (-€ 366.000)

Het voordelig verschil wordt enerzijds veroorzaakt door het wegvallen van de incidentele ramingen voor handhaving permanente (illegale) bewoning recreatiewoningen (€ 220.000), ISV-bodem (€ 170.000), implementatie omgevingswet/-visie (€ 300.000), opstellen woonvisie (€ 20.000) en handhavingsplan (€ 25.000). Anderzijds zijn er, in tegenstelling tot de gewijzigde begroting 2020 (€ 165.000), geen grondverkopen buiten de exploitatiegebieden geraamd en is voor 2021 rekening gehouden met een raming voor de sanering van het woonwagencamp aan de Oudelandsedijk te Tholen (€ 200.000).

Algemene dekkingsmiddelen (-€ 2.212.000)

Het voordelig verschil wordt veroorzaakt door hogere ozb-opbrengsten ad € 220.000 en een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds ad € 1.895.000. Verder vervalt de incidentele raming uit 2020 van € 70.000 voor het project taxeren op basis van gebruiksoppervlakte (verplicht vanaf 2022).

Overhead (€ 679.000)

Het nadelig verschil wordt met name veroorzaakt door hogere ramingen voor (1) salarissen en sociale lasten door cao-ontwikkelingen (€ 300.000) en verhoging flexibele schil (€ 200.000) (2) ICT (€ 400.000) en (3) uittreding uit GR RWB (€ 100.000). Daarentegen vervalt de incidentele raming voor "Tholen met de Tijd mee" (€ 370.000).

Onvoorzien (€ 0)

Het verschil is nihil.

Ramingsgronden

De belangrijkste financiële uitgangspunten die wij hebben gehanteerd bij het samenstellen van de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 worden hieronder vermeld:

- Om bij de toezichthouder in aanmerking te komen voor repressief toezicht (controle achteraf) dient de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2024) wordt hersteld. Er mag echter geen sprake zijn van een opschuivend sluitend perspectief. Als bij de begroting 2020 alleen de laatste jaarschijf in evenwicht was, dienen bij de begroting 2021 minimaal de laatste twee jaarschijven in evenwicht te zijn. In het kader van Duurzaam Financieel Beleid stellen wij een meerjarenperspectief op voor een periode van 10 jaar. De toezichthouder kijkt bij het beoordelen van structureel en reëel evenwicht niet verder dan 4 jaar vooruit;
- De raming van de Algemene Uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2020. Daarnaast hebben we vanaf jaarschijf 2022 een (voordelige) stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd van afgerond € 400.000 (landelijk: € 300 miljoen). Dit is in overeenstemming met de richtlijn die het Rijk heeft opgesteld in samenspraak met de toezichthouders. Verder hebben we voor de herijking van het gemeentefonds een nadeel verwerkt dat oploopt tot circa € 40 per inwoner (€ 1.000.000). Dit komt per saldo neer op een (nadelige) stelpost van € 600.000 (vanaf 2023);
- De budgetten voor Jeugd en Wmo zijn geraamd in overeenstemming met de begroting 2021 van gemeenschappelijke regeling GGD Zeeland (inclusief IJZ), respectievelijk gemeenschappelijke regeling SWVO (behalve Huishoudelijke Hulp, zie pagina 7. € 140.000 hoger);
- Het budget voor onvoorziene uitgaven bedraagt minimaal € 250.000. Uitgedrukt in een percentage van de totale baten komt dit voor Tholen neer op circa 0,4%;
- Wij hanteren de VZG-richtlijn, waardoor de toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2021 van Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen 2,2% bedraagt. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling kan op basis van een goede inhoudelijke onderbouwing echter altijd een verzoek doen om af te mogen wijken. De begroting 2021 van gemeenschappelijke regelingen mag op basis van deze uitgangspunten maximaal 102,2% van de goedgekeurde begroting 2020 (inclusief evt. goedgekeurde begrotingswijzigingen) bedragen;
- Aan de reserves voegen wij geen rente toe;
- Bij nieuwe investeringen rekenen wij vanaf 2021 met een rente van 2,00% (2020: 3,00%);
- Op grond van de "Notitie grondexploitaties van de commissie BBV" wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar rato van de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen;
- De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt af per 31 december 2020. Voor 2021 is rekening met een stijging van de kosten van het ambtelijk apparaat van € 250.000 (CAO-stijging, pensioenpremie etc.). Volgens ABP is nog niet duidelijk wat de gevolgen van de coronacrisis voor de pensioenen in 2021 zijn, maar het risico bestaat dat de pensioenpremie zal stijgen;

- Voor een adequate sturing op de kengetallen solvabiliteit en ratio weerstandsvermogen zijn in de Kadernota de verwachte winstnemingen geactualiseerd op grond van de meest recente grondexploitaties. We hanteren bij winstneming de Percentage of completion methode (Poc-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang winst genomen. De Poc-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Bij de verwerking van de winstnemingen in deze Kadernota zijn we uitgegaan van het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2020 in de jaarschijf 2022 hebben opgenomen. Deze systematiek zorgt er namelijk voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

Incidentele baten en lasten

Bij de wijziging van de artikelen 189 en 203 van de gemeentewet is het begrip 'evenwicht van baten en lasten' nader gedefinieerd in 'structureel en reëel evenwicht'. Het bestaan van structureel evenwicht is vast te stellen als inzicht bestaat in het deel van de baten en lasten dat structureel respectievelijk incidenteel is. Hieronder wordt een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma weergegeven.

	2021	2022	2023	2024
Incidentele lasten				
<i>Bestuur</i>				
i-Service: ondersteuning Pink Roccade	10.000	6.000	0	0
Thoolse burgers van de toekomst	25.000	0	0	0
<i>Veiligheid</i>				
Aanpak overlast openbare ruimte	30.000	30.000	0	0
Uitgebreide veiligheidsmonitor	6.000	0	0	0
<i>Verkeer en vervoer</i>				
Onkruidbestrijding verharding openbaar gebied	25.000	25.000	25.000	0
Verkeersremmende maatregelen Ten Ankerweg Tholen	30.000	0	0	0
<i>Economie</i>				
Maatregelen binnenstad Tholen	20.000	0	0	0
Uitwerking belevingsconcept verdrongen stad Reimerswaal	30.000	45.000	0	0
Participatie toeristische activiteiten in breder verband	10.000	10.000	0	0
Uitvoering arbeidsmarktonderzoek	0	20.000	0	0
Maatregelen vitalisering Binnenstad Tholen	100.000	0	0	
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>				
Beleidsplan toerisme (uitvoeringsbudget)	35.000	0	0	0
Bescherming machines Sint-Maartensdijk (zwembad)	60.000	0	0	0
Uitvoering archeologisch onderzoek kasteel Sint-Maartensdijk	20.000	0	0	0
Uitvoering van kerkenvisie: fase 2	20.000	0	0	0
Actiegerichte uitvoering erfgoedvisie	20.000	20.000	20.000	0
Werkbudget klimaatadaptatiestrategie	25.000	0	0	0
Beweegbos Sint-Annaland	35.000	0	0	0
<i>Sociaal Domein</i>				
Sloop oude Haestinge Sint-Maartensdijk	80.000	0	0	0
Digitaal platform MEAX Zeeland	5.000	0	0	0
Doorontwikkeling project Samen Doen	5.000	5.000	0	0
Pilots preventie Wmo en Jeugdzorg	50.000	0	0	0
Pilots Jeugdzorg	0	25.000	0	0
<i>Volksgesondheid en milieu</i>				
Zeeuwse samenwerking energiestrategie	5.000	0	0	0
Energiek Zeeland	8.000	0	0	0
Uitvoering RES	25.000	0	0	0
Samenwerking SORBET Wet VTH en Kwaliteitscriteria	20.000	20.000	0	0
Sanering woonwagenkamp Molenvlietsedijk	200.000	0	0	0
Actualisatie Nota bodembeheer - bodemkwaliteitskaart	30.000	0	0	0

	2021	2022	2023	2024
<i>VHROSV</i>				
Implementatie Omgevingswet	250.000	0	0	0
ISV Sint-Maartensdijk West	75.000	0	0	0
Onderzoek naar verbeteren toegankelijkheid gem. acc.	20.000			
<i>Overhead</i>				
Uittredingsbijdrage GR RWB	160.000	0	0	0
Projecten op subregionaal niveau	25.000	0	0	0
Datagestuurd werken	35.000	0	0	0
EU-verordening Single Digital Gateway	15.000	15.000	0	0
Pentesten	0	5.000	0	0
Encryptie in lijn met Forum voor Standaardisatie	10.000	0	0	0
<i>Mutaties in reserves</i>	0	3.650.000	2.312.000	2.594.000
Subtotaal incidentele lasten	1.519.000	3.876.000	2.357.000	2.594.000

	2021	2022	2023	2024
Incidentele baten				
<i>Economie</i>				
Tussentijdse winstneming grexen	0	1.880.000	1.131.000	865.000
<i>VHROSV</i>				
Tussentijdse winstneming grexen	0	1.770.000	1.181.000	1.529.000
<i>Mutaties in reserves</i>	1.519.000	226.000	45.000	0
Subtotaal incidentele baten	1.519.000	3.876.000	2.357.000	2.394.000
Saldo incidentele baten en lasten	0	0		200.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Hieronder wordt een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

	2021	2022	2023	2024
Toevoegingen (lasten)				
Reserve rekenkamerfunctie	6.500	6.500	6.500	6.500
Reserve flankerend personeelsbeleid	25.000	25.000	25.000	25.000
Reserve buitensportaccommodaties	40.000	40.000	40.000	40.000
Totaal	71.500	71.500	71.500	71.500
Onttrekkingen (baten)				
Alg. reserve vrij besteedbaar (duurzaamheid)	5.000	5.000	5.000	5.000
Reserve flankerend personeelsbeleid	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	20.000	20.000	20.000	20.000
Saldo	51.500	51.500	51.500	51.500

Structureel begrotingssaldo / structurele exploitatieruimte

Door het betrekken van het saldo van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van baten en lasten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

	2021	2022	2023	2024
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	-1.453.558	3.487.457	2.332.059	2.673.319
Mutaties in reserves	-1.467.500	3.475.500	2.318.500	2.645.500
Geraamd resultaat	13.942	11.957	13.559	27.819
Waarvan incidentele baten en lasten	-	-	-	200.000
Structureel begrotingssaldo	13.942	11.957	13.559	227.819
Post onvoorzien	250.000	250.000	86.000	250.000
Structurele exploitatieruimte	263.942	261.957	99.559	477.819

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE EN TOELICHTING

Algemeen

De term financiële positie kan worden gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Tholen in relatie tot de exploitatie, met inachtneming van de risico's. Deze term is daarom een breder begrip dan het vermogen, maar is ook een breder begrip dan het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen richt zich namelijk alleen op de mogelijkheden tot het opvangen van onverwachte tegenvallers. De uiteenzetting van de financiële positie maakt duidelijk hoe de gemeente er financieel voor staat.

Financiële positie

Op grond van het BBV dient meerjarig een verplichte basisset aan financiële kengetallen opgenomen te worden. Voor de kengetallen wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie.

Programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024

Op basis van de vastgestelde kadernota 2021 hebben wij de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 opgesteld. De meerjarenraming laat de volgende positieve saldi zien (bedragen x € 1.000):

Programmabegroting 2021	2021	2022	2023	2024
Saldo	14	12	14	28

Duurzaam financieel beleid

Op basis van de huidige uitgangspunten ontstaat in 2030 een tekort van € 229.000.

Investeringsplanning

Hieronder wordt het totaal van de investeringsplanningen 2021 t/m 2024 weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2021	2022	2023	2024
Geplande investeringen	9.557	7.412	1.989	827

Voor een gedetailleerd overzicht van de geplande investeringen voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt verwezen naar de bijlage "Investeringsplanning 2021-2024". Om te zorgen dat de kosten van de investeringen ten laste komen van burgers en bedrijven die er profijt van hebben, is vanaf 2017 de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen gelijk getrokken: ook investeringen met een maatschappelijk nut (bijv. rehabilitaties van wegen) worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Daarmee wordt tegelijkertijd een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten verkregen.

Ontwikkeling van de schuldbestand

Hieronder wordt de ontwikkeling van de schuldbestand weergegeven:

	Tholen R 2019	Tholen B 2020	Tholen B 2021	Kritische norm
Netto schuldquote: netto schuld / exploitatie (%)	53%	81%	83%	130%

Voor een gedetailleerde uiteenzetting wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Stand en verloop van de reserves

Hieronder wordt het (meerjarig) verloop van de reserves weergegeven:

OVERZICHT VERLOOP STAND RESERVES					
periode 1 januari 2021 / 1 januari 2025					
1	2	3	4	5	6
NAAM RESERVE	saldo per 1 januari 2021	saldo per 1 januari 2022	saldo per 1 januari 2023	saldo per 1 januari 2024	saldo per 1 januari 2025
<u>Reserves</u>					
<u>1a. Algemene reserves</u>					
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	1.722.000	313.000	132.000	107.000	102.000
Idem (niet vrij besteedbaar)	17.252.000	17.137.000	20.737.000	23.024.000	25.618.000
Begrotingssaldo	0	14.000	26.000	40.000	68.000
<u>1d. Overige bestemmingsreserves</u>					
Investeringsfonds samenleving	184.000	184.000	184.000	184.000	184.000
Rekenkamercommissie	25.000	31.500	38.000	44.500	51.000
Studiefaciliteiten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Flankerend personeelsbeleid	48.000	58.000	68.000	78.000	88.000
Buitensportaccommodaties	155.000	195.000	235.000	275.000	315.000
Totaal reserves	19.401.000	17.947.500	21.435.000	23.767.500	26.441.000
<i>Mutaties</i>		<i>-1.453.500</i>	<i>3.487.500</i>	<i>2.332.500</i>	<i>2.673.500</i>

De reservepositie van de gemeente stijgt naar verwachting van € 19,4 miljoen op 1 januari 2021 naar € 26,4 miljoen op 1 januari 2025. De stijging van met name de algemene reserve niet vrij besteedbaar, komt door toevoeging van de verwachte winsten op de grondexploitatiecomplexen voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Stand en verloop van de voorzieningen

Hieronder wordt het (meerjarig) verloop van de voorzieningen weergegeven:

OVERZICHT VERLOOP STAND VOORZIENINGEN					
periode 1 januari 2020 / 1 januari 2024					
1	2	3	4	5	6
NAAM VOORZIENING	saldo per 1 januari 2021	saldo per 1 januari 2022	saldo per 1 januari 2023	saldo per 1 januari 2024	saldo per 1 januari 2025
<u>Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Overdracht pensioenen	2.972.000	3.009.000	3.046.000	3.083.000	3.120.000
Wachtgeldverplichtingen	136.000	73.000	18.000	0	0
Precariobelasting	1.050.000	0	0	0	0
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</u>					
Onderhoudsvoorziening havens	501.000	543.000	565.000	550.000	584.000
Onderhoud wegen	1.139.000	1.810.000	1.868.000	2.332.000	2.318.000
Onderhoud openbare verlichting	89.000	88.000	88.000	87.000	93.000
Onderhoud gebouwen	274.000	-48.000	-36.000	34.000	128.000
<u>Voorz. toekomstige vervangingsinvesteringen</u>					
Vervangingsinvesteringen riolering	847.000	956.000	656.000	1.269.000	1.971.000
<u>Beklemden middelen van derden met spec. aanw.richting</u>					
Riolering	205.000	183.000	150.000	128.000	73.000
Afvalstoffenheffing	311.000	188.000	65.000	0	0
Zwerfafval	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Legaat mevrouw Vercouteren	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
Totaal voorzieningen	7.551.000	6.829.000	6.447.000	7.510.000	8.314.000
<i>Mutaties</i>		<i>-722.000</i>	<i>-382.000</i>	<i>1.063.000</i>	<i>804.000</i>

Weerstandsvermogen

Bij het proces "Tholen (financieel) in balans" is besloten dat wij vanaf 2020 een ratio weerstandsvermogen nastreven van minimaal 1,5. De ratio weerstandsvermogen is voor 2021 berekend op 7,3. De sterke groei van de ratio weerstandsvermogen wordt veroorzaakt door het reserveren van verwachte winsten uit de grondexploitatie. Dit laatste is nodig om de solvabiliteit op een niveau van minimaal 20% te krijgen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Woonlastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks een 'Atlas van de lokale lasten'. Hierin is onder andere een overzicht opgenomen van het gemiddelde lastenniveau in alle gemeenten in Nederland. In dit overzicht stond de gemeente Tholen in 2020, in de rangorde van 'goedkoop' naar 'duur', voor wat betreft de meerpersoonshuishoudens op plaats 69 (2019: 91). De gemiddelde woonlasten in Nederland bedragen in 2020 voor een meerpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 777 en voor een eenpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 705. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Onder arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel voormalige personeel. Het BBV schrijft voor dat voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen verplichting mag worden opgenomen, gezien het feit dat het geen nuttige toevoeging is en de jaarlijkse verplichtingen worden opgenomen in de begroting en de meerjarenraming. Dit biedt voldoende garantie omdat de lasten ieder jaar globaal vergelijkbaar zijn. Om wel het benodigde inzicht te verkrijgen is de eis gesteld om deze verplichtingen in de toelichting op de financiële positie op te nemen. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume betreffen met name de overlopende verlofaanspraken (ca. € 600.000).

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in artikel 20 BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans voor het begrotingsjaar wordt opgenomen. Op grond van artikel 22, eerste lid BBV dient dit ook voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar te geschieden. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans, ook in de meerjarenraming, krijgt uw raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans voor het begrotingsjaar en de meerjarenraming bevat tenminste de posten die nodig zijn om het gemeentelijke aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

Activa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste activa							
Materiële vaste activa	41.605.000	41.072.000	53.804.000	63.466.000	67.057.000	66.160.000	64.209.000
Immateriële vaste activa	1.744.000	1.606.000	2.069.000	1.932.000	1.795.000	1.661.000	1.527.000
Financiële vaste activa							
<i>Kapitaalverstrekingen</i>	288.000	288.000	288.000	288.000	288.000	288.000	288.000
<i>Leningen aan verbonden partijen</i>	9.437.000	9.007.000	9.007.000	0	0	0	0
<i>Overige langlopende leningen u/g</i>	801.000	1.002.000	1.002.000	1.002.000	1.002.000	1.002.000	1.002.000
<i>Overige uitzettingen</i>	1.923.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000
Totaal vaste activa	55.798.000	55.548.000	68.743.000	69.261.000	72.715.000	71.684.000	69.599.000
Vlottende activa							
Voorraden (bouwgrondexploitatie)	17.424.000	18.738.000	17.605.000	14.218.000	12.917.000	13.468.000	13.555.000
Voorraden (gereed product)	7.048.000	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	5.812.000	21.312.000	7.472.000	7.472.000	7.472.000	7.472.000	7.472.000
Liquide middelen	39.000	436.000	436.000	436.000	436.000	436.000	436.000
Overlopende activa	1.239.000	636.000	636.000	636.000	636.000	636.000	636.000
Totaal vlottende activa	31.562.000	41.122.000	26.149.000	22.762.000	21.461.000	22.012.000	22.099.000
Totaal activa	87.360.000	96.670.000	94.892.000	92.023.000	94.176.000	93.696.000	91.698.000

Passiva	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023
<u>Eigen vermogen</u>							
Eigen vermogen	14.253.000	21.291.000	19.401.000	17.947.500	21.435.000	23.767.000	26.441.000
Totaal eigen vermogen	14.253.000	21.291.000	19.401.000	17.947.500	21.435.000	23.767.000	26.441.000
<u>Vreemd vermogen</u>							
Voorzieningen	5.781.000	8.342.000	7.551.000	6.829.000	6.447.000	7.510.000	8.314.000
Langlopende schulden	58.431.000	61.573.000	63.990.000	59.853.000	56.116.000	51.978.000	46.541.000
Totaal vreemd vermogen	64.212.000	69.915.000	71.541.000	66.682.000	62.563.000	59.488.000	54.855.000
<u>Vlottende passiva</u>							
Kortlopende schulden	5.499.000	2.419.000	905.000	4.348.500	7.133.000	7.396.000	7.357.000
Overlopende schulden	3.396.000	3.045.000	3.045.000	3.045.000	3.045.000	3.045.000	3.045.000
Totaal vlottende passiva	8.895.000	5.464.000	3.950.000	7.393.500	10.178.000	10.441.000	10.402.000
Totaal passiva	87.360.000	96.670.000	94.892.000	92.023.000	94.176.000	93.696.000	91.698.000

Naast het belang van de geprognosticeerde balans voor de raming en beheersing van het EMU-saldo zijn bovengenoemde cijfers tevens benut als input voor de kengetallen omtrent de financiële positie (zie paragraaf "Weerstandvermogen en risicobeheersing").

EMU-saldo

Het BBV vereist eveneens dat in de uiteenzetting van de financiële positie een berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo over het vorige begrotingsjaar, de berekening van het geraamde bedrag van het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar, wordt opgenomen (artikel 23). Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid. Dit EMU-saldo wijkt nogal af van het begrip exploitatiesaldo waarmee lokale overheden werken. Nederland moet jaarlijks haar EMU-saldo verstrekken aan de Europese Unie. Bij een dreigende overschrijding van een EMU-tekort van 3% van het bruto binnenlands product (bbp) dienen het Rijk en lokale overheden maatregelen te treffen om het tekort terug te brengen binnen de toegestane marges.

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. Met het Rijk is er een tekortnorm voor het EMU-saldo van decentrale overheden afgesproken. Deze bedraagt voor 2019 tot en met 2022 per jaar -0,4% van het bruto binnenlands product (bbp). Het aandeel voor de gemeenten betreft -0,27 % van het bbp. Voor de provincies en de waterschappen betreft het aandeel respectievelijk - 0,08% en -0,05% van het bbp.

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
	Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	-1.454	3.488	2.333	2.674
+	Afschrijvingen	2.308	2.488	2.556	2.536
+	Bruto dotaties aan de post voorzieningen	2.526	2.557	2.512	2.514
-	Uitgaven aan investeringen (iva/mva)	14.042	7.412	1.989	451
+	De op investeringen in mindering gebrachte bijdragen	2.209	1.469	465	0
+	Opbrengsten uit desinvesteringen (iva/mva)	0	0	0	0
-	Boekwinst op desinvesteringen (iva/mva)	0	0	0	0
-	Uitgaven grondexploitatie etc.	2.390	1.417	1.372	1.538
+	Verkoopopbrengsten van grond	5.777	6.368	3.132	3.845
-	Boekwinst op grondverkoop	0	3.650	2.312	2.394
-	Betalingen ten laste van voorzieningen	3.248	2.939	1.449	1.710
-	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-8.314	952	3.876	5.476

OVERZICHT VAN DE GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.297.024	0	1.297.024
0.2 Burgerzaken	1.046.002	292.000	754.002
0.4 Overhead	9.218.956	224.500	8.994.456
0.5 Treasury	25.000	70.000	-45.000
0.61 OZB woningen	332.000	2.911.000	-2.579.000
0.62 OZB niet-woningen	0	2.005.000	-2.005.000
0.63 Parkeerbelasting	0	11.000	-11.000
0.64 Belastingen overig	5.000	353.000	-348.000
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	41.386.478	-41.386.478
0.8 Overige baten en lasten	250.000	0	250.000
0.10 Mutaties reserves	71.500	1.539.000	-1.467.500
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	13.942	0	13.942
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.062.851	3.000	2.059.851
1.2 Openbare orde en veiligheid	478.535	0	478.535
2.1 Verkeer en Vervoer	3.729.014	194.000	3.535.014
2.2 Parkeren	20.019	0	20.019
2.3 Recreatieve havens	127.332	95.900	31.432
2.4 Economische havens en waterwegen	292.665	187.625	105.040
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.179.799	3.162.455	17.344
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	217.200	0	217.200
3.4 Economische promotie	364.000	396.000	-32.000
4.2 Onderwijshuisvesting	1.721.230	49.000	1.672.230
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.752.219	654.400	1.097.819
5.1 Sportbeleid en activering	186.700	2.400	184.300
5.2 Sportaccommodaties	1.550.339	323.150	1.227.189
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	366.015	7.500	358.515
5.4 Musea	308.017	0	308.017
5.5 Cultureel erfgoed	374.811	42.750	332.061
5.6 Media	477.300	50.000	427.300
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.299.430	107.500	1.191.930
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.410.945	99.750	2.311.195
6.2 Wijkteams	640.500	0	640.500
6.3 Inkomensregelingen	6.084.600	4.794.000	1.290.600
6.4 Begeleide participatie	2.386.863	5.000	2.381.863
6.5 Arbeidsparticipatie	729.700	0	729.700
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	585.600	0	585.600
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.590.000	150.000	5.440.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.703.400	0	6.703.400
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	85.300	0	85.300
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.006.500	0	1.006.500
7.1 Volksgezondheid	1.282.835	15.000	1.267.835
7.2 Riolering	1.842.200	2.353.000	-510.800
7.3 Afval	2.502.433	3.046.432	-543.999
7.4 Milieubeheer	873.200	0	873.200
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	384.553	518.000	-133.447
8.1 Ruimtelijke ordening	650.000	30.000	620.000
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.325.958	3.341.268	-15.310
8.3 Wonen en bouwen	1.100.921	532.300	568.621
Totaal	68.952.408	68.952.408	0

BIJLAGEN

1. Investeringsplanning 2021
2. Investeringsplanning 2022
3. Investeringsplanning 2023
4. Investeringsplanning 2024

Investeringsplanning 2021

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investeringen gemeentehuis:</i>				
* Aanpassingen t.b.v. KCC	30.000	25	1.200	Kadernota 2021, blz. 20
* PV-installaties	90.000	25	3.600	Kadernota 2021, blz. 20
* Aanschaf meubilair (bureaustoelen)	120.000	10	12.000	Kadernota 2021, blz. 20
<i>Investeringen gemeentebedrijf:</i>				
* 2 Vervoermiddelen	86.000	10	8.600	Kadernota 2021, blz. 20
* Mobiele snipperaar	40.000	10	4.000	Kadernota 2021, blz. 20
Subtotaal	366.000		12.600	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	425.000	25	17.000	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	0	25	0	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	47.516	35	1.358	Beleidsplan 6 december 2018
Onderwijshuisvesting BBS Sint-Maartensdijk	980.000	40	24.500	Kadernota 2018, blz. 24
Idem (aanv.)	851.000	40	21.275	Kadernota 2020, blz. 22
Onderwijshuisvesting OBS Sint-Maartensdijk	1.820.000	40	45.500	Kadernota 2018, blz. 24
Idem (aanv.)	901.000	40	22.525	Kadernota 2020, blz. 22
Idem (grond)	230.000	0	0	Kadernota 2020, blz. 22
Af: voorbereidingskrediet	-100.000			
Renovatie BBS Rehoboth Stavenisse	856.000	25	34.240	Kadernota 2021, blz. 20
Sobere renovatie zwembad Haestinge	1.012.000	25	40.480	Kadernota 2018, blz. 24
Sobere renovatie zwembad Haestinge (aanv.)	500.000	25	20.000	Kadernota 2020, blz. 22
Af: voorbereidingskrediet	-100.000			
Aanleg sportveld Masterplan Tholen (van 2020)	400.000	25	0	Voorjaarswijziging 2020
Maatregelen binnenstad Tholen	100.000	25	4.000	Kadernota 2021, blz. 20
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	100.000	25	4.000	Kadernota 2021, blz. 20
Vervangingsinvesteringen riolering	579.621	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	300.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	34.000	0	0	
Subtotaal	<u>8.991.499</u>		<u>234.878</u>	
Algemeen Totaal	9.357.499		247.478	

Investeringsplanning 2022

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>	-			
<i>Investeringen gemeentebedrijf:</i>				
* Vrachtauto	157.000	15	10.470	Kadernota 2019, blz. 24
* 2 Vervoermiddelen	86.000	10	8.600	Kadernota 2021, blz. 20
* 2 Zitmaaiers	23.000	5	4.600	Kadernota 2021, blz. 20
Subtotaal	266.000		23.670	
<u>II Overige investeringen</u>				
Herinrichting Molenvlietsedijk Tholen	200.000	25	8.000	Kadernota 2021, blz. ..
Wegen: reconstructies	110.000	25	4.400	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	53.466	25	2.139	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	93.087	35	2.660	Beleidsplan 6 december 2018
Scholenbouw/dorpshuisfunctie Poortvliet	3.668.000	40	91.700	Kadernota 2019, blz. 24
Af: voorbereidingskrediet	-80.000			
Renovatie OBS Sint Philipsland	534.000	25	21.360	Kadernota 2021, blz. 20
Renovatie BBS Sint Philipsland	778.000	25	31.120	Kadernota 2021, blz. 20
Renovatie BBS Anna Jacobapolder	320.000	25	12.800	Kadernota 2021, blz. 20
Vervangingsinvesteringen riolering	1.150.044	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	34.000	0	0	
Subtotaal	7.065.959		174.179	
Algemeen Totaal	7.331.959		197.849	

Investeringsplanning 2023

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investeringen gemeentebedrijf:</i>				
* 2 Vervoermiddelen	86.000	10	8.600	Kadernota 2021, blz. 20
* Grote bladzuiger	20.000	10	2.000	Kadernota 2021, blz. 20
Subtotaal	106.000		10.600	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	110.000	25	4.400	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	11.612	25	464	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	86.738	35	2.478	Beleidsplan 6 december 2018
Nieuwbouw/renovatie OBS De Schalm Stavenisse	1.210.000	40	30.250	Kadernota 2021, blz. 20
Vervangingsinvesteringen riolering	225.129	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	34.000	0	0	
Subtotaal	1.882.841		0	
Algemeen Totaal	1.988.841		10.600	

Investeringsplanning 2024

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investerings gemeentebedrijf:</i>				
* Afval pick-up	43.000	10	10.470	Kadernota 2021, blz. 20
* 2 Aanhangstrooiers	59.000	10	5.900	Kadernota 2021, blz. 20
* Zitmaaier	10.000	5	2.000	Kadernota 2021, blz. 20
* Kleine bladzuiger	20.000	10	2.000	Kadernota 2021, blz. 20
Subtotaal	132.000		20.370	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	273.263	25	10.931	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	7.868	25	315	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	37.870	35	1.082	Beleidsplan 6 december 2018
Vervangingsinvesteringen riolering	137.000	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	34.000	0	0	
Subtotaal	695.363		12.328	
Algemeen Totaal	827.363		32.698	